

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1938

ΑΡΙΘ. 2

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός   Ἀντιπρόεδρος ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ συν)τάρχης έ. ά.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ
—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕ-
ΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ—Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ἀντιστρά-
τηγος — ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ — ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ —
ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΑΚΗ
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1938

ΕΤΟΣ Ιον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Η ΤΕΧΝΗ»

Πλατεία άγ. Θεοδώρων Σκουλενίου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Ἀποστολόπουλος — Ἀλ. Ἰατρίδης — Ν. Χαρίλαος

(Τὸ περιοδικὸν δεσμεύεται ἀπέναντι τρίτων διὰ τῆς σφραγίδος αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς ἀπογραφῆς ἐνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς).

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ἀποβλέποντες πρὸς τὸ μέλλον ἄρθρον τοῦ κ. Ε. Χαριλάου. Παλαιοχριστιανικοὶ Κυκλοτερεῖς ναοί, μελέτη τοῦ Ἀρχιτέκτονος κ. Α. Ἰατρίδου καὶ σχέδια τοῦ ἴδιου. Ἡ Κυρία Σουρῆ καὶ ὁ ποιητὴς τοῦ Ρωμηοῦ ὑπὸ Ρέπορτερ. Ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις τῶν Γάλλων Κεραμοουργῶν. Τάγματα Ἐθελοντῶν Ἐργασίας ὑπὸ Ι. Βεζανῆ. Ἡ Ἐθνικὴ πνοὴ τοῦ Παράσχου. Τὰ Μαθηματικὰ καὶ αἱ ἄλλαι Ἐπιστῆμαι ὑπὸ Μελετιτοῦ. Εὐαγγέλια Παρασκευοπούλου, πῶς τὴν ἔκρινε ἡ παλαιὰ καὶ ἡ νέα δημοσιογραφία ὑπὸ Ρέπορτερ. Ἀλβανικὲς εἰκόνες. Ποιήματα Χ. Βασιλακάκη. Π. Γεωργακάκου Δ. Ρῶμα. Δικυμάνσεις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης καὶ πρόδοσις αὐτῆς ὑπὸ Κ. Φούμη. ΧΡΟΝΙΚΑ. Ἐσωτερικὰ καὶ ἔξωτερικὰ γεγονότα τοῦ λήξαντος μηνός. Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Ρουμανίας ὑπὸ Γ. Γιουρουκέλη. Ἡ Ἀθλητικὴ ζωὴ στὴ χώρα μας. Κίνησις τῆς Χ.Α.Ν. ἐν Ἑλλάδι. Ἀρχαιολογικὴ κίνησις καὶ ἀνακοινώσεις Α. Φιλαδελφέως. Ὁμιλία τοῦ κ. Α. Χατζικυριακοῦ εἰς τὴν Σιβιτανίδειον. Γνώμαι τοῦ διδάκτορος κ. Βυζῆ περὶ τῶν Μαθηματικῶν ἐν σχέσει μετὰ τὰς ἐπιστῆμας. Ἐπὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Ἀρίων. Ἡ Οἰκογένεια Πετράκη καὶ ἡ Μονὴ Πετράκη. Εὐθυμὴ Ζωή.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 2

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1938

ΓΡΑΦΕΙΑ: 18 ΟΔΟΣ ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΑΠΟΒΛΕΠΟΝΤΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Ἄρθρον τοῦ κ. ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΥ

Οἱ τιμητικοὶ ἔπαινοι μεθ' ὧν ἐγένετο δεκτὸν τὸ πρῶτον τεύχος τοῦ περιοδικοῦ μας, μᾶς ἐνισχύουν ἠθικῶς διὰ νὰ ἐξακολουθήσωμεν βαδίζοντες πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν ὁποῖαν ἔχουν χαράξει τὰ ἰδανικὰ τῆς ἐξελικτικῆς προόδου.

Προβάντες εἰς τὴν ἴδρυσιν ἐνὸς φύλλου τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν ἐθνικῶν ἰδεῶν, ἐχαρακτήρισαμεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν ὄρον «ἐθνικὴν ἰδέαν» ὡς κᾶτι τὸ ὁποῖον περικλείει οὐσίαν, καὶ ἐθέσαμεν ὡς πρόγραμμά μας τὴν οὐσιαστικὴν πάσῃς ἐθνικῆς ἰδέας ἀνάλυσιν, πιστεύοντες ὅτι τὰ ἐθνικὰ ἰδεώδη κάθε τόπου—καὶ πρὸ παντὸς τῆς Ἑλλάδος—εἶναι πολλὰ, καὶ ὅτι ὅσον μελετᾷ τις περισσότερον τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς ζώσας δυνάμεις τοῦ τόπου, συνεχῶς ἀνευρίσκει φυσικὰ καὶ ψυχικὰ χαρίσματα ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὁποίων ἢ σὺν τῷ χρόνῳ ἐξέλξις ἀποτελεῖ θετικὸν ἰδεῶδες.

Ἐπὶ τῶν φυσικῶν χαρισμάτων τῆς Ἑλληνικῆς χώρας καὶ ἐπὶ τῶν πολλῶν ψυχικῶν χαρισμάτων τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, στηρίζομεν τὰς ἐλπίδας μας διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, καὶ θέλομεν αἱ ἐλπίδες αὗται νὰ διαδίδωνται, ἀλλὰ νὰ διαδίδεται καὶ ἡ πεποίθησις, ὅτι τὸ μέλλον ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν θετικῶν τάσεων οἵτινες δεόν νὰ σφυρηλατοῦνται κατὰ τὸ παρόν.

Ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ κοινωνία δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχη μόνον τὸ αἶσθημα τῶν ἐλπίδων αἵτινες πάντοτε ἠλεκτρίζουν τοὺς ἔχοντας ζωτικότητα λαοῦς. Πρέπει τὸ αἶσθημά της νὰ ὑποταχθῇ εἰς συγχρονισμένους κανόνας, πρέπει νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τῇ πρόσω ὡς κοινωνία αἰσθηματικὴ, ἀλλὰ καὶ πειθαρχοῦσα εἰς τὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι θὰ παρασκευάσουν τὸ μέλλον της.

Ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἦτο εἰσέτι κράτος με ὄρια στενὰ, αἱ βλέψεις της διὰ τὴν καλητέραν αὐρίον ἐξεδηλώθησαν πολλάκις, χωρὶς τὸ κράτος καὶ ἡ κοινωνία νὰ προσέξουν ἐπὶ τῆς ἀληθείας ὅτι δὲν ἀρκεῖ ἓνας λαὸς νὰ κατέχεται παρ' εὐγενῶν ὀνείρων, ἀλλὰ δεόν νὰ μοχθῇ πρὸς ἐξασφάλι-

σιν τῶν μέσων διὰ τῶν ὁποίων τὰ εὐγενῆ ὄνειρα γίνονται πραγματικότης. Καί ἦσαν τότε τὰ ὄνειρα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποκλειστικῶς πλήρη μετὰ τοὺς παλμοὺς διὰ τὴν εὐρυτέραν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν. Ἐλείπεν ὁμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ πρακτικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν ὀνείρων ἐκείνων. Αἱ πολιτικαὶ δυνάμεις καθυστέρουν ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῶν, καὶ ἡ Ἑλλάς ἐφαίνετο ἐνίοτε χώρα μὴ ἔχουσα θετικὴν σκέψιν.

Πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς θετικῆς σκέψεως πολλοὶ ἠγωνίσθησαν κατὰ τοὺς τότε χρόνους. Ἀρχικῶς ὁ Κουμουνδοῦρος, καὶ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Πρῶτος, ἀργότερα ὁ Τρικούπης, προσεπάθησαν νὰ γίνῃ νοσητὸν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν, ὅτι ἄνευ ἐργασίας καὶ ἄνευ θυσιῶν ἐκ μέρους τῆς, τὸ μέλλον τῆς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένον.

Ἐργασίαν ἐντονὸν πρὸς προπαρασκευὴν στρατοῦ ἤξιωσεν μετὰ ταῦτα εἰς ὠριμωτέρους χρόνους ἡ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως τοῦ Γεωργίου Θεοτόκη, ἣτις εἶχεν ὡς ἓνα τῶν κυριωτέρων αὐτῆς στρατιωτικῶν συμβούλων τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σημερινῆς κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶν.

Ἐκ τῆς πολιτικῆς ἐκείνης—τῆς μετὰ θετικισμοῦ ἐξυπηρητήσεως τῶν ἐθνικῶν ὀνείρων—προέκυψεν ἡ καλητέρα αὖριον, τὴν ὁποίαν ἐπὶ δεκαετηρίδας προσεδώκα ὁ Ἑλληνικὸς λαός.

Σήμερον ἡ Ἑλλάς δὲν ἔχει πλέον ἐδαφικὰς βλέψεις.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι πλέον καὶ τὸ κράτος ἐκεῖνο τῶν στενῶν ὀρίων τοῦ ὁποίου ἡ παραγωγικὴ ζωὴ ἦτο εἰσέτι ἀνοργάνωτος, καὶ ὀλίγοι οἱ δεσμοὶ τοῦ μετὰ τὸν πολύπλοκον ὀργανισμόν τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς κινήσεως.

Σήμερον ἡ Ἑλλάς ἔχουσα ἱκανοποιήσει τὰς ἐδαφικὰς τῆς βλέψεις καὶ ἐν τῷ μετὰ ἀναπτύξασα ἀξιοσημάντον παραγωγικὴν καὶ πνευματικὴν ζωὴν, αἰσθάνεται τὸν προωρισμὸν νὰ καταλάβῃ θέσιν περιβλεπτοῦ ἐν τῇ διεθνῇ οἰκονομικῇ καὶ πνευματικῇ κινήσει, θέσιν συγκεκριμένην ἐν τῷ πολιτισμῷ τῆς ἀνθρωπότητος.

Διὰ νὰ καταλάβῃ τοιαύτην θέσιν πρέπει νὰ ἐργασθῇ. Καὶ εὐτυχῶς ἐργάζεται. Αἱ πνευματικαὶ προσπάθειαι καὶ αἱ ὕλικαὶ προσπάθειαι τῆς Ἑλλάδος τῶν τελευταίων δεκαετηρίδων ἐπιτρέπουν αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον. Ἐδῶσαν αὐταὶ ἀποτελέσματα ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει αἰσιοδοξία ὡς πρὸς τὴν συνέχειαν αὐτῶν. Ἀπέδειξαν τὸν ἑλληνικὸν λαὸν καὶ πατριώτην καὶ φιλεργόν.

Ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκάστοτε προσπαθειῶν τὴν μελέτην θὰ ὑποβοηθήσωμεν ἐνταῦθα ὅσον δυνάμεθα διὰ νὰ ἀντλήσῃ τὸ προπαρασκευαζόμενον μέλλον, διδάγματα ἀπὸ τὸ ἀπότερον καὶ ἀπὸ τὸ πρόσφατον παρελθόν, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος, μετὰ ὁδηγὸν τὰς ἀναμνήσεις μετὰ ἐλατήριον τὰς νέας προθέσεις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ὀλοκληρώσῃ τοὺς ρυθμοὺς τῆς ἐν ἀτμοσφαιρᾷ εἰρηνικῆς ἐσωτερικῆς διαβιώσεως, καθιστάσης πλέον ἰσχυρὰς τὰς πρὸς πρόοδον προσπάθειας.

ΕΠΙΛΑΜΒΙΝΩΝΔΑΣ ΧΑΡΙΔΑΟΣ

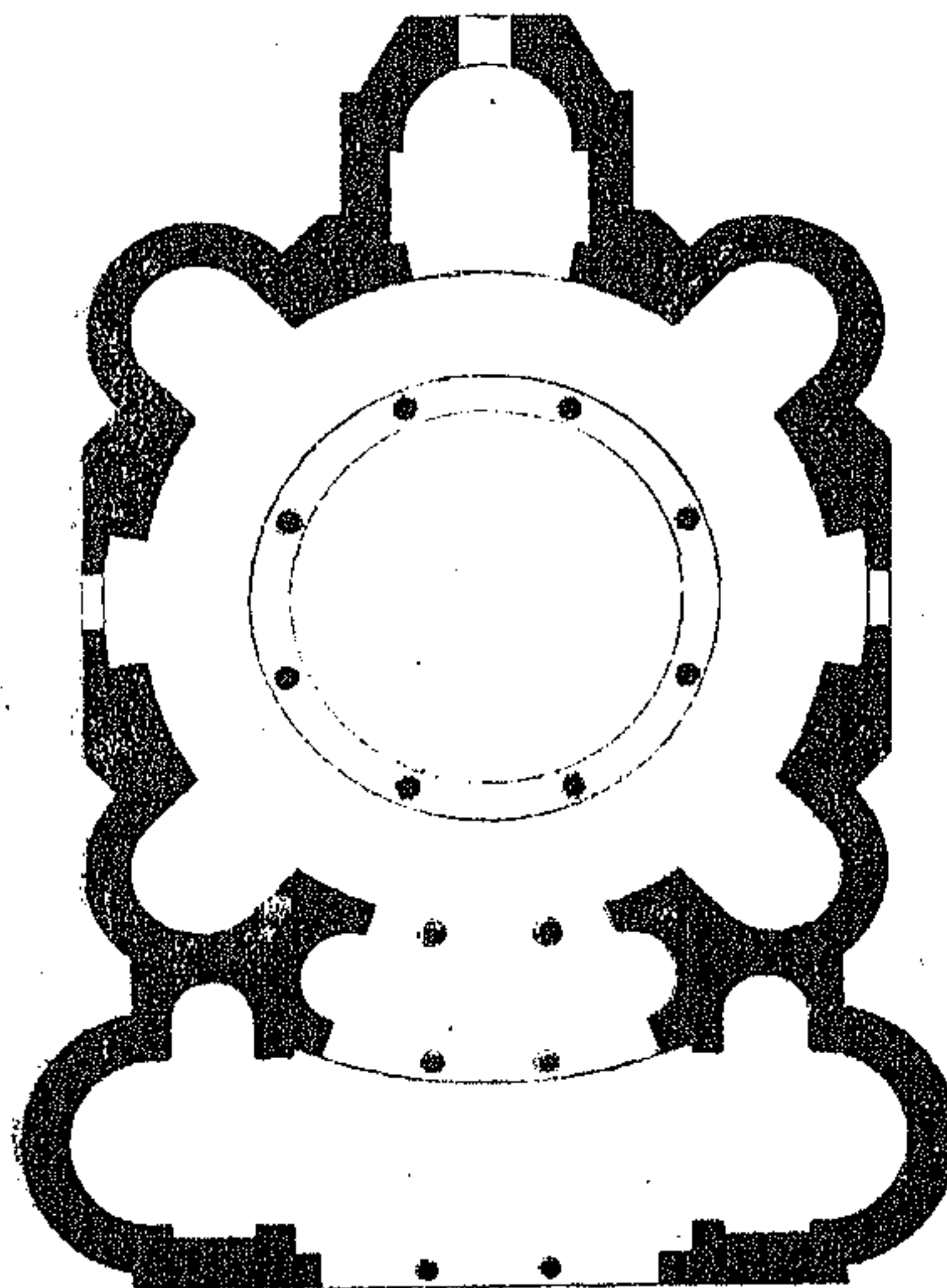

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΤΕΡΕΙΣ ΝΑΟΙ

Μελέτη τοῦ Ἀρχιτέκτονος κ. Α. ΙΑΤΡΙΔΗ καὶ σχέδια τοῦ ἰδίου.

Ἦδη ἀπὸ τῆς κλασικῆς ἑλληνικῆς ἐποχῆς ἔχομεν παραδείγματα κτηρίων κυκλωτερῶν κατόψεως, ἐστεγασμένων ὑπὸ ἡμισφαιρικοῦ θόλου.

Κάτοψις τοῦ κυκλωτεροῦ ναοῦ.

Τὰ κτήρια ταῦτα ὑπῆρχον εἰς πλείστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὡς εἰς Ἀθήνας, Ἐπίδαυρον καὶ ἄλλα, ἐχρησιμοποιοῦντο δὲ συνήθως ὡς Πρωταεῖα. Οἱ Ἕλληνες ὀνόμαζαν ταῦτα «Θόλους» λόγω τοῦ τρόπου τῆς στεγασεως αὐτῶν, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐντὸς αὐτῶν ἐφυλάσσοντο τὰ πρότυπα μέτρα καὶ σταθμά, ὡς καὶ ἄλλα σκεύη τῆς πόλεως, ἐπίσης δὲ ὅτι ἐντὸς αὐτῶν ἐσιτίζοντο δημοσίᾳ δαπάνῃ ἄνδρες σπουδαῖοι, τιμῆς ἕνεκεν.

Μετὰ τοὺς Ἕλληνας, οἱ Ῥωμαῖοι συνεχισαὶ τῆς Ἑλληνικῆς παραδόσεως, εἰς τὴν τέχνην δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ παραλάβουν μετὰ τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν στοιχείων τῆς τέχνης καὶ τὸν τύπον αὐτῶν τῶν κτηρίων, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἐκτὸς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Ῥώμην ἐκτίσθησαν κτήρια κυκλικὰ ὀλίγον διαφέροντα τῶν ἑλληνικῶν θόλων, καὶ τὸ μέγιστον ἕξ ὅλων αὐτῶν τὸ περιήρημον Πάνθειον τῆς Ῥώμης σώζεται ἀκόμη μέχρι σήμερον εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Τὰ κτήρια ταῦτα ὑπῆρχαν ἡ βᾶσις διὰ τοὺς χριστιανοὺς ἀρχιτέκτονας τῆς κατασκευῆς κυκλωτερῶν ναῶν, διότι καὶ αὐτὰ ὅπως καὶ αἱ Βασιλικαὶ στοαὶ λόγω τῆς εὐρύτητος καὶ τῆς ἐσωτερικῆς τῶν μεγαλοπρεπεῖας ἐκρίθησαν ἀπολύτως πρὸς τοῦτο

κατάλληλα ὡς συμβιβασόμενα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Χριστιανικῆς λειτουργίας.

Ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως τῆς κατασκευῆς χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν κυκλικῆς κατόψεως ἢ ἄλλως κυκλωτερῶν ναῶν, συμπίπτει μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐνάρξεως κατασκευῆς τῶν παλαιοχριστιανικῶν Βασιλικῶν περὶ τῶν ὁποίων ἐπραγματεύθημεν εἰς τὸ προηγούμενον φῦλλον, δηλαδὴ ἀμέσως μετὰ τὴν κατάπαυσιν τῶν διωγμῶν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν ἐκδοσιν τοῦ διατάγματος περὶ ἀνεξιθρησκείας κατὰ τὰς ἐσχάτας τοῦ Δου αἰῶνος μ. Χ. καὶ ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου.

Δὲν παρατηρεῖται ὅμως εἰς τοὺς κυκλωτερεῖς ναοὺς ἢ παρατηρηθεῖσα ἀμέσως ἀκολουθία εἰς τὰς Βασιλικὰς, τὰς ὁποίας οἱ χριστιανοὶ ἀρχιτέκτονες παρέλαβον ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους σχεδὸν ὡς εἶχον, ἀλλὰ καθίσταται περισσότερον ἐμφανὴς ἡ χριστιανικὴ ἐπίδρασις ἐπὶ τῶν κτηρίων αὐτῶν, διότι ταῦτα διὰ τὰ προσαρμοσθεῖν πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς χριστιανικῆς λειτουργίας ἔτυχον οὐσιαδεστέρων τροποποιήσεων.

Ἐπίσης εἰς τοὺς ναοὺς αὐτοὺς παρατηροῦμεν μεγάλην ποικίλιαν κατόψεων καὶ ἐν γένει σχεδίου, ἡ ὁποία δὲν παρατηρεῖται εἰς τὴν Παλαιοχριστιανικὴν Βασιλικήν.

Τοῦτο ὑπηγόρευσαν αἱ πολλαπλαῖ ἀφ' ἐνὸς χρήσεις, δι' ἃς προωρίσθησαν οἱ κυκλωτερεῖς ναοί, καὶ ἀφ' ἑτέρου αἱ ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τοῦ ναοῦ αὐξάνουσαι δυσκολίαι στεγάζσεως.

Οἱ ναοὶ οὗτοι π. χ. ἐχρησιμοποιοῦτο ὡς βαπτιστήρια ὅποτε κατασκευάζοντο μικροὶ καὶ προσεζολῶντο εἰς τὸν νάρθηκα μεγαλυτέρου ναοῦ, συνήθως Βασιλικῆς, συγκοινωνοῦντες μετ' αὐτοῦ εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε δι' ἀνοικτῆς στοᾶς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἱεροῦ βήματος δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἐνῶ τουναντίον εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ὑπαρξίς εἰς τὸ κτίριον κολυμβήθρας ἣτις καὶ κατασκευάζεται μεγαλοπρεπῆς, μαρμαρίνη, μετὰ πολλῶν βαθμίδων, καὶ καταλαμβάνει ὁλόκληρον τὸν ὑπὸ τὸν θόλον μετὰ τῶν κίωνων χώρον.

Ἐὰν πάλιν μεγαλομάρτις τις τῆς ἐκκλησίας ἐμαρτύρησεν εἰς ἓνα ἱππόδρομον ἢ ἄλλο σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξοικονομηθῇ μέγας ναὸς ἀνατεθειμένος εἰς τὴν μνήμην του, εἰς τὸν τύπον τοῦ μαρτυρίου, κτίζεται μικρὸς κυκλωτερὸς ναὸς, ὀνομαζόμενος «Μαρτύριον», ὅποτε κατὰ μέγεθος δύναται νὰ περιουσιθῇ εἰς ἀπλοῦν κουβούκλιον (Κυβώριον).

Ἐκτὸς ὅμως τῆς χρήσεως αὐτῶν διὰ τὰ βαπτιστήρια καὶ μαρτύρια, τὰ κυκλωτερῆ κτίρια ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ὡς ναοὶ ἀφιερούμενοι εἰς τὴν μνήμην ἐνὸς ἢ περισσοτέρων ἁγίων τῆς Χριστιανικῆς πίστεως, ὅποτε κατασκευάζοντο αὐτοτελεῖς καὶ μεγαλοπρεπεῖς, εἶχον δὲ μείνει ἱστορικοὶ κυκλωτερεῖς τινὲς ναοὶ διὰ τὸ κάλλος τῶν καὶ τὴν μεγαλοπρέπειάν των ὡς ὁ ναὸς τῶν ἁγίων Σεργίου καὶ Βάσχειου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι δύναται νὰ θεωρηθῶν ὡς οἱ πρόδρομοὶ τῶν μεταγενεστέρων περιφημῶν χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν τῶν τελευταίων χρόνων τῆς παλαιοχριστιανικῆς ἐποχῆς.

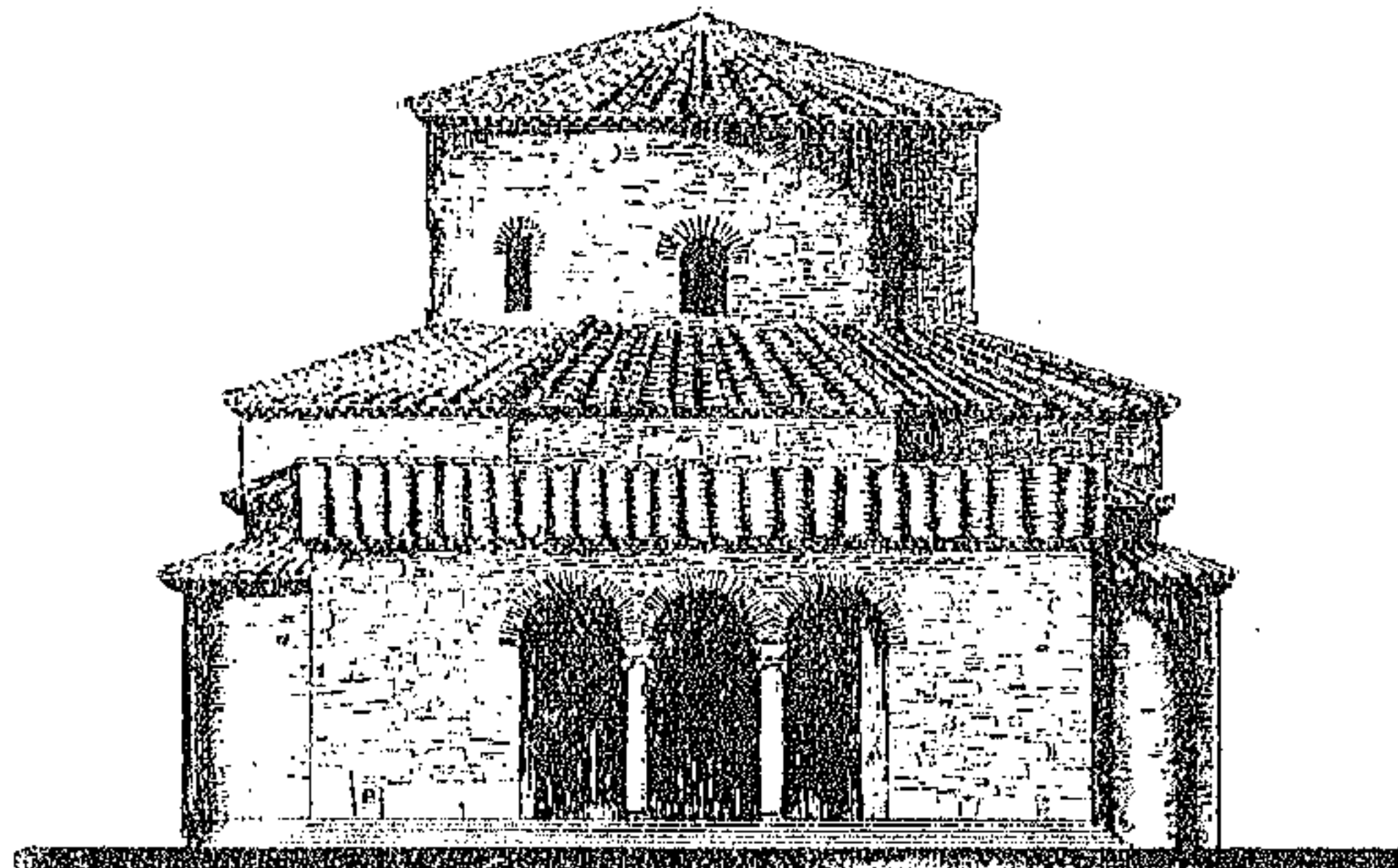
Οἱ παλαιοχριστιανικοὶ κυκλωτερεῖς ναοὶ κτίζονται περίεξ ἐνὸς ἀρκετὰ μεγάλου κυκλικοῦ ἢ πολυγωνικοῦ χώρου περιβαλλομένου ὑπὸ κίονων ἢ ζευγῶν κίωνων οἱ ὁποῖοι συνδεόμενοι ἄνωθεν δι' ἀψίδων, ὑποβαστάζουν μεγαλοπρεπῆ ἡμικυκλικὸν θόλον.

Πρὸς ἀνατολὰς ἀπολύγουν εἰς ἡμικυκλικὴν ἢ ἡμιπολυγωνικὴν κόγχην χρησιμοποιουμένην ὡς ἱερὸν βῆμα, κατέναντι δὲ τοῦ Ἱεροῦ Βήματος εἶναι ἡ μεγαλοπρεπὴς εἴσοδος τοῦ Ναοῦ ἡ ὁποία σχηματίζεται ὑπὸ μίας ἢ τριῶν ἀψίδων, κάτωθεν τῶν ὁποίων διέρχεται ὁ εἰσερχόμενος, ἀφοῦ προηγουμένως περάσει ἀπὸ τὸν νάρθηκα.

Οἱ ἔξωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ ναοῦ εἶναι παχύτατοι, διότι σκοπὸν ἔχουν νὰ συγκρατοῦν ἐν μέρει τὰς τεραστίας ἀθήσεις τοῦ ὑπερκειμένου θόλου, τοῦ ὁποίου τὸ βάρος δέχονται οἱ κίονες, ἔχουν δὲ σχετικῶς ὀλίγα μικρὰ ἀψιδοτὰ ἀνοίγματα,

καὶ ταῦτο ἵνα μὴ διὰ τῶν ἀνοιγμάτων ἀδυνατίσουν. Ἐκτὸς τῶν ἀνοιγμάτων ὅμως ἐσωτερικῶς φέρουν πολλὰς μικρὰς κόγχας ἡμικυκλικῆς καὶ ὀρθογωνικῆς αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται ὡς εἰκονοστάσια ἀνατεθειμένα εἰς διαφόρους Ἁγίους, ὁσίους καὶ μάρτυρας τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ὧν τὴν εἰκόνα φέρουν ἐντὸς αὐτῶν.

Περίφημοι τέλος εἶναι οἱ κυκλωτερεῖς Ναοὶ διὰ τὰς θαυμασίας διακοσμήσεις καὶ τὰς εἰκόνας τοῦ ἐσωτερικοῦ των, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἔξ ὁλοκλήρου κατασκευασμέναι ψηφιδωταὶ μεγάλης τέχνης καὶ αἱ ὁποῖαι ἀναλόγως τῆς χρήσεως τῆς οἰκοδομῆς ποικίλουν. Εἰς τὰ Βαπτιστήρια π. χ. τὸ κύριον θέμα τῆς εἰκονογραφίσεως τοῦ κτηρίου εἶναι ἡ βάπτισις τοῦ Σωτήρος, ἣτις ἀπεικονίζεται ἐν μεγαλοπρεπείᾳ ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ θόλου, ἐνῶ ὡς εἶναι φυσικὸν εἰς τὰ μαρτύρια ἐπικρατεστέρα

Πρόσοψις κυκλωτεροῦς ναοῦ

εἶναι ἡ εἰκὼν τοῦ μάρτυρος, ὡς καὶ εἰκόνας ἐκ τοῦ ἐπιταφίου θρήνου. Εἰς τοὺς ναοὺς τέλος ἢ εἰκονογράφησις λαμβάνει τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ἀνάπτυξιν, ἡ δὲ ψηφιδωτῆ ἐνθετος διακόσμησις καταλαμβάνει ὁλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, χωριζόμενον εἰς τομεῖς μὲ διαφοροτικὰ θέματα εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν.

Αὐτοὶ εἶναι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς οἱ κυκλωτερεῖς παλαιοχριστιανικοὶ ναοὶ οἱ ὁποῖοι ὅπως καὶ αἱ παλαιοχριστιανικαὶ Βασιλικαὶ ὀπήρξαν τὰ πρῶτα βήματα τῆς Χριστιανικῆς Τέχνης, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων οἱ μεταγενέστεροι ἀρχιτέκτονες ἐδημιούργησαν τὰ ἀθάνατα ἔργα τῆς χριστιανικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι διὰ τῆς διασταυρώσεως δύο βασιλικῶν, καὶ τῆς τοποθετήσεως εἰς τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ θόλων ἡμισφαιρικῶν ἐγένετο ἡ πρώτη προσπάθεια τῆς οἰκοδομῆς ναοῦ καθαρῶς χριστιανικοῦ τύπου.

Ἐπίσης δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐξέλιξις τῶν κυκλωτερῶν ναῶν μετὰ τινων στοιχείων Βασιλικῆς, ὑπήρξαν ὁ περίφημος ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὡς καὶ ὁ μόλις κατὰ ὀλίγας δεκαετηρίδας προηγούμενος αὐτοῦ χρονολογικῶς, ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ σημερινὴ τουτέστιν Μητρόπολις τῆς πόλεως. Τῆς αὐτῆς τέλος κατηγορίας εἶναι ὁ ὀλίγον μεταγενέστερος ναὸς τῆς Ἁγίας Εὐφρόνης τὸ περίφημον Ἑσκή Τζουμά (Παλαιὰ ἐκκλησία) τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις χρησιμοποιεῖται σήμερον ὡς μουσεῖον τῶν ὄπλων.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΕΚΔΟΤΟΛΟΓΙΑ

Η ΚΥΡΙΑ ΣΟΥΡΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ ΤΟΥ ΡΩΜΗΟΥ

Όπως τυχαίως έπεσαν εις τὰ χέρια μου ένα χαρτί με αυτούς τούς στίχους τούς οποίους ο άειμνηστος Γεώργιος Σουρήσ έγραψεν κάποτε εξ άφορμής τής έπετείου των γάμων του.

Οί στίχοι είναι ανέκδοτοι. Δέν υπάρχουν ούτε εις τήν σειράν των «Απάντων» του Σουρή, ούτε εις τούς όγκώδεις τόμους του Ρωμηού.

Οί στίχοι έχουν ως έξης :

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΡΗ ΜΟΥ

Έτούτην τήν εύφρόσυνον των γάμων μας
 έπέτειον,
 πηγήν καντοίων συμφορών και φαγομάρας
 αίτιον
 ως εύτυχίαν τήν θωρώ και βάλαμον των
 πόνων,
 αλλά... με σένα μόνον.

Γ. ΣΟΥΡΗΣ

Κατά τήν γνώμην δσον ήσυχολήθησαν με τήν ζωήν του Σουρή, οί στίχοι αυτοί πολύ άποδίδουν τόν «έαυτόν του». Είναι ο Σουρήσ που δέν μποροῦσε νά ζήση ούτε στιγμή χωρίς τήν Κυρία Μαρή.

Δέν απέχομεν πολλά χρόνια από τήν ήμέρα που ο ποιητής άπεβίωσεν. Συνεπώς είναι ακόμη υπάρχοντες άπειροι άνθρωποι που τόν έβλεπαν ή τόν έγνώριζαν προσωπικώς.

Έσκέφθηκα νά ανακρίνω μερικούς.

Ήθέλησα μαύτην τήν ανάκρισιν, νά εξακριβώσω πώς έμεινε στήν ανάμνησιν του κόσμου ο ποιητής που πολύ ήγαπήθη από τόν κόσμον.

Ρώτησα έναν παλαιόν καφετζή τής συνοικίας Νεαπόλεως, διότι ή Νεάπολις ήτο ή συνοικία εις τήν όποίαν κατώκησεν ο Σουρήσ σχεδόν καθ' όλο τó διάστημα τής ζωής του.

— Τόν θυμοῦμαι πολύ καλά—μου άπήντησεν.

Περνοῦσε από δω πάντα με τήν γυναίκα του ή και με τὰ παιδιά του ή και με άλλους.

Άλλά με δσους και άν τύχαινε νά περάση έβλεπα δι τήν γυναίκα του από δίπλα του, δέν έλειπε ποτέ. Όλο εκείνη κάτι του μιλοῦσε, και ο Σουρήσ καθώς προχωροῦσε σκεπτικός, μισοστήριζονταν σέ ένα μαύρο λεπτό μπαστούνάκι, και δέν έβγαζε λέξι. Τήν ανέφερε και στόν Ρωμηό και τήν έγραφε «Κυρία Φασουλή».

— Και γιατί :

— Ο Φασουλής ήτανε τó κυριώτερο πρόσωπο που μιλοῦσε στάς στήλας του «Ρωμηοῦ» κάθε Σάββατον, που έβγαινε αυτή ή σατυρική έφημερίς. Ο Φασουλής ήτανε σάν νάτανε ο Σουρήσ ο ίδιος. Λοιπόν ή Κυ-

ρία Σουρή ήτο ή Φασουλίνα. Τήν ανέφερε δηλαδή, κι' αυτήν στόν Ρωμηό. Δέν μποροῦσε ούτε από κεί νά λείπη άφου από δίπλα του δέν είχε λείψει ποτέ.

Μιά φορά κάτι είχε γράψει ο Ρόιδης και πείραζε τίς Έλληνίδαις, και μου μένει στή μνήμη ο Ρωμηός εκείνος. Μιά γελοιογραφία παρίστανε τήν Κυρία Σουρή νά έκδικείται εκ μέρος των Έλληνίδων. Κάτω από τήν γελοιογραφία ήτανε οί στίχοι του Σουρή που μου μένανε άξέχαστοι :

Ο Δέσποινα του Φασουλή—των γυναικῶν στολίδι—σηκώνει τóμβρελινου της και δέρνει τόν Ρόιδη.

Και ενώ αυτή ήταν ή συνομιλία μου με τόν συνοικιακόν καφετζή, έπιασε μία άλλη μέρα παρομοίαν κουβέντα με έναν παλιό άμαξά, από αυτούς τούς λίγους που απέμειναν με τὰ μόνιππα.

Μου άπήντησεν :

— Τόν θυμάμαι. Πολλές φορές τής Χειμωνιάτικες Κυριακές τó μεσημέρι, εκάθονταν στοῦ Ζαχαράτου με τήν κυρία του και με συντροφίες. Όταν σηκωνόντουσαν για νά γυρίσουνε στήν Νεάπολι, πέρνανε πάντα τó προς τó Μετοχικό ταμείο πεζοδρόμιο τής όδοῦ Σταδίου, και προχωροῦσαν πεζή ως τó ξενοδοχείον των Αθηνών.

Εγώ δταν τούς έβλεπα κοντοστεκόμουνε προς τὰ κεί και τότε μου έγενεφε ή Κυρία Σουρή. Άνεβαίνανε όλοι στό άμάξι. Ο Σουρήσ, ή γυναίκα του και όσοι άλλοι χωροῦσαν...

Όταν φθάναμε στό σπητι, πρώτα πρόσεχαν όλοι νά κατεβή ο Σουρήσ.

«Πρόσεχε Γιώργο...» του έλεγε ή Κυρία Σουρή... Και ενώ ένα από τὰ παιδιά έπλησίαζε κι εκτυποῦσε τó κουδοῦνι τής πόρτας ή Κυρία Σουρή άνοιγε τó τζαντάκι της για νά με πληρώση...

— Ωστε ή Κυρία Σουρή σου έγενεφε στήν όδον Σταδίου, εκείνη σου έλεγε που θά τούς πᾶς, και εκείνη σε πλήρωνε...

Εκείνος δέν σου είχε γνώσει ποτέ; Δέν σε έπλήρωσε ποτέ :

— Όσα χρόνια τούς ήξερα ποτέ δέν τόν άκουσα νά πῆ μιά λέξι...

Αυτά μου ειπε ο παλιός άμαξάς. Ρώτησα και έναν παλιό δημοσιογράφο, στόν όποίον έδειξα τó τετραστίχο τής έπετείου των γάμων

Ο δημοσιογράφος βρísκει δι είναι πολύ πραγματική αλήθεια ή τελευταία γραφή του τετραστίχου : «άλλά με... σέια μόνον».

— Ο Σουρήσ—μου έτόνισεν—δέν ήτο δυνατόν νά υπάρξη χωρίς τήν Κυρία Σουρή, τó άπαραίτητον έξάρτημά του. Πρώτον, και κύριον δέν ήξευρε νά ντυθῆ, και τόν έντυνε ή Κυρία Σουρή, άφου προ του ντυσίματος πάλιν ή Μικρία Σουρή, έπρόσεχε μήπως κατά τó πλύσιμον ο Σουρήσ σπάσει από άφηρημάδα τó μπρίκι ή τήν λεκάνη. Δεύτερον, ο Σουρήσ δέν είχε όρεξι νά πηγαίνη σέ κουρείο, και ή Κυρία Σουρή έξετέλει τὰ χρέη κουρέως τόσον εις τὰ μαλιά του όσον και εις τὰ γένια του ποιητοῦ. Τρίτον, ο Σουρήσ δέν καταλάβαινε από χρήματα, και ή Κυρία Σουρή έξετέλει τὰ χρέη του πληρώνοντος όσάκις έξήρχοντο.

Εκείνη έπλήρωνε και τó γκαρσόνι του καφενείου και τόν άμαξά, και εκείνη έβγαζε τὰ εισιτήρια άν έπρόκειτο νά κατεβόυνε με τόν ηλεκτρικόν εις τó Νέον Φάληρον. Τέταρτον, ο Σουρήσ όσάκις έπαιζε χαρτιά τὰ βράδια στό σπητι του, τήν Κυρία Σουρή έφώναζε—λίγο πριν άρχίσει τó παιχνίδι για νά του δώση λίγα χρήματα νάχη νά παίξη, κι' άν πάλιν έπερνε τὰ κόκκαλα τής κάβας του χωρίς νά πληρώση προηγουμένως, τήν

Κυρία Σουρή έκαλοῦσε γιά νά κανονίση τούς λογαριασμούς του. «Τί σάς χρωστᾶ ὁ Γεώργιος ;...» ἤρώτα τούς παίκτας ἡ Κυρία Σουρή, καί ἤρχιζε νά πληρώνη... Αἱ ἀφηγήσεις τοῦ παλαιοῦ δημοσιογράφου ἐπροχώρησαν σέ ἕνα σωρὸ ἐνδιαφέροντα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ ποιητοῦ. Ὁ παλαιὸς δημοσιογράφος θυμήθηκε μιαν ἐπάνοδον τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Α' ἀπὸ τὸ ἐξωτερικόν. Εἰς τὸν «Ρωμηόν» προσεφώνησεν ὁ Φασουλῆς τὸν Βασιλέα ἐπὶ τῇ ἐπάνοδῳ. Ἄλλὰ ἐπηκολούθησε στὴν ἄλλην σιτήλην δῆθεν προσφώνησις ἐκ μέρους τῆς Κυρίας Σουρή.

Πρὸς τὸν Ἄνακτα μιλεῖ
κι' ἡ Κυρία Φασουλῆ.

Ἄλλὰ αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Κυρίας Σουρή δὲν ἦσαν μόνον αὐτὰ ποῦ ἀναφέραμεν πάρα πάνω. Πρέπει νά προστεθοῦν καί τὰ ἑξῆς : 1ον) Ἄκρα προσοχή καὶ ἐπιτήρησις ἐπὶ τῆς ἀπομονώσεως ποῦ ἔπρεπε κατὰ τὰ πρῶτὰ νὰ Δευτέρας—Τρίτης καὶ Τετάρτης—νά ἔχη ὁ ποιητής, διότι ἦσαν ἡ ὥραις ποῦ ἐγράφετο ὁ «Ρωμηός». 2ον) Ἀποστολὴ καφέδων καὶ γάλακτος πρὸς τὸ δωματιάκι ποῦ μόνος ἔγραφεν ὁ ποιητής. 3ον) Ἄκρα προσοχή νά μὴν κουράζεται ποτὲ ὁ Γεώργιος τὰ βράδια, καί νά υπάρχουν πάντα στὸ σπιτί εὐχάριστες συντροφιές κάθε βράδυ. 4ον) Προσοχή κατὰ τὴν προσέλευσιν τῶν ἐπισκεπτῶν διὰ νά τρέχη νά τοῦ λέγῃ σταυτὶ τὸ ὄνομα κανενὸς ἐπισκέπτου διότι τῶν πῶ ξένων τὰ ὀνόματα τὰ ξεχνούσε ὁ Γεώργιος. 5ον) Προσοχή στὸ φαί τοῦ Γεωργίου. Ὅχι μόνον νά εἶναι ἐκλεκτόν, ἀλλὰ νά τὸ τρώγῃ ὁ Γεώργιος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀφηρημάδα μποροῦσε καί νά μὴ φάγῃ. 6ον) Προσοχή κατὰ τὰς ἐξόδους ἐκ τῆς οἰκίας. Ὁ Γεώργιος ἦτο μύωψ καὶ Κυρία Σουρή ἔπρεπε νά τὸν προσέχη. 7ον) Ἀπὸ ὅλον τὸν ἑλληνισμόν καὶ ἀπὸ ξένους ἀκόμη, ἔρχονται γράμματα γιά τὸν Σουρή. Πρέπει νά ἀπαντήσῃ ἐκείνη, διότι ὁ Γεώργιος δὲν εἶναι κατάλληλος γιά νά ἀλληλογραφήσῃ. 8ον) Τήρησις ὅλης τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ «Ρωμηοῦ» καὶ συνεννοήσεις μὲ τὸ πρακτορεῖον. Ὁ Γεώργιος δὲν ἤξερε ἀπὸ εἰσπράξεις. 7ον) Διεκπαιρέωσις τοῦ «Ρωμηοῦ». Ἐπρεπε ἢ μόνη ἢ μὲ τὰ παιδιά τῆς τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα νά διπλώσῃ τὰ φύλλα καὶ νά φτιάσῃ τίς ταινίες γιά τούς συνδρομητάς. 8ον) Συνεννοήσεις μὲ θέατρα ὁσάκις ἐπρόκειτο νά παιχθῇ κανένα θεατρικόν ἔργον τοῦ Γεωργίου. 9ον) Συνεννοήσεις μὲ ἐκδότας ὁσάκις ἐπρόκειτο νά ἐκδωθῇ κανένα βιβλίον τοῦ Γεωργίου. 10ον) Προσοχή εἰς τὰς εἰσπράξεις τῶν βιβλιοπωλείων ποῦ πωλοῦσαν τὰ βιβλία τοῦ Γεωργίου. 11ον) Ἄκρα τάξις στὰ δύο δωμάτια τὰ ὁποῖα μόνη τῆς ταξινομοῦσε τὰ παλαιὰ φύλλα τοῦ Ρωμηοῦ. 12ον) Συνεννοήσεις μὲ τὸν τυπογράφον....

Καί τί ἀπέμενε εἰς τὴν ἀρμοδιότητα Σουρή :

1ον) Νά σκέπτεται 2ον) Νά διαβάξῃ τὰ φύλλα τῆς ἡμέρας καὶ μερικὰ ἐκλεκτὰ φιλολογικὰ ἢ ἱστορικὰ βιβλία. 3ον) Νά γράφῃ τὸν Ρωμηό. 4ον) Νά λέγῃ στὸν γελοιογράφον τί γελοιογραφίαν θέλει γιά τὸ ὑπὸ ἐκδοσιν φύλλον. 5ον) Νά λέγῃ : Μαρή στείλε τὰ χειρόγραφα καὶ τὴν γελοιογραφίαν στὸ τυπογραφεῖον... 6ον) Νά κἀνῃ μόνος του τίς διορθώσεις τῶν δοκιμῶν καὶ 7ον) γιά ὅτι δῆποτε ἄλλο ποῦ ἔπρεπε νά ἀπασχολῆται νά ρωτᾶ «Ποῦ εἶναι ἡ Μαρή ;...» ἐάν ἔστο καὶ γιά μιὰ στιγμή συνέπιπτε ἡ Μαρή νά μὴν εἶναι δίπλα του.

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΟΙ ΓΑΛΛΟΙ ΚΕΡΑΜΟΥΡΓΟΙ

Ἡ Γαλλία παραμένει πιστὴ εἰς τὴν συνέχειαν τῶν βιοτεχνικῶν τῆς παραδόσεως. Καί ἂν ὑπάρχει παράδοσις ἡ ὁποία τὴν τιμᾶ εἶναι ἡ ἀφορώσα τὴν μακρὰν καὶ λαμπρὰν ἱστορίαν τῆς κεραμεικῆς τέχνης τοῦ Γαλλικοῦ λαοῦ.

Ἡ παλαιὰ κεραμεικὴ χειροτεχνία τῶν Σεβρῶν ὑπάρχει ἐκεῖ ἀπὸ αἰώνων.

Ἀρχικῶς ἡ ἐπιχείρησις αὕτη τῆς ἐγγωρίου πορσελάνης (ἡ πρώτη τὴν ὁποῖαν ἀπέκτησεν ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη) ἰδρύθη τὸ 1738 εἰς τὸ ἐξοχικὸν μέγαρον τῆς Vincennes.

Ἰδρυτὴς ἦτο ὁ Μαρκήσιος Φυλβί.

Ἐν ἔτει 1750 ἡ χειροτεχνία μετεφέρθη εἰς τὴν πόλιν τῶν Σεβρῶν.

Τὸ 1759 ἡ χειροτεχνία κατέστη κτήμα τοῦ Γαλλικοῦ στέμματος, διότι ἐξηγόρασεν αὐτὴν ὁ Βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος ὁ 15ος. Κατόπιν κατέστη κρατικὴ ἐπιχείρησις.

Ἡ διαρκὴς ἀνάπτυξις τῶν τμημάτων τῆς μεγάλης ἐπιχειρήσεως ἤγαγεν εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς τεχνικῆς μορφώσεως τῶν κεραμουργῶν, εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ ἰδρυσιν μοθημάτων κεραμεικῆς, ἅτινα ἰδρύθησαν τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης.

Ἀρχικῶς ἐπρόκειτο περὶ διδασκαλίας ἧτις ἐγένετο ἐπὶ τινὰς ὥρας τῆς ἐβδομάδος πρὸς μαθητευομένους διακοσμητάς, προπλάστας καὶ χύτας.

Ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1879 ἤρχισεν νά ἐπικρατῇ ἐκεῖ ἕνα κανονικότερον σύστημα διδασκαλίας.

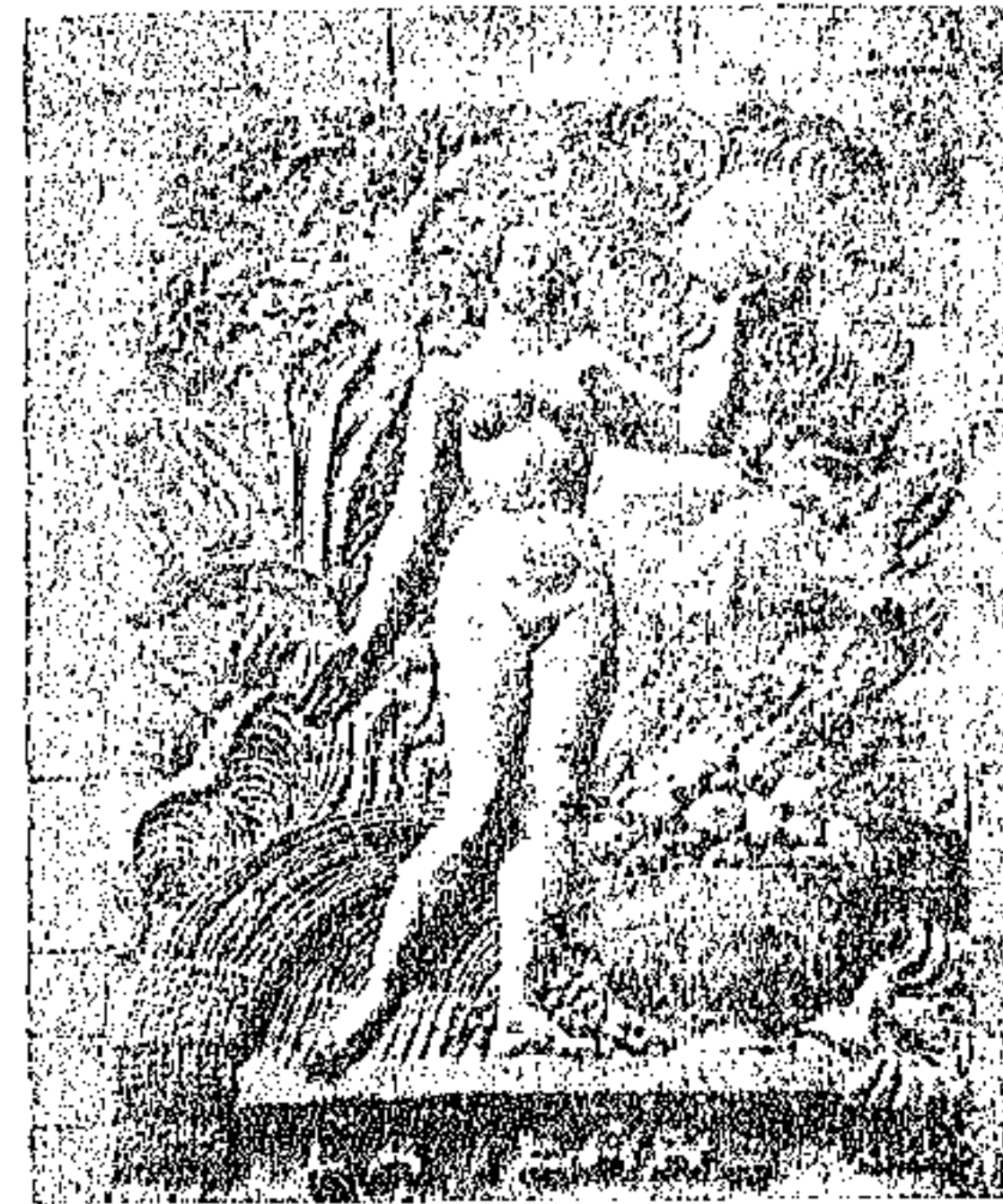
Ἰδρύθη σχολεῖον ἐν τῷ ἐργοστασίῳ διὰ νά παρασκευάζῃ νέους διὰ τὰς διαφόρους εἰδικότητας τὰς ὁποίας θέλει ἡ ἐπιχείρησις.

Τὸ 1893 ἰδρύθη διὰ νόμου σχολεῖον εὐρυτέρου προωρισμοῦ καὶ ἦτο τοῦτο «Ἡ κεραμεικὴ σχολὴ προσηρητημένη εἰς τὴν χειροτεχνίαν τῶν Σεβρῶν».

Τὸ σχολεῖον τοῦτο ἔλαβε τὸν προωρισμὸν νά παρασκευάζῃ τεχνίτας ὅχι μόνον διὰ τὸ ἐργοστάσιον τῶν Σεβρῶν, ἀλλὰ διὰ πᾶσαν ἀναλόγου φύσεως κεραμεικὴν ἐπιχείρησιν τῆς Γαλλίας.

Ἀρχικῶς τὸ προσηρητημένον σχολεῖον εἶχε δύο τμήματα, τὸ καλλιτεχνικόν καὶ τὸ τεχνικόν.

Ἀργότερα τὸ σχολεῖον τοῦτο κατέστη ἐπιστημονικότερον διὰ νά

Η ΓΗ

Πανῶ κεραμεικῆς διακοσμῆσεως κατασκευασθὲν ἐν Σεβραῖς.

παρασκευάζη άρτίους χειριστάς τών μηχανημάτων τά όποια χρησιμοποιεί ή πρόδος της κεραμεικής.

Έν έτει 1920 σημειούται νέος σταθμός εις τήν πρόδον της Τεχνικής Έκπαιδεύσεως τών Γάλλων Κεραμουργών.

Ίδρύεται δηλαδή Ίνστιτούτον με τόν προορισμόν νά κατευθύνη τόν κλάδον τοϋτον της Τεχνικής Έκπαιδεύσεως και νά εύρύνη τόν άριθμόν τών μορφωμένων στελεχών της κεραμεικής τέχνης.

Τό Ίνστιτούτον έν πρώτοις έσκεψθη νά μορφώση διευθύνοντας και μηχανικούς διά τμήματος άνωτέρων σπουδών.

Κατόπιν δέ έτοποθέτησεν εις έπομένην κλίμακα τό πρόγραμμα σχολείων ή έπαγγελματικών μαθημάτων διά νά παρασκευάζονται άφ' ένός ικανοί έπιστάται έργουσιών (contremaîtres) και άφ' έτέρου ικανοί τεχνίται.

Προήχθη ούτω εις άνωτέραν Σχολήν ή «Κεραμεική» Σχολή τών Σεβρών περί ής έγένετο λόγος προηγουμένως και άνεδιοργανώθη αύτη τελείως τό 1927 με τόν προωρισμόν νά παρασκευάζη τελειοποιημένους μηχανικούς.

Ίδρύθη δέ μετά ταύτα (λειτουργούσα από τινων έτών) ή κεραμεική σχολή τοϋ Βιερζόν ως μέσον σχολείον τεχνιτών. Αύτη προσηγήθη εις τό Έθνικόν Έπαγγελματικόν Σχολείον τοϋ Βιερζόν.

Άλλη δέ κεραμεική σχολή προσαρτισθείσα εις τήν Πρακτικήν Βιοτεχνικήν Σχολήν τοϋ Μπωβαί παρασκευάζει τεχνίτας διά τας οίκοδομικάς κεραμεικάς εργασίας.

Ήδη μελετάται ή Ίδρυσις σχολείου τεχνιτών της πορσελάνης εις τό Λιμόζ—ένθα από τοϋ 1733 ύπάρχει ή παράδοσις αύτης της παραγωγής. Και μελετάται έπίσης ή Ίδρυσις άλλου σχολείου κεραμουργών της οίκοδομικής εις τό Σαλόν-σιρ-Σαόν.

* *

Ο Λαός σήμερα αισθάνεται ελεύθερος, πειθαρχεί, εργάζεται, και γυμνάζει με τας λαχάς του τόν Έλληνικόν θούροντα από τοϋ Στρουμόνος μέχρι τοϋ Ίλισσοϋ. Διότι έπέισθη ότι ο Βασιλεύς Γεώργιος Β' ο όποιος θα παραμείνη εις τήν ιστορίαν ιστορικός Βασιλεύς, όχι στρατηλάτης ως ο πατέρας Του, αλλά ειρηνικός μεταρρυθμιστής και αναδημιουργός.—δέν θα έδέχτο τήν επανάστασιν της 4ης Αυγούστου εάν εις κεφαλής αύτης δέν εϋρίσκατο ο Ίωάννης Μεταξάς. Διότι ο Λαός αισθάνεται ότι ο σημερινός Πρωθυπουργός δέν ήλθε διά νά πρωθυπουργήσει επί ολίγους μήνας ή ολίγα έτη, ούτε διά νά κάμη κόμμα και νά περάση ως μία αιαδήποτε πολιτική παρένθεσις κανονικής ή τυχοδιωκτικής μορφής. Άλλά ότι ήλθε διά νά οίκοδομήση μίαν νέαν Ελλάδα, και νά της δώση ένα γνώριμον, παλαιόν, αυστηρόν ρυθμόν, τόν δωρικόν ρυθμόν,—τόν ρυθμόν της ψυχής του.

Θ. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ

ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρον τοϋ κ. Ι. ΒΕΖΑΝΗ
Άρχηγού της Οργανώσεως Έθελοντών Εργασίας

Τι είναι τά Τάγματα έθελοντών εργασίας, πώς ιδρύθησαν, τί επιδιώκουν, θα δοϋμε εις τό κείμενον τοϋ κατωτέρου άρθρου.

Τήν 17ην Οκτωβρίου 1937, μερικοί νέοι γνώριμοι από παλαιούς πατριωτικούς αγώνας, συνηγήθησαν εις έν δωμάτιον και υπό τό φως λάμπας πετρελαίου ενεργήθησαν τό πρώτον ως έθελοντάι τοϋ πρώτου Τάγματος Έργα-

Ο Πρόεδρος της Κοινοτήσεως κ. Ίωάννης Μεταξάς μετά τοϋ Άρχηγού τών ταγμάτων κ. Ι. Βεζανή, έν τώ μέσθ έθελοντών τοϋ τάγματος εργασίας.

σίας, δώσαντες ήπίσχεσιν ότι δέν θα διελύοντο πριν ή φέρουν εις πέρας τό έργον τό όποιον ανέλαβον και ούτω ανεπήδησεν οργάνωσις Έθελοντών εργασίας, ήτις σήμερα αριθμεί 1.600 μέλη.

Η οργάνωσις αύτη ιδρύθεισα ίδια πρωτοβουλία υπό τών ιδρυτών αύτης, προήλθεν εκ τών έξης κυρίως λόγων :

α) Διά νά δώση εις τοϋς νέους έθνημιστάς οίτινες όπου δήποτε αποτελοϋν πάντοτε τήν πρωτοπορίαν, μίαν αγωνιστικήν διάξοδον, ένα ξεσπασμα τοϋ Έθνηκιστικοϋ των μένουσ δεδομένου ότι τό Κράτος της 4ης Αυγούστου διά της κυρίαρχου αύτοϋ μορφής απήλλαξεν εβτυχώς τήν νεολαίαν από άλλου είδους αγώνας.

β) Νά καταδείξη ότι αι έννοιαι «Κράτος» και «πολίτης» δέν αντιμά-

χονται ἀλλήλας ἀλλ' ὅτι τὸ συμφέρον καὶ ἡ πρόοδος τοῦ πολίτου ἐγκείται εἰς τὸ συμφέρον καὶ τὴν πρόοδον τοῦ Κράτους εἰς ἃ ἀνήκει οὗτος.

γ) Ν° ἀποτελέσει τὸν πραγματικὸν ὁδοστρωτήρα κάτωθεν τοῦ ὁποίου ὄλαι αἱ κοινωνικαὶ καὶ ταξικαὶ διαφοραὶ τῶν ἐθελοντῶν θὰ ἰσοπεδωθοῦν ὑπὸ τὴν τιμίαν ἐργατικὴν φύσιν καὶ τὴν κειταρχημένην καὶ συναδελφωμένην ἐργασίαν.

δ) Ν° ἀπασχολήσῃ τὸν νέον μὲ μίαν ὑπόθεσιν καθαρῶς Ἑθνικὴν ἀπαιτούσαν κῆποιον κόπον, ἀπαιτούσαν Ἑργασίαν καὶ οὐχὶ λόγια καὶ οὕτω ἐξυπηρετεῖται ἡ πραγματώσις τοῦ συνθήματος τοῦ Ἀρχηγοῦ μας Ἰωάννου Μεταξᾶ: Ἑργασία.

ε) Τέλος διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ταγμάτων καὶ διὰ τῆς ἀποκτηθισομένης πείρας νὰ δημιουργήσῃ Μεγάλα Ἑθνικὰ Ἔργα, καὶ ἔργα κοινῆς ὠφελείας τὰ ὅποια τὸ Κράτος μας δὲν θὰ εἶχε τὰ μέσα νὰ ἐκτελέσῃ ἄλλως.

Οἱ ἀνωτέρω ἦσαν κυρίως οἱ λόγοι καὶ ἀπετέλεσαν τοὺς σκοποὺς τῆς ἰδρυθείσης ὀργανώσεως Ἑθελοντῶν Ἑργασίας.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἴσως συμπίπτουν μὲ σκοποὺς ἀναλόγων ὀργανώσεων εἰς ξένα Κράτη, πάντως τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ ἰδρυταὶ τῆς ὀργανώσεως προζώρησαν εἰς τὴν ἰδρυσιν αὐτῆς ἀγνοοῦντες τελείως τὰς τοιαύτας εἰς ξένα Κράτη ὀργανώσεις τὰς ὁποίας καὶ τώρα ἀκόμη ἀγνοοῦν.

Πλὴν ὅμως ἐξήτησαν πληροφορίας παρ' εἰδικῶν αἰτινες ἀκόμη δὲν ἐλήφθησαν. Πληροφορίας αἰτινες θὰ χρησιμεύσουν εἰς μίαν σύγκρισιν καὶ ἴσως εἰς μίαν διόρθωσιν εἰδικῶν τινῶν κανονισμῶν οὐχὶ ὅμως τοῦ συνόλου τῆς προσπάθειας ἣτις προήλθεν ἀπὸ «Ἑλλήνας» καὶ θὰ μείνῃ καθαρῶς Ἑλληνική.

Τὸ ἐὰν τώρα ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία ἐπιτυχάνουσα τοῦ σκοποῦ τῆς δυναθῆ νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὴν θεσπισθεῖσαν ὑποχρεωτικὴν κατὰ κοινότητος ἐνισχύουσα κυρίως αὐτὴν ἀπὸ Ἑθνικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως (αἴρουσα τὴν ἔννοιαν ἣν ἔχει λάβει: Τῆς ἀγγραφείας, ἣ καταλήγουσα καὶ ἡ ἴδια εἰς ὑποχρεωτικὴν ἐργασίαν ἣ ἐὰν ἡ φύσις τοῦ Ἑλλήνος εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ τὸν ἐνθουσιάζῃ περισσότερο ἢ ἐθελοντικῶς προσφερομένη ἐργασία, εἶναι ζητήματα πού ὁ χρόνος καὶ ἡ πείρα θὰ καταδείξουν.

Πάντως ἐν εἶναι βέβαιον ὅτι ὑπάρχουν σήμερον Νέοι Ἑλληνες ἐργάται, ὑπάλληλοι, φοιτηταί, ἐπιστήμονες, οἵτινες ἔχουν δώσει ἤδη εἰς διάστημα 20 ἡμερῶν 4-6 πολύτιμα 4ωρα ἀναπαύσεως ἀπὸ τὸν κοπιώδη μόχθον τῆς καθημερινῆς βιοπάλης **Γιὰ τὴν Ἑλλάδα**, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον πού ἐπέτυχεν ἡ ὀργάνωσις μέχρι σήμερον.

Αὐτὰ ἐπιδιώκει καὶ αὕτη εἶναι ἡ Ὄργάνωσις Ἑθελοντῶν Ἑργασίας.

Καὶ ἐὰν θὰ ἐπιτύχῃ ὁ θεσμὸς τῶν Ταγμάτων Ἑθελοντῶν Ἑργασίας, παντοῦ ἣ ὅσον πρέπει, αὐτὰ εἶναι ζητήματα εἰς τὰ ὅποια ἡ ὀργάνωσις δὲν θὰ ἀπαντήσῃ διὰ λόγων ἀλλὰ διὰ Ἔργων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΖΑΝΗΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΙΗΣΕΩΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΟΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἀνεβύσαμεν ἓνα τμήμα τοῦ πρὸς τὸ νεκρὸν τοῦ Κωνσταντίνου Κανάρη ἐλεγείου τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, καὶ βροντίσαμεν τὴν ἠθοπλαστικὴν ἀξίαν τῶν παλαιότερων κειμένων τῆς ἐθνικῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως.

Ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος εἰς κολλὰ τοῦ παιήματα—ἴσως καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἐλεγεῖον—παρεσύρστω ἀπὸ τὴν κλῆσιν πρὸς τὴν μακρογορίαν.

Ἄλλὰ ἡ ἐλληνικὴ κοινωνία ἣ ὁποῖα ἀπὸ τοῦ 1862 μέχρι τοῦ 1895, ἐχειροκρότησεν τὸν Παράσχον, δὲν ἀπέκρουε οὔτε τὴν μακρογορίαν του, οὔτε τὴν ἀπέναντι τῶν κανόνων τῆς τέχνης πολλακίς ἀνυπότακτον δρμὴν τοῦ ποιητοῦ.

Τὰ τεχνικὰ ἐλαττώματά του δὲν ἔφεραν οὐδ' ἐλάχιστην μείωσιν τῆς μεγάλης δημοτικότητος τὴν ὅποιαν καὶ μετὰ τὸν ἐν ἔτει 1895 θάνατόν του, διστήρησεν ὁ Παράσχος καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸν ἔκτος τῶν συνόρων ἐλληνισμόν.

Τὸ πρὸς τὸν Κανάρην ἐλεγεῖον του ὑπῆρξεν ἀπὸ τὰ συμπαθέστερα ἔργα του. Ἀπὸ τοῦ 1877 πού ἐγράφη ταῦτο, ἀπηγγέλθη ἀπειρος φορὸς εἰς ἐθνικῶν ἔορτασμῶν συγκεντρώσεις.

Εἰς τὸ σημερινόν μας φύλλον δίδομεν τὸ ἄλλο τμήμα τοῦ ἐλεγείου τούτου. Ὁ Παράσχος οἴχνη ἓνα βλέμμα καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἥρωας τοῦ 1821:

...Ναὶ ἦσαν καὶ ἄλλοι σὰν αὐτὸν μεγάλοι στὸν ἀγῶνα.
Σὰν Ἡρακλῆς τὸν οὐρανὸν, δὲν σήκωσε στὸν ὄμο
Τῆς Λαύρας ὀλομόναχος, τοῦ Μάρτη τὸν δαφνώνα.
Μαζὴ μὲ ἄλλους περπατᾷ τὸ φωτεινὸ τοῦ δρόμο.
Ἴδιο σὲ φλόγαις καὶ μπροστὰ εἰς τὸ δαυλὸ του στέκει
Σὰ βράχος τοῦ Μισούλη μας ἀκίνητο κανόνι.
Τοῦ Καραϊσκού τὸ σπαθί, τ' Ἀνδρούτσου τὸ τουφέκι.
Καὶ τοῦ Μωριά ὁ Γέροντας μὲ φουστανέλλαξιόνι.
Τὸν Παρθενῶνα μόνον μιὰ κολῶνα δὲν στηρίζει
Μὰ τὴν ἀκάτητη κορφή στὰ σύννεφα χαρίζει.

Μακόρι νάχε ἡ Ἑλλὰς καλλίτερος μακαρι!
Μὰ δὲν μπορεῖ ὁ οὐρανὸς ψηλότερα νὰ φθάσῃ.
Κεῖνος πού ἴσως ἠμπορεῖ νὰ ἦναι τοῦ Κανάρη,
Εἶναι ὁ Κανάρης μοναχὸς, καὶ ποιὸς θὰ τὸν σκεπάσῃ;...
Κι' ἀνίσως βραίσκη ἐμμορφο ἡ Μοῦσα τ' ὄνομά του,
Καὶ τὰ τραγούδια τῆς συχνὰ μ' ἐκεῖνο νὰ στολίζῃ,
Τ' ὄνομ' αὐτὸ ἡ ποίησις τὸ πῆρ' ἀπ' τὴ φωτιά του.
Ἄστροπελέκι καὶ φωτιά ἀρμάδας τὸ φωτίζει...
Δὲν εἶναι, ὄχι, εὐφωνο τὸ ὄνομά του μόνο.
Κάθε μεγάλο του ψηφὶ σκεπάζει ἓνα θρόνο!
Κανάρη! τί ὠκεανὸς, τί πόλεις μεγάλα!
Λὲς τ' ὄνομά του, κ' ἀστραπαὶς γεμίζου τὸν αἰθαῖρα
Κατάρτια οἴχνη ἢ θάλασσα καυμμένα σ' ἀκρογιάλι,
ἢ μέρα νόχτη γίνεται καὶ τὸ σκοτάδι μέρα.
Τ' ὄνομα αὐτὸ ὅποιος τὸ εἰπῇ, ψηλόνει, ἀνεβαίνει.
Θάλασσα παίρνει στὴν ψυχὴ καὶ στὴν καρδιά πλαταίνει!
Κανάρη! Πέλαγος πλατὺ, ἀτέλειωτο καὶ κῆμα
βοριά σπαρμένο καὶ φωτιά, τῆς ἀστραπῆς λιμέρι,
Ἄθανασίας λειτουργιά, τῆς φλόγας Ἅγιο Βῆμα,
Καὶ χάρου δισκοπότηρο στοῦ κερανοῦ τὸ χέρι!
Γάλα σὲ στηθος γυναικὸς δὲν ἦπε ἐκεῖνος στάλα
Ἄφρὸ σὲ κῆμα ἐβύξαξε καὶ φλόγα, ὄχι γάλα.

Ὁ ποιητὴς θέλει νὰ δώσῃ τὴν ἐντύπωσιν ποὺ εἶχεν ὁ κόσμος περὶ τῶν κατορθωμάτων τοῦ Κανάρη, τὰ ὁποῖα ἀπὸ Ἰουνίου τοῦ 1822 ὅπου ἐτορπίλησεν ἐν Χίῳ τὴν ναυαρχίδα τοῦ Καρᾶ Ἀλῆ, ἀνύψωσαν τὸ γόητρον τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαστάσεως εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ πολιτισμένου κόσμου.

Ἡ σκέψις τοῦ Παράσχου στρέφεται πρὸς τὴν ἐν ἔτει 1790 γέννησιν τοῦ Κανάρη. Περιβάλλει τὴν γέννησιν μὲ αὐτὴν τὴν οὔγλην :

Μιά νύχτα πῶττορε ἡ γῆ κι' ὁ κόσμος ἐχαλοῦσε,
Τ' ἄστρο τοῦ Ἄρη, ὀλόφωτο καὶ χοριστὸ ἀπ' τ' ἄλλα,
Χαμήλωνε, χαμήλωνε, τὴ θάλασσα ζητοῦσε,
Κ' ἐκεῖνη ἀνέβαινε ψηλά, στὰ σύννεφα καβάλλα...
Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ φίλησε τὰ κόμματα ὁ Ἄρης,
Μ' ἕνα τῆς θάλασσας σπασμὸ γεννήθημ' ὁ Κανάρης !

Τώρα ἀρχίζει ἡ σταδιοδρομία τοῦ Κανάρη.

Μετὰ τὴν Χίον ἔρχεται ἡ Γένεδος.

Τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1822, μαζὺ μὲ τὸν Βρατσάνον εἰσεχώρησεν εἰς τὴν παρὰ τὴν Γένεδον παρατάξιν τοῦ ἠγκυροβολημένου ἐχθρικοῦ στόλου τοῦ ὀκιοῦ διοικητῆς ἦτο ὁ Μεχμέτ Πασᾶς. Σκοπὸς τοῦ Μεχμέτ ἦτο νὰ ἐφοδιάσῃ τὰ τουρκικὰ φρούρια τῆς Πελοποννήσου καὶ νὰ καταστρέψῃ τὰς ναυτικὰς νήσους τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Κανάρης ἀντιτάχεν τὴν ἀντιναυαρχίδα.

Ἀλλὰ ὁ Παράσχος δὲν ξεχνᾷ καὶ τὴν ἐν ἔτει 1825 εἰσοδὸν τοῦ Κανάρη εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας, μὲ σκοπὸν νὰ καύσῃ ἐκεῖ ὀλόκληρον τὸν Τουρκο-αιγυπτιακὸν στόλον.

Ὁ Μωχαμέτ Ἀλῆς εἶχε συγκεντρώσει εἰς τὴν Ἀλεξανδρῆσαν 60 μεγάλα πολεμικὰ καὶ τριπλάσια φορτηγὰ, ἑτοιμα διὰ νὰ φέρουν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν στρατὸν ὁ ὁποῖος ἐχρησιμοποιήθη κατόπιν διὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ Μεσολογγίου.

Ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ ἐτέθη ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μανώλη Τομπάζη.

Τὴν 10 Ἀυγούστου 1825 ὁ Τομπάζης μὲ τὸν Ἀντώνιον Κριεζῆ, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὰ πυρπολικά τοῦ Μπούτη, τοῦ Α. Βώκου, καὶ τοῦ Κανάρη ἐφθασαν ἐξωθεν τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Κανάρης ὑψώσας ρωσοικὴν σημαίαν ἐξηπάτησεν τὸν προρέα, καὶ εἰσῆλθεν μόνος εἰς τὸν λιμένα.

Ἀμέσως ἔσπευσεν νὰ πλησιάσῃ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ἀλλὰ ὁ ἄνεμος εἶχε ἀποτόμως κοπάσει.

Ὁ Κανάρης ἔκοψε βόλτες εἰς τὸν λιμένα διὰ νὰ φθάσῃ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἐχθροῦ. Φθάσας δὲ πλησίον τοῦ γαλλικοῦ πολεμικοῦ «Μέλισσα» ἀντελήφθη ὅτι εἶχεν προκαλέσει τὴν προσοχὴν τῶν Γάλλων.

Ἀναφλέξας τὸ πυρπολικὸν ἐπήδησεν εἰς τὴν λέμβον μὲ τοὺς ναύτας του, καὶ προσπαθῆσεν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν λιμένα.

Ἡ «Μέλισσα» πυροβόλησεν τὸ πυρπολικὸν ὡς καὶ τὴν λέμβον τοῦ Κανάρη. Αἴφνης νέος ἄνεμος ἐξπρωξεν τὸ πυρπολικὸν πρὸς τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ πολλὰ πλοῖα ἐκινδύνευσαν.

Ὁ Κανάρης πυροβολούμενος ἀπὸ πλοῖα καὶ πυροβολεῖα κατώρθωσεν νὰ ἐξέλθῃ τοῦ λιμένος.

Ὁ Μωχαμέτ Ἀλῆς ἐπιβὰς μικρὰς μοίρας κατεδίωξεν ἀνεπιτυχῶς τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα ὡς τὰς ἀκτὰς τῆς Καραμανίας.

Κ' ἰδοὺ ἀναγίγεται καὶ βροντᾷ τῆς Χίου τὸ λιμάνι.
Στὴ Σάμο καὶ στὴν Γένεδο τὸ κύμα φουσκοῖζει.
Στὴν Ἀλεξάνδρην φαίνεται, μεσ' τὴν καρδίαν τῆς φθάνει,
Καὶ τοῦ Κανάρη ὁ δαυλὸς σπιθοβολεῖ, καπνίζει...
Τί ἄμαρτία νὰ σβυσθῇ κεῖν' ἡ μεγάλη ἐλπίδα,
Ποῦ θάκανε σὰν πέλαγος μεγάλη τὴν πατρίδα !

Ἄ ! τὴν ἀποτυχία του ποιά δόξα τὴν ἐφθάνει ;
Τί δόξα τὸ ἐχάρισε καὶ τοῦ κλεψεν ἡ τύχη !
Τόσο Κανάρης ε' εἰς αὐτὴν τὴν Χίαν δὲν ἐφάνη.
Ποιὸς τὴν ἀποτυχία του μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ ;
Χρόνους ἐπὶ ἐξώριζε τὴν νύχτα ἀπ' τὸν αἰθέρα·
Τὸ βράδυ ἐβγαίνεν Αὐτὸς, κι' ὁ Ἥλιος τὴν Ἡμέρα !

Κι' ἔταν στεφάνι πύρινο ὁ οὐρανὸς φοροῦσε,
Κι' ὁ κεραυνὸς στὰ σύννεφα ἐπέτα καβαλλάρης.
Ὅταν σειρὸς ἀκούγετο ε' ἡ θάλασσα βγαγίωσε,
Στὸ πέλαγος ἐατρώσανε ε' ἐκράζαν ὁ Κανάρης !
Ἄζ, τὸ εἰκοσιένα μας τοῦ κάκου... ἦταν νειάτα,
Κ' ἡ τελευταία ποιήσις Ἰηλιόνη καὶ Φλοκάτα !

Εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον ὁ Παράσχος μιμεῖται κάπως τοὺς στίχους τοῦ Βίκτωρος Οὐγγῶ γιὰ τὸν Κανίρη. Ἡ μετάφρασις τῶν σχετικῶν στίχων τοῦ Οὐγγῶ ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἄν πέρα ἀπὸ τὴν Ἀγγίαν ἢ ἀπ' τὴν Ἰωλκὴ
Εἰς τὴν Ἡδύροπην κεραυνὸ ἀκούσαν ξαφνικὰ,
ἁμέσως στὴν Ἀνατολὴ ἐατρώσανε τὸ νοῦ
καὶ λέγανε στὸ ἀκουσμα αὐτὸ τοῦ κεραυνοῦ,
πὸς ὁ Κανίρης θὰ περῶ
μεσ' ἀπὸ κόμματα κλεινὰ.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου ὁ Οὐγγῶ ἐστράφη πρὸς τὸν Κανάρην :

Κλάψε Κανάρη γιὰ καλὴ ! Γεῖα δὲς τί κολοσσὸ
καράβια ἑκατὸν εἰκοσι εἰς τὸν βυθὸ θαρμένα,
κάμψε στόλος δυνατὸς—μὰ ἔλειπε ἐσὺ.
Πῶς ἄναψε ἠραιότατο, ἐκεῖ χωρὶς ἐσένα ;

Ἀλλὰ ὡς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν συνέχθειαν τοῦ κειμένου τοῦ Παράσχου. Ὁ ποιητὴς νοσταλγεῖ τὴν ἐποχὴν τοῦ 1821.

Εἶναι ἡ νοσταλγία κοῦ συχνὰ τὴν ἠσθάνετο ἡ Ἑλλάς τοῦ 1877.

Τόρα, γεράματα παντοῦ σ' ἀνατολὴ καὶ δύσι,
Σὲ μεσημβρία καὶ βορρῶν... Ἐχάλασεν ἡ πλάσι !
Στὴ νεκρομένη μας καρδίαν ποῖος αἶμα θενά χύσει,
Νὰ πάσῃ νεῦρα ἢ ζοῆ κι' ὁ κόσμος ἄλλη βράσι,
Ἄζ ! ποῖος λαὸς στὸ Γέγοντα θὰ δώσῃ νειάτα πάλι,
Καὶ σ' ἀδειασμένα τ' ἄματα φωτιά θὰ ξαναβάλῃ ;

Γέραςε ὁ κόσμος γέραςε ! Τόρα φρενιὰ καὶ λόγια,
Τόρα μὲ πῆχες περκατοῦν καὶ μ' ἀριθμοὺς μιλοῦνε
Κοιμοῦνται καὶ σηκώνονται μὲ τάξι σὰ ρολόγια,
Καὶ εἰς τὸν τόπο τῆς καρδιᾶς βαλιάντιο κρημοῦνε !
Δὲν ἔχει πλέον ἡ ψυχὴ, δὲν ἔχει Ἄγιον Βῆμα·
Σαπίζει μέσα στὸ κορμὶ ὅσων νεκρὸς στὸ μνήμα.

Ποιὸ στόμα «Σήκω!» θὰ εἰπῇ στὸν κόσμο πρὶν πεθάνῃ,
Καὶ ποῖος λαὸς στὰ γόνατα θὰ τὸν ἀνασηκόσῃ ;
Τὸ παγωμένο του κορμὶ ποιά γέννα θὰ ξεστάνῃ,
Καὶ ποιά φυλὴ τ' ἀθάνατο νερὸ θενά τοῦ δώσῃ ;
Ἄ, καὶ νὰ εἶδιν' ὁ θεός, Ἑλλάς μου, σὺ νὰ ἦσουν,
Κι' ἀπὸ τὰ σπλάχνα σου καιροὶ καινοῦργοι νὰ βλαστήσουν !

Σάπασε, Μοῦσα θλιβερή ! μὲ ἀνοιγμένα μάτια
Ὅνειρα βλέπεις κι' ἀφαντο ἀκόμη πανηγύρι.
Παῦσε νὰ χτίξῃς, δύστηνη, στὰ σύννεφα παλάτια·
Τὰ ὄνειρά σου κοίτονται νεκρὰ στὸ κοιμητήρι.
Στὸ Μισολόγγι, τῆς Γραβιᾶς τὸ Χάνι, σὲ Ἄγινοιοι,
Πήγαινε, Μοῦσα πήγαινε, δυστυχομένη κόρη !

Τοῦ Μάρτη δὲν θά τὸν εὐρή τὸ πρῶτο χελιδόνι
 Ὅπου θὰ ἔλθῃ ὀλόχαρο μηνύματα γεμάτα...
 Δὲν θὰ τὸν εὐρή ἢ ἀνοίξῃ ἀπάνω στὸ τιμόνι,
 Μὲ ἀνοιγμένα τὰ πανιά στὸ κῆμα τὸ δροσάτο !
 Στὴ λειτουργία τῆ δευτέρῃ δὲν θὰ βρεθῆς Κανάρη,
 Καὶ στὸ σταυρὸ τοῦ τάφου σου θ' ἀνθίσῃ τὸ θυμάρι...

Καὶ ὁ ποιητὴς στρέφεται πρὸς τοὺς νεκροθάπτας :

Στὴ γῆ τὸν θάψετε, στὴ γῆ ! Καὶ δὲν θὰ πλημμυρῶσουν
 Ἡ ἀνδρομενέαις μύαις του, ἢ φλόγα καὶ τὸ κῆμα ;
 Καὶ δὲν θὰ ἔλθουν ἀπ' τῆ γῆ μαζὴ νὰ τὸν ζητήσουν,
 Καὶ νὰ σκαπάσουν μὲ φωτιά καὶ κόμματα καὶ μνήμα ;
 Στὴ γῆ τὸν βάλαιτε, στὴ γῆ, σὰ στερεογιὰ κομμάρι,
 Κ' εὐθύματα σὰν ἀνθρώπο λοιπὸν καὶ τὸν Κανάρη !

Ἀπὸ τὸ χῶμα βγάλτε τον καὶ σῦρτε στ' ἀκρογιαλὴ,
 π' ἀρμάδας λείψανυ κυλᾶ καὶ ἀπὸ νεελίνια ξόλια !
 Μ' αὐτὰ φωτιά σωρῶτετε θεόρατη μεγάλη,
 Κ' εἰς φλόγαις φλόγα θάψετε μὲ ροδαδάμηνος φύλλα !
 Ράψετε στοῦ Ὁκεανοῦ τὰ βάρη τὸν Κανάρη,
 τὸ ἄπειρο μὲ τ' ἄπειρο νὰ κοίτωνται ζευγάρη !

Στοὺς ἑπομένους στίχους ἀνακτᾷ ἐλπίδες :

Κι' ὅταν τὸν ζώσουνε φωτιά καὶ κόμματ' ἀφρισμένα,
 Καὶ θολομένος ὁ βοριάς στὴν ἀγκαλιὰ τὸν πάρῃ,
 Κράξατε ὅλοι μὴ φορὰ μὲ μάτια διακροσμένα !
 «Ὁ Μάρτης πάει πέθανε, μαζὴ μὲ τὸν Κανάρη !»
 —Γιατί, γιατί τὰ μάτια σας συννεφιασμένα καίνε ;
 Γιατί, σὲ λόγῳ τὸν πιερό, ἢ ὄφι σας ἀχνίζει,
 Πικρογελοῦν τὰ χέλια σας καὶ φαίνεται πῶς λένε,
 Ὁ Μάρτης δὲν ἀπέθανε, σὰ στήθη μας ἀνθίζει.
 Κ' ἔχετε καὶ στὴ μορφῇ, σ' ἀνάστημα τῆ χάρι,
 Ἡοῦ τοῦ Μισοῦλη μοιάζετε, τ' Ἀνδρούτσου, τοῦ Κανάρη.

Ἦ, ναί, ἀρῆσατε τὴν στιγμή αὐτὴ νὰ ζωαρῶσω
 Τοῦ Γένους τὴν πρωτομαγιά καὶ τὰ καινούρια νεύατα...
 Ἀρῆσατε με τὸ μυστικὸ πάλμῳ σας νὰ προδώσω...
 Κότταξε μέσαις γιὰ σπαθὶ καὶ βλοκαὶς γιὰ φλοκάτια !
 Ἡ Λαύρα μας ὀλάκερη μέσ' στὴν καρδιά σας στέζει.
 Ποιὸς ξέρεσι, ποιὸν τὴν ἀνοίξῃ θὰ γράξωμε Τζαβέλλα.
 Ποιὸς τοῦ Γκριζιώτη ἀπὸ σᾶς θὰ πάρῃ τὸ ταυρέι,
 Καὶ τῆ χιονάτη θὰ ζωσθῆ τοῦ Διάκου φουστιανέλλα !
 Ποιὸς ξέρεσι μέσ' στῆς ἐμμορφιάς αὐτὰ ἐδῶ τὰ κρίνα,
 Ἄν δὲν εὐρίσκειται ζωμιὰ κρυμμένη Βουβουλίνα ;...

Κυλῶστε γρηγορώτερα τοῦ Μάρτη θυγατέρες,
 Ἑλληνοπούλες φλογεραὶς, περιχαραεὶς ἡμέραις.
 Πάρτε τῆς Λαύρας τὴν εὐχὴ καὶ κάλι, μὴν ἀργῆτε,
 Καὶ ξέρετε σὲ ποιὰ βουνὰ καὶ κάμπους θὰ μᾶς βρῆτε.
 Τὴν Ἑκκλησιά, τοῦ ἁγιο φῶς μέρα καὶ νύχτ' ἀνάβει
 Καὶ γδὲς ἀκόμη σφάλῃσε ὁ τάφος τοῦ Κανάρη,
 Ἄνοίγει πάλιν ἢ Ἑλλάς...—Παραμερίσατε Σλάβοι
 Ἄσιός μ' αὐτὸ θὰ μετρηθῆ, λειοντάρι μὲ λειοντάρι !

Εἰς τὸ ἐρχόμενον φύλλον θὰ δώσωμεν σχολιασμένα ἄλλα κείμενα τῆς ἐθνικῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Εἶναι εὐρυτάτη ἡ συζήτησις ἢ ὁποία σχετίζεται μὲ τὴν χρησιμότητα ποῦ ἔχει διὰ τὰς ἄλλας ἐπιστήμας ἢ μαθηματικὴ ἐπιστήμη. Προκειμένου περὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν δὲν ὑπάρχει πλέον στάδιον συζητήσεως καὶ τοῦτο διότι ἔχουν ἤδη καταστῆ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι, ἢ φυσικὴ, ἢ φυσικὴ χημεία, ἢ ἀστρονομία ἢ ὁποία ἐπὶ τῆ βάσει μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν κινεῖ τὰ ἐργαλεῖα αὐτῆς.

Καὶ ὅπως ἡ φυσικὴ ἔχει πλήρως προσαρμοσθεῖ εἰς μαθηματικὰς θεωρίας, οὕτω καὶ ἄλλοι κλάδοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν πλὴν τῶν ἀνω μνησθέντων ἔχουν καταστῆ μαθηματικαὶ ἐπιστήμαι. Παράδειγμα ἡ Ἄτομολογία, καὶ ἡ Κρυσταλλογραφία (ἢ ἐρευνῶσα τὴν μορφήν καὶ τὰς ἰδιότητας τῆς κρυσταλλίνης ὕλης) καὶ ἡ Κοσμογονία ἢ ἐρευνῶσα τὴν ἀρχικὴν αἰτίαν τῆς διαπλάσεως τῶν κόσμων.

Ἄλλὰ τὰ μαθηματικὰ ἐπεδίωξαν νὰ εἰσβάλουν καὶ ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν.

Δὲν εἶναι πολλὰ ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Vilfredo Pareto (1848—1923), ὅστις μαζὺ μὲ ἄλλους ἐπηφανεῖς οικονομολόγους, ἐπίστευσεν ὅτι τὰ μαθηματικὰ ἀποτελοῦν τὴν καλητέραν μέθοδον πρὸς χρῆσιν κατὰ τὴν μελέτην τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας. Κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Pareto καὶ ἄλλων οικονομολόγων προγενεστέρων καὶ μεταγενεστέρων του, αἱ σχέσεις αἰτινῆς ἀναπτύσσονται μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δύνανται νὰ τεθῶσιν ὑπὸ ἀλγεβρικὰς ἐξισώσεις, ὡς σχέσεις ἰσορροπίας, ὅμοιαι πρὸς ἐκείνας τὰς ὁποίας μελετᾷ ἡ μαθηματικὴ μηχανικὴ.

Αἱ ἀντιλήψεις αὗται οὐδέποτε ἐπεκράτησαν τελείως, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα ἐξ ἄλλου νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς εἰσαγωγῆς τῶν μαθηματικῶν ἐν τῷ κύκλῳ τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ἔχουν ἀποτύχει τελείως. Ὁ ἀγὼν τῶν ἐξακολουθεῖ. Ζητοῦν νὰ εἰσάξουν τὰ μαθηματικὰ εἰς τὰς ἀσφαλείας, εἰς τὴν αἰσθητικὴν, εἰς τὴν δημογραφίαν, εἰς τὴν βιολογίαν. Αἱ δύο τελευταῖαι ἐπιστήμαι δὲν στεροθονται ὁμοιότητος μεταξὺ τῶν.

Ἡ δημογραφία τῆς ὁποίας κλάδος εἶναι ἡ στατιστικὴ, μελετᾷ τοὺς πληθυσμοὺς ὑπὸ τὰς φυσικὰς καὶ ἠθικὰς συνθήκας ὑφ' ἃς ὑπάρχουσι. Ἀπασχολεῖται μὲ τὸν πληθυσμὸν ἐν στάσει, ἐν κινήσει καὶ ἐν ἐναλλαγῇ.

Ἡ βιολογία εἶναι περισσότερον φυσικὴ ἐπιστήμη ἀσχολουμένη μὲ ὄλους τοὺς ζῶντας ὀργανισμοὺς, μὲ τοὺς δρους ὑφ' οὓς γίνεται ἡ ζωὴ.

Πάντως ἄμφιβολον ἂν καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην θὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ ἐπικρατήσουν ποτὲ μαθηματικὰ ἀξιώματα ἀλάνθαστα ἐν σχέσει μὲ τὴν τύχην ἐνός πληθυσμοῦ.

Αἱ σχετικαὶ θεωρίαι ἐκίνησαν τοὺς δισταγμοὺς.

Αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος μαθηματικοὶ εἶδαν μετὰ δειλίας τὰ νέα ἐδάφη, εἰς τὰ ὁποῖα τοὺς προσεκάλουν πρὸς συνεργασίαν οικονομολόγοι καὶ βιολόγοι μὲ ἀνεπαρκῆ μαθηματικὴν κατάρτησιν, ἀλλὰ θεωροῦντες ὡς ἀναπόφευκτον εἰς τὰ ἔργα τῶν τὴν βοήθειαν τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης.

Ὁ Cournot, ὁ Walras, ἐφήρμοσαν τὰ μαθηματικά εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην.

Καὶ ἄλλοι ἀναλόγου κύρους ἐπιστήμονες, τὰ εἰσήγαγον εἰς τὴν βιολογίαν εἰς τὴν στατιστικὴν. Ἐσχάτως ὁ ἐξόριστος Ρώσος καθηγητῆς κ. Kostitzin, ἀλλοτε διευθυντῆς τοῦ γεωφυσικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Μόσχας, ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις, σύγγραμμα τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσεν εὐρυτάτην συζήτησιν.

Τὸ σύγγραμμα φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Μαθηματικὴ Βιολογία» καὶ συγκεντρώνει ὅλας τὰς ἐρεῦνας αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι τὰ μαθήματα πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται εἰς τὴν βιολογίαν.

Ἡ εὐρεῖα αὕτη συζήτησις ἔθιξεν ὄχι μόνον τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θίγει ὁ κ. Kostitzin.

Πρόκειται περὶ συζητήσεως ἣτις ἐπιτείνεται ἐπὶ τῆς ἀποπειρας ὅπως τὰ μαθηματικά παγιωθοῦν γενικῶς ἐν τῷ κύκλῳ τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν.

Τίνι τρόπῳ σκέπτονται οἱ πιστεύοντες ὅτι τὰ μαθηματικά ἀποτελοῦν μέθοδον πρὸς μελέτην κοινωνικῶν προβλημάτων;

Βάσις τῆς σκέψεως τῶν εἶναι ἡ ὑπαρξίς ὄχι τοῦ ἀτόμου, ἀλλὰ ἡ ὑπαρξίς μαζῶν. Καὶ τὰς μάζας ταύτας πρέπει νὰ μελετῶμεν ἐπὶ τῆς βάσει φυσικῶν νόμων.

Ἀλλὰ ἡ ἰδέα τῆς μάζας εἶναι κάτι τὸ πραγματικόν;

Τὴν μάζαν τὴν ἀπαρτίζουν ἄτομα τὰ ὁποῖα εἶναι ὁμοιόμορφα ἐξαρτήματα αὐτῆς:

Ἐνα ἕκαστον τῶν ἀτόμων τούτων δὲν ἔχει ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικά; Κατὰ κανόνα δὲ ἕνα ἕκαστον τῶν ἀτόμων, δὲν ἔχει ἀτομικὰς δυνάμεις, ἀνωτέρας ἄλλου ἀτόμου, καὶ πολλακίς ἀνωτέρας πολλῶν ἄλλων ἀτόμων;

Ἐπὶ ἀναλόγων ἐρωτημάτων οἱ ὅπαδοι τῆς «μαθηματικοποιήσεως» τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ἀπαντοῦν ἐπιμένοντες ὅτι ἡ μάζα ἀποτελεῖ κάτι τὸ δυνάμενον νὰ μελετηθῆ διὰ μαθηματικῶν μεθόδων.

Αἱ σκέψεις τῶν εἶναι περίπου αὗται:

«Αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι θεωροῦν σήμερον τὴν ὕλην ὡς «διακεκομμένην».

» Τὴν ἀποτελοῦν μόρια, ἄτομα, ἠλεκτρίδια, καὶ ἄλλα γνωστὰ καὶ ἄγνωστα στοιχεῖα.

» Ἐν τούτοις τὴν διακεκομμένην ταύτην ὕλην, ἡ Μηχανικὴ, ἡ Ὑδροδυναμικὴ ἢ Μαθηματικὴ φυσικὴ, τὴν μελετοῦν συχνὰ ὡς κάτι τὸ ἀκέραιον.

» Συχνὰ δὲ ἐφαρμόζουσι εἰς τὴν Μαθηματικὴν φυσικὴν, τὴν ἀρχὴν τῆς πιθανότητος καὶ τῶν στατιστικῶν ὑπολογισμῶν.

» Συνεπῶς ἡ πιθανότης καὶ οἱ στατιστικοὶ ὑπολογισμοὶ προέρχονται ἀπὸ τὴν μαθηματικὴν ἐπιστήμην.

» Οἱ φυσικοὶ νόμοι θεωροῦνται τῶρα ὡς νόμοι στατιστικοί.

» Ἀκόμη καὶ ἡ τύχη ὑποτάσσεται εἰς τὰς πιθανότητας.

» Εἰς τὰς κοινωνικὰς ἐπιστήμους ἔχομεν ἀτομικὴν τύχην καὶ τύχην μαζῶν.

» Ἡ ἀτομικὴ τύχη εἶναι ἄλλη καὶ ἄλλη ἡ τύχη τῆς μάζας.

» Ἡ δευτέρα ὑποτάσσεται εἰς τὴν στατιστικὴν».

Ἐξ ἑτέρου οἱ μαθηματικοὶ βιολόγοι πιστεύουσι ὅτι ἡ ἀριθμητικὴ

ἐξέλιξις μιᾶς «ὀμάδος ὀργανισμῶν» δηλαδὴ μιᾶς κοινωνίας ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πυκνότητος τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο φύλλων, ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν ἀποτελοῦντων τὴν ὀμάδα, πράγματα ποῦ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἀγόμεθα εἰς γενικὰ δημογραφικὰ συμπεράσματα.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν μαθηματικῶν εἰς τὴν ἀστρονομίαν καὶ εἰς τὴν φυσικὴν βασιζέται ἐπὶ ὑφισταμένων δυνάμεων.

Αἱ δυνάμεις αὗται ἔχουσι μίαν λειτουργίαν. Τοιαύτας κινητήριους δυνάμεις κατὰ τοὺς μαθηματικοὺς βιολόγους ἀνευρίσκομεν εἰς ὀμάδας ζῶντων ἀνθρώπων, ἀρκεῖ νὰ προσέξωμεν τὸν χαρακτήρα τῆς ὀμάδος. Βλέπομεν λαοὺς τῶν ὁποίων ἡ πυκνότης αὐξάνει, καὶ ἀμέσως τὴν αὐξήσιν ταύτην χαρακτηρίζομεν ὡς «ἀντιδρῶσαν δυνάμιν» ἀποκλείουσαν τὴν αὐξήσιν τοῦ πληθυσμοῦ. Ὡστε καὶ τὸ ἔδαφος συντελεῖ εἰς τὸ νὰ σχηματίζομεν συμπεράσματα. Ἐάν ἡ ὀμάς ἀνθρώπων ἐδρεύει ἐπὶ ἐδάφους τὸ ὁποῖον στερεῖται εὐρύτητος ἀπέναντι τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ὀμάδος, τοῦτο θὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐπίσης ὅσον ἀφορᾷ τὰ προϊόντα ἑνὸς τόπου δυνάμεθα νὰ μελετήσωμεν τὰ ἀφορόντα ταῦτα ἐπὶ τῆς βάσει οἰκονομικῶν ὑπολογισμῶν.

Μία οἰκονομικὴ δύναμις συντελεῖ εἰς τὴν διάδοσιν ἑνὸς προϊόντος, ἀλλὰ ἡ τιμὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀφθονίαν ἢ μὴ τοῦ προϊόντος τούτου ἢ ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τῶν καταναλωτῶν.

Ὁ Ρώσος καθηγητῆς ὃν ἀναφέραμεν προηγουμένως, λέγει:

» Συνεκέντρωσα ἕνα σύνολον βιολογικῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ μελετηθοῦν διὰ τῶν μαθηματικῶν.

» Εἶναι τὰ προβλήματα τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τῶν μαζῶν αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἕνα σύμπλεγμα ὀργάνων ἢ μᾶλλον ὅπως μία μηχανὴ θερμίδων, ἀποτελοῦν μίαν ὁλότητα ἀνωτέραν, ἀποτελουμένην ἀπὸ ἠνωμένης κατωτερότητας.

» Ἀπὸ μαθηματικῆς ἀπόψεως ὅλα τὰ προβλήματα ἔχουσι μίαν ἐνότητα.

» Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ προέρχονται ἀπὸ μακρὰν στατιστικὴν ἐπεξεργασίαν...

» Δὲν φθάνει κανεὶς πάντοτε εἰς ἀριθμητικὰ συμπεράσματα, ἀλλὰ ἔχομεν φθάσει εἰς συμπεράσματα χαρακτηριστικὰ καὶ ἀληθῆ.

» Τὸ ἀριθμητικὸν βιολογικὸν ὕλικόν ποῦ ἔχομεν τῶρα εἶναι πολὺ ἄλλο καὶ πολὺ ἀνομοιογενὲς διὰ νὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ ποσοτικὰς ἐπαληθεύσεις. Ὡστε ὁ Kostitzin μᾶς ἀφίνει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ μαθηματικοποίησις ἐπιδιώκεται ἀλλὰ δὲν ἔχει εἰσέτι ἐπιτευχθῆ.

Ὁ Ρώσος καθηγητῆς μελετᾷ τὸ πρόβλημα τῆς ἀτμοσφαιρας, καὶ κυρίως τοῦ ἀζώτου τὸ ὁποῖον κατ' ἔτος χάνεται κατὰ 2,106 τόννους.

Συνεπῶς κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς του, τὸ ἀτμοσφαιρικὸν ἀζώτον δὲν μπορεῖ νὰ ἐξαντληθῆ πρὸ τῆς παρόδου δύο δυσεκατομμυρίων ἐτῶν.

Κατόπιν χρησιμοποιοῖ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ πληθυσμοῦ τὸν λογιστικὸν νόμον τὸν ὁποῖον ἀπεκατέστησεν διὰ πρώτην φοράν ὁ Βέλγος μαθηματικὸς Verhulst. Ὁ ὑπολογισμὸς εὐρίσκει μίαν λύσιν ἀσύμπτωτον καθ' ἣν ἕνας κλεισμένος πληθυσμὸς τείνει πρὸς ἕνα ὄριον, τὸ ὁποῖον ἐξαρτᾶται ἀπὸ παράγοντας βιοτικούς.

Αὕτη ἄλλως ἢ λθῶσις ἐκφράζει τὴν ἀριθμητικὴν ἐξέλιξιν ὄλων τῶν πολιτισμένων λαῶν. Ὁ νόμος οὗτος δὲν ἔχει πάντοτε ἐφαρμογὴν, ἀπεναντίας αὐτὸ ποῦ παρατηρεῖται σήμερον εἰς τινὰς λαοὺς εἶναι τάσις

πρός μείωσιν πληθυσμοῦ, ἢ ὁποῖα παρέχει θέσιν εἰς ἄλλον νόμον τὸν περιοδικοκυκλικόν.

Ὁ Kostitzin ἀσχολεῖται κατόπιν μὲ ζητήματα αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐξαρτᾶ τὴν αὐξήσιν ἀπὸ τὰς πηγὰς τῶν τροφίμων καὶ ἀπὸ τὴν ἔκτασιν τοῦ ἐδάφους. Ἐκ τῶν ὄρων τούτων ἐξαρτᾶ τὴν διατήρησιν ἢ τὴν ἐξαφάνισιν ἑνὸς πληθυσμοῦ.

Ἄλλὰ παραδέχεται ὅτι εἶναι δυσχερὴς ἡ μονιμοποίησις ἑνὸς βιολογικοῦ συστήματος.

«Ποικίλουν οἱ βιοτικοὶ παράγοντες ἐξ αἰτίας τῆς ἀτελοῦς μονώσεως, τῆς ἐμφανίσεως τῶν ἀλλαγῶν, τῆς παρεμβάσεως κανενὸς νέου παράγοντος.

Εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας ἡ ἐξέλιξις τῆς τεχνικῆς, ἡ καλητέρευσις τῶν ὄρων τῆς ζωῆς... ἀσκοῦν τὴν ἐπίδρασιν τῶν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ἀσταθείας ἑνὸς βιολογικοῦ συστήματος, πρέπει ἰδιαιτέρως νὰ ἀναφέρωμεν τὰς ταλαντεύσεις αἱ ὁποῖαι περιοδικῶς συμβαίνουν περίε ἑνὸς μέσου ὄρου.

Συμπίπτει αὐταὶ αἱ ταλαντεύσεις νὰ καταλαμβάνουν πλήρως μίαν περιφέρειαν ἢ μίαν κλειστὴν ἐπιφάνειαν ἐν τῷ ὀρισμένῳ καὶ βιολογικῷ ἐδάφει.

Αὐτὴ ἡ κινητὴ ἰσοροπία δὲν ἔχει διαρκῆ κατάστασιν. Αἱ μεταξὺ ποιότητων σχέσεις δὲν βασιζοῦνται πάντοτε ἐπὶ τοῦ συναγωνισμοῦ, ὑπάρχει καὶ συνεργασία ὑπὸ διαφόρους τύπους (παρασιτισμὸς—συμβίωσις). αἴτινες ἄλλοτε εἶναι τυχαῖοι καὶ ἄλλοτε ἀδιάλυτοι».

Τὰς μεταξὺ ποιότητων σχέσεις, σχετίζουσι πολὺ μὲ τὰς διεθνεῖς σχέσεις τῶν ποιότητων, ἐνθα παρατηρεῖται ἡ περίπτωσις δύο ποιότητων αἴτινες διεκδικοῦν τὴν αὐτὴν τροφήν, ἢ τριῶν ποιότητων ἐξ ὧν αἱ δύο τρέφονται ἀπὸ τὴν τρίτην, δύο ποιότητων ἐξ ὧν ἡ μία τρέφεται ἀπὸ τὴν ἄλλην.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ περιπτώσεις ἀποτελοῦν τοὺς βιολογικοὺς νόμους τοῦ Βολτέρρα. Ὅσον ἀφορᾶ τὴν ἐξέλιξιν ὁ Ρώσσοις καθηγητῆς γράφει ὅτι «ἡ διεθνὴς τάσις θὰ διευθύνεται πρὸς μίαν ὀριστικὴν κατάστασιν. Αἱ τοπικαὶ τάσεις μπορεῖ νὰ ἔχουν διαφορὰς.

Ἡ ζωὴ εἶναι μίαν ἄλυτος πλήρης, πολὺ πιθανῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα δύναται κανεὶς διὰ τῶν πιθανοτήτων νὰ ὑπολογίσῃ». Ἄλλὰ αὐτὸ τὸ πολὺ πιθανῶν γεγονότων καθιστᾶ ἀμφίβολον τὴν ἐπιστημονικὴν νίκην τῶν ὀπαδῶν τῆς μαθηματικοποιήσεως.

Πιστεύουν ὅτι ὁ ἀγὼν τῆς ζωῆς ἐκδηλοῦται εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν μίαν ἐλαφρὰ δυσμένεια, θὰ ἦγεν εἰς τὴν ἐξαφάνισιν ὁμάδων ἀποτελουσῶν τὸν πληθυσμὸν ἑνὸς τόπου. Ἄλλὰ ὁμολογοῦν καὶ οἱ ἴδιοι ὅτι ἡ ἐξέλιξις τῶν ποιότητων ὀφείλεται εἰς μεγάλον ἀριθμὸν παραγόντων οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀγνώστοι. Συνεπῶς ἡ μαθηματικοποίησις ὀρισμένων κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, ἢ θὰ σταματίσῃ τὰς ἀποπειρας τῆς, ἢ θὰ ἀργίση νὰ πραγματοποιηθῇ.

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ...

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΚΡΙΝΕ Η ΠΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΩΣ Η ΝΕΑ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἦτο τὸ καλοκαίρι τοῦ ἔτους 1913.

Ὁ πόλεμος μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Βουλγάρων ἐξηκολούθη.

Ἡ μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης ἦρχοντο αἱ εὐχάρισται εἰδήσεις περὶ τῶν ἐπιτυχιῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

Αἱ θεατρικαὶ ἐπιθεωρήσεις προκαλοῦσαν τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ κόσμου μὲ τὰ ἔθνικα τετραστάσια.

Θυμοῦμαι ἕνα βράδυ στὴν θεατρικὴν ἐπιθεώρησιν «Παναθηναία» τὸν ἠθοποιὸν Μυράτ, ποῦ τραγουδοῦσε γιὰ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον :

Οἱ Βασιληάδες ποῦχουνε
τὰ ξίφη των αἰτῆς θῆκες,
ὄλοι θὰ τὸν ζηλεύουνε
γιὰ τῆς πολλῆς του νίκης.
Αὐτοὶ διαμάντια ἔχουνε
εἰς τὸ δικό των στέμα,
Κι' αὐτὸς ρουμπίνια μοναχὰ
ἀπὸ ἡρώων αἷμα.

Ὁ αὐτὸς ἐνθουσιασμὸς ἐπεκράτει καὶ εἰς τὰ ἄλλα νυκτερινὰ κέντρα τῶν Ἀθηνῶν.

Τὰ τραπέζια τῶν καφενείων γεμάτα ἀπὸ ἐνθουσιώδεις συζητητάς.

Θὺ ἦταν προχωρημένα μεσάνυχτα, ἕνα ἀπὸ κείνα τὰ βράδια, ποῦ ἔσταμάτησα στὸ καφενεῖον «Γοργυνία» εἰς τὴν γωνίαν πλαταίας Ομονοίας καὶ ὁδοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου.

Σὲ ἕνα τραπέζι ἦτο συγκεντρωμένη μίαν παρῶν λογίων, ὁ Χαρίλαος Παναγιώτου, ὁ ἐρασιτέχνης φιλόσοφος Ν. Νικήτας καὶ ἄλλοι.

Μοῦ ἔκανε ἐντύπωσιν ὅτι ἐκείνη καὶ μίαν γυναῖκα εἰς τὴν συντροφίαν αὐτῆν. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα διερωτῶς συζητοῦσε γιὰ θεολογικὰ ζητήματα. Ἔωτησα καὶ ποῖον; ποῖα εἶναι; Καὶ μοῦ ἐρηθίσθησαν: Ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου.

Ἐπρόσεξα τότε πολὺ γιὰ νὰ ψυχολογήσω τὴν καταβεβλημένην φυσιογνωμίαν τῆς ἀποστράτου αὐτῆς τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, τὴν ὁποῖαν ὁμολογῶ ὅτι ποτὲ δὲν εἶχα δεῖ εἰς τὸ θεάτρο.

Ἐπρόσεξα τὰ λόγια τῆς.

Ἦσαν λόγια θρησκολήπτου.

Ρώτησε τοὺς λογίους νὰ τῆς ἐξηγήσουν ἕνα ρητὸν τῆς Γραφῆς, καὶ ἐπειδὴ κανεὶς δὲν τῆς τὸ ἐξήγησε, γυρίζει καὶ λέει σὲ ὄλους :

—Καὶ τολμᾶτε νὰ μιλάτε περὶ ποιήσεως καὶ περὶ φιλοσοφίας χωρὶς νὰ ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς ;

Καὶ ἄρχισε κατόπιν νὰ μιλᾷ γιὰ τὴν ζωὴν τῆς, διὰ τὴν πίστιν τῆς ἢ ὁποῖα τὴν ἔσωσεν κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῆς.

Ἀνέφερον ὅτι στὰ παιδικὰ τῆς χρόνια ἦτο ἐπὶ ἕτη τυφλή, καὶ ὅταν ἀπέκτησεν τὸ φῶς τῆς εἰς ἡλικίαν δέκα ἐτῶν ἔμαθε ἐλάχιστα γράμματα. Μᾶς ἄφινε

μαυτὸ νὰ καταλάβωμε ὅτι ὅλη της ἡ ἐπιτυχία ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἦτο ὄχι μόνον ἀλλὰ τάλεντο.

Ὁφείλει τὸ φῶς της εἰς τὴν θεϊαν δύναμιν.

Συμπαθητικὴ ἢ πιστὴ ὡς τὸ σημεῖον αὐτό. Ἀλλὰ ἡ κούρασις τῆς ζωῆς τὴν εἶχε καταστήσει νευρασθενικὴ, καὶ θρησκοδληπτο.

Αἱ εἰδήσεις διὰ τὰς νίκας τοῦ στρατοῦ πολὺ τὴν εἶχαν ἐνθουσιάζει.

Γεννημένη σιτὸν ἔξω ἑλληνισμόν, περιωδύσασα πολὺ ὡς ἠθοποιὸς ἀκέντρα ὑποδούλων Ἑλλήνων, ἐνοιωθε πολὺ βαθεῖα τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν πατρίδα, καὶ ἦτο πολὺ βαθεῖα εἰλικρινῆς ὁ ἐνθουσιασμός της γιὰ τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον.

Στὸ καφενεῖον τῆς Γορτυνίας τὴν εἶχα δεῖ κατ' ἐπανόληψιν.

Καμιὰ φορὰ ἤρχετο ἐκεῖ καὶ ἄλλος ἀπόστρατος τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς—ὁ Νιόνιος ὁ Ταβουλάρης—υπέργηρος τότε. Ἐν Παρασκευοπούλου τὸν ἐπλησίαζε.

Ἐκάθητο κοντὰ του, ἐθώπευε σιτὸν ὄμο τὸν πωλὴ τῆς συνάδελφον, καὶ μᾶς ἔλεγε :

—Εὐγενῆς !!... καὶ καλός...

Ἔτσι ἐχαρακτήριζε τὸν Ταβουλάρην, ὁ ὁποῖος ἔζη πιά ὡς ἀνάμνησις πεπαλαιωμένου θεάτρου, καὶ διετήρει πάντοτε τὴν λεπτότητα τῆς καλῆς ἐπιτηρησιακῆς του καταγωγῆς.

Αὐτὰς τὰς συναγνήσεις μου μετὰ τὴν Παρασκευοπούλου ἔτυχεν νὰ τοὺς ἀναφέρω τότε εἰς Θεόδωρον Βελλιαντῖνον, ὁ ὁποῖος μοῦ συνέστησεν νὰ διαβάσω μιαν κριτικὴν ποῦ ἔγραψε γι' αὐτὴν τὸ 1898, ἐποχὴν ἀκμῆς τῆς Παρασκευοπούλου.

Ἀναδημοσιεύομεν ἐδῶ αὐτὴν τὴν κριτικὴν, θέλοντες νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἐντύπωσιν περὶ τοῦ πῶς ἔκρινεν τὴν Εὐαγγελίαν Παρασκευοπούλου ἡ ἐποχὴ της.

Ἡ ἐν ἔτει 1898 κριτικὴ τοῦ Βελλιαντῖνου ἔλεγεν τὰ ἑξῆς :

«Πρὸ τριῶν τεσσάρων ἐτῶν εἶχον ἀναγνώσει τόσα ἄρθρα δι' αὐτὴν εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς Αἰγύπτου, τόσους ἐπιλόγιους καὶ τόσα ἐγκώμια, τὰ ὅποια καίτοι ἐθεώρουν ὑπερβολικῆς φιλοπατρίας ἀποκωήματα, παραγόμενα ἔκτος τῆς Ἑλλάδος, ἐνθα πᾶν τὸ ἑλληνικὸν παρίσταται ὡς ὑπέροχον, ἐν ταῦτοις μοὶ ἐγαργάλισον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ τὴν ἴδω. Ὁ πατριωτισμὸς θολώνει συνήθως τὴν κρίσιν, τὰ κοινότερα δὲ πράγματα λαμβάνουσι τότε φανταστικὸν τι μεγαλεῖον. Ὁ ἀξιόλογος οὗτος πατριωτισμὸς ἐνόμιζον ὅτι εἶχεν ἐπιθρόσει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συναδέλφων μου καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ. Ἀλλ' ὅτε εἰς ἕν τῶν τετριμθύμων χωρίων τῶν Παξῶν, ἀνέγνωσα τὰς κρίσεις τῶν Ἀθηναίων ἐφημερίδων, αἵτινες μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀνέγραφον τὰς ἀρετὰς τῆς ἑλληνίδος ἠθοποιοῦ, ἐξομολογοῦμαι τὴν ἁμαρτίαν μου, μετὰ ὅλας τὰς ἐκλογικὰς περιπετείας μου ἤρχισα ἀλληλογραφίαν μετὰ ψυχραῖμου φίλου μου, μὴ ἐνθουσιαζομένου εὐκόλως, μερφομένου ὅλα καὶ περὶ εὐδαιμόνης τρέφοντος μεγάλην ὑπόληψιν. Ἀλλὰ παραδόξως τὸν φίλον μου τοῦτον εἶχον ἐκφραζόμενον μετὰ στροφῆς λυρικῆς ὑπὸς μετὰ πείσῃ περὶ τοῦ ἐξόχου τάλαντου τῆς νέας ὑποκριτικῆς. Δὲν περιορίσθη δὲ εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλ' ὡς ἀφίχθη εἰς Ἀθήνας μετὰ συνέλαβεν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ μετὰ ἡγάγε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ θέατρον τοῦ «Παραδείσου» ἐνθα ἐδίδετο ἡ «Γαλάτεια» τοῦ Βασιλειάδου.

Ἡ ἐκκλησίς μου ὑπῆρξε πολὺ μεγαλειότερα ἢ ὅσην προσέδωκα ὁ φίλος μου. Ἡ Γαλάτεια δὲν μοῦ εἶναι ἐκ τῶν συμπαθεστέρων ἔργων τῆς ἑλληνικῆς φιλαλόγίας· τὸ εἶχον ἀκούσει ἄλλως τε πολλάκις παιζόμενον ἀπὸ διαφόρους ἑλληνίδας ἠθοποιούς καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἐμείωσε τὴν περὶ τοῦ δράματος ἐκτίμησίν μου. Ἀλλ' ἡ Παρασκευοπούλου ἄλλως ἐπαρουσίασεν εἰς ὄμματά μου τὴν παρθενικὴν Γαλάτειαν, μεταβαλλομένην διὰ τοῦ ἔρωτος εἰς μέ-

γαίρων. Ἡ ἡρώτις ὑπὸ τὴν δραστηζὴν δύναμιν τῆς ἠθοποιοῦ ἀνέζη καὶ εἰς τοὺς μελιωρότους λόγους της ἔβλεπον ζωντανὴν τὴν Γαλάτειαν, ἀφελή, παθαινομένην, ἐρώσαν, κακουργοῦσαν, συντριβομένην καὶ θνήσκουσαν ὑπὸ τὸ πλῆγμα τῆς μαχαίρας τοῦ Πέννου. Ἐπάθαινον τὴν ὄραν ἐκείνην ὅτι ὅταν εἶδον πρὸ δευδεκαετίας τὴν Σάραν Βερνάρ, καὶ ἠσθάνομην τὸ πρῶτον τότε, ὅτι εὐρισκομαι πρὸ μεγάλης ἠθοποιοῦ, ἣτις ἐνεβίβησε εἰς τὰ μυστήρια τῆς τέχνης καὶ ἀναπαρίστα μετὰ ὅλην τὴν τὴν δύναμιν τοῦ χαρακτῆρος οὗς ἐλεπτούργησεν ἡ γραφὴς περιφανῶν συγγραφέων.

Εἶδον ἔκτοτε τὴν Ἑλληνίδα καλλιτέχνίδα εἰς κλειστά ἔργα. Εἰς τοὺς διαφόρους χαρακτῆρας οὗς ὑποδέεται δίδει πάντοτε ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ τὴν ὑποκριτικὴν αὐτῆς δύναμιν λαμβάνουσι σάρκα, νεῦρα καὶ αἷμα οὗτοι. Ἡ πρώτη ὅμως ἐκείνη παράστασις μετὰ ἐκράτει εἰς γοητείαν. Ὅταν εἶχε τελειώσει τὸ δράμα καὶ ἡ Γαλάτεια ἐκκλίτα αἰμόβροκτος ἐπὶ τοῦ δαπέδου, κατειχόμεν ἔξ ἴλιον ἐκείνων τῶν συναισθημάτων, αἵτινα γεννῶνται ὅταν ἀκροασθῆ εἰς μέγαν οἴητομα, ἀναγνώσῃ μέγαν ποιητὴν ἢ ἀκοῶσῃ ὑπέροχον ὑποκριτὴν. Εὐρισκόμην εἰς προφανῆ συγκίνησιν, τὴν συγκίνησίν μου δὲ ταύτην συνεμερίζετο πλῆθος πολὺ ἐν ἐνθουσιασμῷ ἀκρατῆτερ χειροκροτοῦν καὶ ζητωκραυγάζον.

Ἀνήλθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸ καμαρίνι τῆς ἠθοποιοῦ. Ἀκόμη ἐφῶρε τὸν ἀρχαῖκόν χιτῶνα τῆς Γαλατείας. Αἱ ὀλένας της ἦσαν γυμναὶ καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε τὴν θεατρικὴν φρενάκιον ἀκόμη. Ἰσχνή, μετὰ ἀρχαῖζουσαν κατατομήν, μετὰ καλωμένως παρεάς, μετὰ κυανόσις ὑπὸ μεγάλους καὶ σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμούς, μεσαίου ἀναστήματος, ἐν νευρικῇ ἀκραινωσίᾳ διαρκῶς, μετὰ εὐληγισίαν γαλῆς, δὲν εἶναι ὀραία κατὰ τὴν πλαστικὴν ἔκφρασιν τῆς λέξεως, ἀλλ' ἔχει ἐκείνην τὴν μυστηριώδη χάριν τοῦ σκηνοῦ κάλλους, ἣτις ἀναπληροῖ τὴν πλαστικὴν τῆς αἰματίας. Τὴν ὄραν ἐκείνην ἐδίπλωσε τὰς ἐσθῆτας τῆς Γαλατείας καὶ τὰς ἐτοποθέτει εἰς μίαν τῶν γωνιῶν σινδοπάρτου θεατρικοῦ θαλαμίσκου.

Τὸ καμαρίνι της πενιχρὸν μετὰ ἕνα σκατεινὸν καθρέπτην, μετὰ ἕν μόνον κάθισμα, χωρὶς τῶν τῶν, χωρὶς καλλιντικὰ ἔργα, ἐφαίνετο μᾶλλον ὡς καλλιὸν φυλακῆς ἢ ὡς καμαρίνι πρωταγωνιστοῦ ἠθοποιοῦ, ἣτις εἶχεν ἀναστατώσει τὴν Ἑλληνικὴν Πρωτεύουσαν. Καὶ κατὰ τὸν ὑπάρχει καὶ αὐτὸ τὸ καμαρίνι εἰς ἄλλα ὑπαίθρια θέατρα οὕτε αὐτὰ δὲν ὑπάρχουν. Ὅπισθεν μίαις συνδόνης μεταλλάσσουσιν αἱ ἠθοποιοὶ συνήθως τὰς ἀμυρίσεις τῶν ὅπως δύνανται προχειρότερον. Οἱ ἀρχιτέκτονες τῶν θεάτρων τοῦ εἴδους τούτου, οὐδέποτε φροντίζουν διὰ τὰς ἐσωτερικὰς ἀνάγκας τῶν ἠθοποιῶν. Τοῦτο οὐδὲν ἐνδιαφέρει αὐτοὺς.

— Θὰ ὑποφέρετε εἰς αὐτὸ τὸ θέατρον, κυρία μου ἔτσι ἀνοικτὸν καὶ ἄνευ τῶν ὑπαρτικῶν μέσων.

— Ὁ! ὑποφέρω καὶ καλά, ἀλλὰ τί νὰ κάμω, μήπως ὑπάρχουν καλλίτερα θέατρα;

Ἀπὸ τῆς ἡρώτις ἢ πρώτης γνωριμίας καὶ ἡ πρώτη συνομιλία μετὰ τῆς κυρίας Παρασκευοπούλου. Ἡ φρασεολογία της ἔχει προσλάβει πολὺ ἐκ τῶν δραματικῶν διαλόγων. Ἡ καθημερινὴ μελέτη καὶ ἡ ὑπόδυσις τῶν δραμάτων ἀρῆσαν πολὺ ἀπὸ τὴν φρασεολογίαν τῶν εἰς τὴν γλῶσσαν της, διὸ ἀκούετε λέξεις ἐκπεμπομένης ἀήθειας ἐν τῇ καθημερινῇ ὁμιλίᾳ. Τοῦτο εἶναι κοινὸν πάθημα τῶν ἠθοποιῶν. Πολλοὶ παθαίνουν κατὰ χειρότερον, εἰστερνίζονται τοῦ χαρακτῆρα ἠρωίδος, ποὺ ὑποκρίνονται καὶ συμπεριφέρονται ὡς αὐτὴ ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ. Ἡ Παρασκευοπούλου δὲν πάσχει εὐτυχῶς ἀπὸ τὴν μανίαν ταύτην ἐξεναντίας ἐκτὸς τοῦ θεάτρου εἶναι γυνὴ βλέπουσα ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου, αἰσθανομένη ὅτι ἐνῶ καθηδύνη καὶ εὐθουσιᾶ τὰ πλήθη, αὐτὴ συντριβεται μόλις δυναμένη νὰ κερδίσῃ τὸν ἄρτον αὐτῆς καὶ τοῦ τέκνου της. Τὰς ὀλίγας στιγμὰς, ἄς ἔμεινα πλησίον της, ἔμαθον τόσα περὶ τοῦ βίου της καὶ περὶ τῶν καλαιπωριῶν της, τὰ ὅποια εἰς ἄκρον μετὰ συνεζίνισαν. Ἦτο κόρη πτωχοῦ λεπτούργου, ὅστις παρηκολούθει τοὺς διάσους ἐργαζόμενος εἰς τὸ θέατρον. Ὁ πατήρ της συνήθως ἐλάμβανε μαζί του εἰς τὴν σκηνὴν καὶ τὴν μικρὰν Εὐαγγελίαν. Ὅπως παιδιόθει αὐτὴ εἶχε συγγενεὶάν τινα πρὸς τὸ θέατρον. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ δὲν ἐξέπαιδεύθη οὐδαμοῦ. Ὅ,τι ἔγινεν μόνη της. Οὐδένα εἶχε διδύκαλον

ούτε εις τὰ γράμματα οὔτε εις τὴν τέχνην. Αὐτωχειροποίητος ὅπως τόσοι ἄλλοι καλλιτέχνηται. Μόνη τῆς ἐδιδάχθη ν' ἀναγινώσκῃ, μόνη τῆς νὰ μελετᾷ, καὶ ἐξ ἐνοστικτοῦ ὅλως ἀντιλαμβάνεται τὸ πνεῦμα τῶν συγγραφέων οὓς ἀναγινώσκει, συμφώνως δὲ πρὸς αὐτὸ δίδει τὸν τύπον τῶν προσώπων ἅτινα ὑποκρίνεται. Τίποτε δὲν ὀφείλει εἰς διδασκάλους, οὔτε τὸ θλαστόν ἀκόρη. Αἱ ἄλλαι συνάδελφοί της αἱ εὐρωπαϊαὶ αἱ μορφώμεναι εἰς δραματικὰς σχολὰς καὶ εἰς ὠδεῖα, ἔχουσιν εἰς ἕκαστον τῶν θεμάτων τὰ πρότυπα, ἅτινα παρακολουθοῦσιν. Ἡ Παρασκευοπούλου ἴσως εἶδε εἰς παλαιότητας τινὰς τὴν Σάρα Βερνάρδ εἰς τὴν κορίαν μὲ τὰς Καμελίαν, ἐκ καλλιτεχνικοῦ ὅμως ὀρεμφοῦτος προσεγγίζει τὴν μεγάλην ἠθοποιὸν καὶ εἰς πλείστα ἄλλα δράματα, εἰς εὐτυχεῖς δὲ στιγμὰς οὐδόλως ὑπολείπεται αὐτῆς.

Τώρα πῶς κατορθώθη ἡ αὐτοδίδακτος αὕτη καλλιτέχνης νὰ ἀνέλθῃ τόσο ὑψηλὰ, ὥστε νὰ προσελθῇ ἀκριβῶς τὸν κόσμον ἐκεῖνον, ὅστις συνηθίσας εἰς εὐρωπαϊκὰ θεάτρα δὲν δύναται οὔτε νὰ ταρπῇ οὔτε νὰ ἀνθέξῃ εἰς κακόσεχρον ὑπόκρισιν; Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγγυται τὸ μυστήριον τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθηματός, μεθ' οὗ γεννᾶται ὁ ἀληθῆς καλλιτέχνης. Μεγάλη ἀντίληψις καὶ μεγάλη καλαισθησιὰ ἐμόρφωσαν ταύτην.

Δὲν τῆς ἐχρησιάσθησαν διδάσκαλοι διὰ νὰ γίνῃ ὅτι εἶναι. Ἄν εἶχε ταυτούτους, ἂν ἔμενε ἔτη τινὰ εἰς Γαλλίαν ἢ τὴν Γερμανίαν τότε θὰ ἦτο ἀπὸ τὰς ἠθοποιούσας ἐκεῖνας αἰτινας μετροῦνται εἰς τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς μόνον παλάμης. Ἄλλ' ἡ ἰδιότης τῆς καλλιτέχνης ἔζησεν ὡς κόρη λειτουργοῦ, μέσα εἰς πλανοδίους θιάσους, τοὺς ἀναβιβάζοντας τὰ δράματα ἐπὶ τῆς σκηνῆς μὲ ὅτι ἔχουν καὶ ὅτι δὲν ἔχουν. Αὐτοὺς εἶχεν ὡς πρότυπον καὶ ὡς διδασκάλους, οὐδένα ὅμως τούτων εὐπυθῶς οὔτε ἠκολούθησεν οὔτε ἠμιμήθη. Ἐπῆρε δρόμον ἰδικόν της διὰ τοῦτο δὲ δὲν εὗρισκεν οὐδέποτε θέσιν εἰς τοὺς Ἑλληνικοὺς θιάσους. Οὐδεὶς τὴν ἠθέλει καὶ αὐτὴ μόνη τῆς, στερουμένη, πεινώσα σχεδόν, πάσχουσα, νευρική, ἔχουσα ὅμως ὅλην τὴν ἐνέργειαν τῆς ψυχῆς ἥτις διακρίνει τῶν συμπατριωτῶν της Κερραλλήνων τὴν φύσιν περιουλέξεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ θραύσματα διαλυθέντων θιάσων καὶ τῇ ἐπικουρίᾳ τούτων περιήλθε χάρις ξένας, παριστάνουσα εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ εἰς τὴν Ρωσίαν, μὲ μυσίους κόπους, μὲ γίλια μάσανα, πρὸ οὐδενὸς διασώζουσα καὶ ἀρκομένη εἰς τὴν μεθυστικὴν δόξαν τῶν θεατρικῶν θριάμβων οὕτω κατόρθωσε νὰ ἀντιφάσῃ τὸ Ἑλληνικὸν θέατρον, καὶ ἐλθοῦσα εἰς Ἀθήνας νὰ ἴδῃ τὴν ἐκλεκτοτέραν μερίδα τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας παραλαύουσαν πρὸ αὐτῆς, ἵνα ἀποτίσῃ τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ της πρὸς ἀληθῆ ὑπέροχον καλλιτέχνητα.

Τὰς Ἀθήνας κατέκτησε κυρίως διὰ τοῦ δράματος τοῦ Δουμᾶ «ἡ Κυρία μὲ τὰς Καμελίαν». Ἡ Μαργαρίτα Γωτιέ ἐγένετο δι' αὐτῆς δημοτικωτάτη. Εἰς τὴν μνήμην δὲ τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ μένει ἀνεξαλείπτως ἐντετυπωμένη ἡ θεατρικὴ ἐκείνη εἰκὼν τῆς βαθέως αἰσθανόμενης, τῆς ἀλγούσης, τῆς ἐρώσης καὶ θρησκοῦσης γυκαϊκῆς, ὡς τὴν παρουσιάζει ἡ Παρασκευοπούλου. Μοῦ ἔτυχε νὰ ἴδω τὸ δράμα τοῦτο πολλάκις καὶ ἀπὸ ἐξόχους ἠθοποιούς. Ἐκίστη τούτων τὸ διερμηνεύει κατ' ἰδίαν ὅλως μέθοδον. Ἄλλως ἀναλύει ψυχολογικῶς καὶ ὅλως διάφορον παρουσιάζει τὴν θεατρικὴν εἰκὼνα τῆς Μαργαρίτας, ἐκίστη ἐξ αὐτῶν. Ἄλλη εἶναι ἡ Μαργαρίτα ἀπὸ τὴν Σάραν, καὶ ἄλλη ἀπὸ τὴν Δουῖζε. Ἄλλὰ καὶ διαφόρως ἐψυχολόγησεν ἐπὶ τοῦ τύπου τούτου ἡ Ἑλληνὶς ἠθοποιός. Ἐν τῇ θεατρικῇ εἰκὼνι ἦν παρουσιάζει ἡ Παρασκευοπούλου ἐνοπάρχει ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπίνην ἀλήθειαν αἱ ἐκίσεις τοῦ ἔρωτος αἱ ἀληθῶς τοῦ ἀποχωρισμοῦ, ἡ νόσος τῆς ψυχῆς ἡ νόσος ἡ καταβιβρώσκουσα τὴν σάρκα καὶ ἐκμηδενίζουσα τὸν ὀργανισμόν, ὅλα διαγράφονται ἐν τῇ φυσικῇ αὐτῶν μορφῇ.

Ἐκ τῆς πραγματικῆς ἀληθείας, ἐκ τῆς ψυχολογικῆς ἀληθείας, ἐκ τῆς φυσιολογικῆς ἀληθείας ἡ Ἑλληνὶς ἠθοποιός ἐξήγαγε τὴν καλλιτεχνικὴν ἀλήθειαν, καταληπτὴν εἰς ὅλους καὶ εἰς ὅλων τὰς ψυχὰς εἰσδύουσαν καὶ ἀνακαρῶσσουσαν αὐτάς.

Εἶναι περίεργος ἡ ψυχολογικὴ ἀνάλυσις τοῦ προσώπου τῆς Μαργαρίτας ὡς τὴν διερμηνεύει ἡ Κυρία Παρασκευοπούλου. Ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐμφανίσεως ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀποπνέει τὸ μεθυστικὸν ἐκεῖνο ἄρωμα τοῦ καλλυνηρίου γυναικῶς τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου τῶν Παρισίων, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἡ Μαργαρίτα ζῆ, σπαταλᾷ καὶ φθείρει τὴν ζωὴν της...

Εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην δὲν εἶναι ὅμως ξένη οὔτε ἠπιικρία, οὔτε ἡ συνείδησις, δὲν λείπει δὲ ἐπ' αὐτῆς τίποτε ἄλλο ἢ περιστασίς τις, ἵνα ἐπιφέρῃ τὴν ἀντίδρασιν ἐν τῇ

βίῳ της καὶ ἡ ἐπενέργεια ἐνὸς αἰσθηματος ἀνθρωπινότερου ὅπως συνδέσῃ πάλιν αὐτὴν πρὸς τὸν ἡρεμιον βίον τῶν ἀπαλῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς αἰωνίου ἀγάπης. Ὅλην ταύτην τὴν ψυχολογικὴν εἰκὼνα ἀδρῶς χρωματισμένην παρουσιάζει ἡ Παρασκευοπούλου οὕτως, ὥστε ὁ θεατῆς ὁ βλέπων αὐτὴν ὀργιάζουσαν, περιφρονοῦσαν τοὺς σκορπιζόντας τὸ χρυσίον των, ἀναίσθητον πρὸ τῶν στεναγμῶν τῶν θυμάτων της καὶ καταβιβρώσκουσαν πᾶν ὅτι δύναται, νὰ διατίθεται συμπαθῶς πρὸς τὴν ἡρωίδα, τὴν ὁποίαν ὁ ἔρωτος καὶ ἡ νόσος ἐξαγνίζει κατόπιν.

Εἰς τὰς μετέπειτα πράξεις τοῦ δράματος ἐξακολουθεῖ ἡ ψυχολογικὴ ἐνότης τοῦ χαρακτήρος. Δὲν παρουσιάζει ἡ Παρασκευοπούλου τὴν γενικὴν εἰκὼνα μόνον γυναικῶς ἐρώσης, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν Μαργαρίταν κατεχομένην ἤδη ὑπὸ ἰσχυροῦ πάθους, εὐτυχῶς πληθύνοντων συγκινήσεων, καὶ δεινῶς ὑποφέρουσαν ὅταν βλέπει ἐξατμιζομένην τὴν εὐτυχίαν της καὶ ἀφιπταμένους τοὺς τελευταίους φωτεινοὺς ρεμβασμοὺς της. Δὲν ἀλλάσσει ὅμως καὶ τὸ πρόσωπον διὰ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ βίου. Πρὸ τῶν θεατῶν μένει ἡ ἰδία Μαργαρίτα Γωτιέ, ἀλλ' ἐρωτευμένη πλέον, εὐτυχῆς ἢ πάσχουσα, τὸ παρελθὸν τῆς ὁποίας εἰσδύει ἀμείλικτον εἰς τὸν νέον πνευματικὸν κόσμον εἰς τὸν ζῆ, ἡ δὲ ἀνοικτήριον λογικὴ τοῦ πραγματικοῦ βίου τὴν στρέφει πάντοτε ὀπίσω καὶ τῆς ὑποδεικνύει ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ὅτι δὲν δύναται δι' αὐτὴν νὰ ὑπάρξῃ ἀναγέννησις οὔτε νὰ διαλάμῃ φαινότερον τὸ μέλλον της... Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐνοστικτὸν τῆς Κυρίας Παρασκευοπούλου τῇ κατέδειξεν ὅτι ἡ ἡρωὶς τῶν τριῶν τελευταίων πράξεων, δὲν εἶναι διόλου διάφορος γυνή, μὴ ἔχουσα οὐδὲν κοινὸν μὲ τὸ παρελθὸν της. Μένει ἡ Μαργαρίτα ἀλλὰ μόνον μὲ νέας ἐπιθυμίας, μὲ νέους ρεμβασμοὺς μὲ νέας ἐλπίδας. Καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν τετάρτην προῖξιν ὅτε ἐπιστρέφει εἰς τὸν πρῶτον αὐτῆς βίον, καὶ ζῆ ἐν μέσῳ τοῦ κόσμου τῶν διεφθαρμένων, φέρει ἐκ τῶν μεσολαβούντων αἰσθημάτων τὴν βαρυθυμίαν μόνον, ἣν ἀφίρει τὸ διαλυθὲν τῆς εὐτυχίας ἕνειρον. Ἐνταῦθα διαβλέπει τις τὴν καλλιτεχνικὴν ὑπεροχὴν τῆς Παρασκευοπούλου, ἥτις μένει πιστὴ ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῆς τέχνης μὴ ἐξιδανικέουσα τὰ πρόσωπα ἅτινα ὑποδύεται πέραν τῆς ψυχολογικῆς καὶ φυσιολογικῆς ἀληθείας.

Τὸ διαμόνιον δὲ τοῦτο τῆς ἀληθοῦς ἠθοποιούσας τὸ βλέπει τις εἰς ὅλα τὰ δράματα ἅτινα ὑπεκρίθη. Εἰς τὴν Μήδειαν ἥτις παρίσταται ἐν τῇ ἔμφαντασίᾳ μας ὅχι ὡς γυνὴ ἀλλ' ὡς βαίνα σκορπιζουσα αἷμα καὶ ὄλεθρον, κινουσα ὅμως τὸ ἔλεος διότι διαφαίνεται ὅτι εἶναι τῆς μοίρας θυμῶ, παρέσχε τὴν γυναῖκα ὡς τὴν ἐφαντάσθημεν, ὑπερτραγικῶς παρὰ φρονῶ ἀγνώστων καὶ ἀφυσιολογῆτων παθῶν ἔρμαιον. Ὅταν δὲ πάλιν διερμηνεύει ἀνθρωπινότερα πάθη εἰς τὰ ἔργα τοῦ Βερναρδάκη, τοῦ Δουμᾶ, καὶ τοῦ Σαρδοῦ, ἢ ἄλλων νεωτέρων συγγραφέων, ἡ Παρασκευοπούλου διατηρῆ τὴν ψυχολογικὴν ἁρμονίαν τὴν αὐτῆς καλλιτεχνικὴν ἀλήθειαν ἣν ἀνέλυσαμεν εἰς τὴν Μαργαρίτην Γωτιέ, καὶ ἥτις διαγράφεται ὁμοίως εἰς τὴν Φρανσιγιάν, τὴν Φαιδώραν, τὴν Σιμόνην, τὴν Ὀδέτην, τὴν Μερόπην, εἰς τὴν Σεβερτίνην καὶ εἰς τόσα ἄλλα δράματα, τὰ ὁποῖα μόλις προφθάνει νὰ μελετήσῃ, πιεζομένη ὑπὸ τῆς ἀνάγκης νὰ ἀναβιβάζῃ πάντοτε νέα ἔργα, ἵνα ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀφικέου Ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ.

Πολλάκις δυσκολώτατα ἔργα ἀναβιβάζει μετὰ δύο τρεῖς δοκιμὰς μόνον. Τοῦτο γνωρίζει ὅτι εἶναι βεβαιομένον, ἀλλὰ πρέπει νὰ ζήσῃ καὶ διὰ νὰ ζήσῃ πρέπει νὰ παύσῃ διαρκῶς, νὰ μελετᾷ αἰωνίως καὶ νὰ ἀναβιβάζῃ νέα δράματα. Ἡ πυρετώδης αὕτη ἐργασία ἐξασθένησεν αὐτὴν ἀρκοῦντως. Ποίει ἄλλως τε εἰς ἀνοικτὰ θεάτρα καὶ τὴν κατέχει ὁ φόβος μήπως ἀπολέσει τὴν φωνὴν της. Καθ' ἐκίστην ἐσπέραν ἐβόλοκεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς χειμῶνα καὶ θέρους. Ἡ ἀδιάλειπτος αὕτη ἐργασία τὴν φθείρει δὲν τῆς παρέχεται οὔτε μίαν ἡμέραν ἀναπαύσεως. Οἱ φόβοι αἵτινες κατέχουσι τὴν ἠθοποιὸν εἶναι ἴσως ὑπερβολικοί, ἀλλ' αὐτὴ ἡ καθημερινὴ ἐργασία ἀναντιλέκτως τὴν καταπονεῖ ὑπερβαλόντως. Καὶ ὅμως ὀλίγα κέρματα ἀπολαμβάνει μὴ ἐξασφαλίζοντα αὐτὴ ἀνετον βίον δι' ἑαυτὴν καὶ τὸ τέκνον της. Ἄλλαχού αἱ καλλιτέχνιδες δὲν ἔχουσι μόνον τοὺς θριάμβους τοῦ θεάτρου ὡς γέρας τῆς τέχνης των. Τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὸν θαυμασμόν παρακολουθεῖ τὸ χρυσίον καὶ αἱ ἀπολαύσεις τοῦ βίου. αὐτὰ εἶναι ἀναπόσπαστα μὲ τὴν δόξαν τοῦ σκηνοῦ καλλιτέχνητος.

Ἐνταῦθα ὁ βίος τοῦ καλλιτέχνη ἀλάσσει καταντῶν νὰ γίνεται φρεσίνος καὶ νὰ κατατρίβῃ τὸν βίον του ἀρκούμενος μόνον εἰς τὰς ἐπιευφημίας τοῦ πλήθους. Οὕτω καὶ ἐκεῖνη ἥτις μᾶς προκαλεῖ τὰ δάκρυα ἀνὰ πάσαν ἐσπέρον καὶ ἐξεγείρει τὰς τριχάς τῆς κεφαλῆς μας μὲ μίαν τῆς μόνον ἀλγεινὴν κραυγὴν, μὲ αὐτὰ ξῆ καὶ αὐτὰ τὴν παρηγοροῦν εἰς τὸν βαρὺν καὶ ἐπώδυνον τῶν στερησέων βίον. Καὶ τοῦτο εἶναι λίαν φυσικόν. Τὸ θεατρικὸν μέλλον ἤρξατο μὲν προσελκύν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμπάθειαν τοῦ καλλιτεχνικῶς ἀπολαμβάνοντος δημοσίου, ταῦτα δὲ ἀμφότερα κυρίως εἰς τὴν δρασίν τῆς ἀσθενοῦς γυναικὸς ἦν ἀκιογραφούμεν ἀρελλονται, ἀλλὰ εἰσέτι δὲν ἔφθασεν εἰς σημεῖον τοιοῦτον ὥστε εἰς τοὺς πρωτεργάτας τὸν νὰ παρέχῃ βίου ἀνεσιν καὶ χλιδὴν ὅπως ἀλλαγῶ. Ἀκόμη ὁ βίος τοῦ καλλιτέχνη εἶνε μαρτύριον γέμον στερησέων καὶ μόχθων. Τοῦτο συναισθάνεται κάλλιστα, ἀλλὰ ἐργάζεται διὰ τὴν τέχνην μόνον, ἐγκαρτεροῦσα καὶ ἐλπίζουσα εἰς καλλίτερον μέλλον ὡς δεκνύουσιν τὰ πράγματα, τὸ μέλλον, τοῦτο δὲν θὰ εἶναι πολὺ μακρὸν, εἰς δὲ τὴν δημιουργίαν τοῦ μέλλοντος τούτου, δὲν συνετέλεσαν ὀλίγον αἱ λεπτομερεῖς χεῖρες τῆς Παρασκευοπούλου, ἥτις ἀπὸ τὸν ἄμορφον καὶ ἀσημιάτιστον ἀκόμη κόσμον τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου παρήχθη ἀρχὴ τῆς τέχνης πρωτεργάτης».

Αὐτὰ ἔγραψεν ὁ Βελλιανίτης κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους. Ἄς δοῦμε πῶρα πῶς ἔκρινεν τὴν Εὐαγγελίαν Παρασκευοπούλου ἢ σημερινὴ σκέψις.

Ἀποσπῶμεν μερικὰ λόγια ἀπὸ τὰ πρὸ ἡμερῶν γραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Μιχαήλ Ροδᾶ.

Ἦ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου δὲν ἐγνώρισε τὸ «μέτρον» στὴν τέχνη. Ἦτο στὴ σκηνὴ μὴ θέλλει μὲ ἐκρήξεις. Τύπος ἡφαιστειώδης, ἄφινε τὸ καλλιτεχνικὸ τῆς πάθος νὰ κυριαρχῇ καὶ νὰ συγκλονίξῃ χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ὑπερβολή. Μὲ ὅλη τὴν δόξα καὶ τὰ ἐκατομμύρια ποὺ πέρασαν ἀπὸ τοὺς ἀναριθμήτους θεάσους τῆς, βρέθηκε στὰ γράμματά τῆς χωρὶς τὰ μέσα συντηρήσεως. Δὲν εἶχε ποτὲ συνείδησιν τῆς ἀξίας τοῦ χρήματος. Πρωτοῦσε πάντα γιὰ τὴν ἐπιτυχία καὶ ποτὲ γιὰ τὴν εἰσπραξί. Ἐπίστευε μονάχα στὴν τέχνη, σὰν γνήσιος ἀνθρώπος. Χρόνια ὀλόκληρα ἔμεινε στὸν τελευταῖο ὄροφο μᾶς παλαιᾶς πολυκατοικίας στὴν νέα ἀγορὰ, καὶ χρόνια ὀλόκληρα ἀνέβαινε τὰ ὄγδοῦντα ἐπτὰ σκαλιὰ τῆς! Κατὰ τὸ 1923 πῆρε μιὰ σύνταξιν, χιλίων ἑκατὸ δραχμῶν. Καὶ πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἔγινε «καμητικὴ» μὲ τρεῖς χιλιάδες. Ἀνέπνευσε, μετετοπίσθη ἀπὸ τὴν νέα ἀγορὰ καὶ ἐστεγάσθη στὴν ὁδὸν Ἡπείρου.

Ἡρωϊκὴ σταδιοδρομία, ἠθικὴ, μαρτυρικὴ ζωὴ, ἀλλὰ αὐτὸ τὸ μαρτύριον ἦτο καὶ ἡ ζωὴ τῆς. Ἐνας μαχητὴς ἀκράτητος, ποὺ διετήρησε ἐξήντα περίπου χρόνια στὰς ἐπάλλξεις τοῦ θεάτρου τίμια τὴν σημαία τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἰδανικοῦ. Ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς δὲν ἔφυγε ποτὲ ἡ λέξις «θέατρο», λέξις ποὺ τὴν ἐπρόφερε ὄχι κατὰ συνήθειαν, ἢ ὡς ἀνάμνησιν, ἀλλὰ σὰν μιὰ προσευχὴ καὶ θεησεύα βαθειὰ ριζωμένη στὴν ψυχὴ τῆς, σκορπισμένη στὸ αἷμα τῆς, σὰν μιὰ ἰέρεια ποὺ οὐσιαστικὰ δὲν ἀπεμακρύνθη ποτὲ ἀπὸ τὸν ναό, εἴτε καλλιμάρομαρος ἦτο εἴτε ἐκκλησιδάκι φτωχὸ καὶ ταπεινὸ.

Ἄλλὰ ὡς μὴν ξεχάσωμεν καὶ τὰ ὠραῖα ἔμμετρα λόγια ποῦ εἶπε κατὰ τὴν κηδεῖαν τῆς Παρασκευοπούλου (γενομένην τὴν 21ὴν παρελθόντος) ὁ πρόεδρος τῶν Ἡθοποιῶν καὶ παλαιὸς συνεργάτης τῆς κ. Δαμάσκος.

Ὅσο κι' ἂν σ' εἶχανε τὰ χρόνια βαρύνει
κι' ἂν σ' εἶχαν ἀσημῶσει τὰ μαλλιά
στὰ θεῖα μάτια σου εἶχε ἀπομείνει
τῆς τέχνης σου ἡ φλόγα ἢ παλιὰ.

Τὰ μάτια ποὺ τὴ Μήδεια ζωντανεῖον
γιὰ νὰ σκορπίσουν μίσους ἀστραπές,
τῆς Δαλιδᾶς τὰ μάτια ποὺ γητεύαν,
τῆς «Φαύστιας» ποὺ σκορπίζανε νεροπές.

Ποῦ λάγνα λίγωναν στὴ Λουκρητία
ἀπ' ἀνατρίχιασμα καὶ ἠδονὴ
π' ὠμόρφαιναν κι' αὐτὴν τὴν ἁμαρτία
τὴν Μαργαρίτα κάνοντας ἀγνή.

Τὰ θεῖα μάτια, ὅπου μέσα κλείναν
τῆς τέχνης τὰ κρυστάλλινα παλάτια
χθὲς στηλωμένα στ' ἄπειρο ἀπομείναν
σὰν ὄλα τὰ κοινὰ τοῦ κόσμου μάτια.

Ὅταν ἐκηδεύθη ὁ Χαρίλαος Τρικοῦπης ἢ ἀδελφὴ τοῦ θανόντος δὲν ἠθέλησεν οὔτε στέφανον οὔτε ἐπικηδεῖους λόγους κατὰ τὴν κηδεῖαν.

Ἡ μόνη ποῦ παρεβίασεν τὸν κανόνα ἦτο ἡ Εὐαγγελία Παρασκευοπούλου κινουμένη ἀπὸ ἓνα αἶσθημα πατριωτισμοῦ.

Ἀντιγράφω τὴν σχετικὴν εἶδησιν ὅπως ἐγράφη τότε εἰς τὴν ἑφημερίδα Ἐκρόπολιν :

Ὅταν ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς ἐκεῖ ἐναπέθεσαν τὸ φέρετρον παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Ὁ νεκρὸς διὰ μέσου τῶν κρυστάλλων ἐφαίνετο ὅτι ἐκοιμᾶτο ἡσυχῶς. Ἡ κυρία Σοφία Τρικοῦπη ἐγονάτισε.

Καὶ τὸ φέρετρον μετὰ δυσκολίας καταβιβάζεται εἰς τὸν βαθὺν τάφον.

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἀκούεται μιὰ φωνή:

—Εἰς τὸν μέγιστον τῶν ἀνδρῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ὀλίγα ἀνθη πτωχῆς καλλιτέχνης.

Καὶ δέσμη ἀνθέων πίπτει ἐπὶ τοῦ φερέτρου.

Ἦτο ἡ κυρία Παρασκευοπούλου. Ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἀπαγγέλει τὴν τελευταίαν εὐχὴν.

—Αἰωνία σου ἡ μνήμη ἀξιωμακάριστε καὶ ἀείμνηστε ἀδελφεῖ ἡμῶν.

Καὶ ἀκούεται ἐκ μυρτῶν στομάτων τούτῳ χρόνος ἐν βοῇ.

Αἰωνία του ἡ μνήμη!

Ο Ρ Ε Π Ο Ρ Τ Ε Ρ

«Μετὰ τὴν 4ην Αὐγούστου ὄλοι οἱ Ἕλληνες ἐπήραμε ἓνα μεγάλο σφουγγάρι καὶ ἐσθύσαμε τοῦ παρελθόντος ὅλα τὰ πάθη καὶ τὰ μίσση τὰ ὅποια μᾶς ἐχώρισαν καὶ εἶπαμε : ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἔξῃς δὲν θὰ σκεφθοῦμε παρὰ μόνον τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τότε εἶπα : Ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ἠμποροῦμε ὄλοι μας, ὅσοι εἴμεθα πρὶν ἀντίπαλοι καὶ ὅσοι εἴμεθα φίλοι, ἠμποροῦμε νὰ ἀποβλέψουμε πρὸς τὰς μεγάλας μορφὰς τοῦ παρελθόντος τοῦ Ἰθνησίου μας καὶ νὰ μιλοῦμε δι' αὐτάς, δι' ὅλους, μετὰ σεβασμοῦ καὶ νὰ ἀπεκδεχώμεθα τὰ καλὰ ποὺ μᾶς ἔκαμαν καὶ νὰ ὁμολογοῦμε τοῦτο. Ἡ 4η Αὐγούστου δὲν μᾶς ἔδωκε μονάχα αὐτὸ τὸ καλὸ, τὸ νὰ εἴμεθα δηλαδὴ ὄλοι ἀδελφωμένοι καὶ νὰ ἀποτελοῦμεν ἓνα καὶ μόνον ἔθνος. Μᾶς ἔδωκε καὶ ἓνα ἄλλο πρᾶγμα ἀκόμη. Ἡ 4η Αὐγούστου ἐδημιούργησε τὸ Ἐθνικὸν Κράτος. Ἡ κυβέρνησις δὲν ἀνήκει πλέον καὶ οὔτε ἠμπορεῖ νὰ ἀνήκῃ ποτὲ εἰς κόμματα. Ἡ κυβέρνησις εἶναι κυβέρνησις Ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ, ἀνήκουσα ἐξ ἰσοῦ εἰς ὄλους τοὺς Ἕλληνας».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΑΛΒΑΝΟΠΑΙΔΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΩ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

Φοροῦντες τὴν Ἑλληνοαλβανικὴν φουστανέλλαν.

ΑΛΒΑΝΙΑΔΕΣ ΜΕ ΤΟΠΙΚΑ ΤΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΑ

Ἡ συγγένεια τῶν δύο λαῶν τοῦ Ἀλβανικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ, φαίνεται εἰς τοὺς ρυθμοὺς τῶν ἐνδυμασιῶν, εἰς τὶς ἀνδρικὰς φουστανέλλαις καὶ εἰς τὰ κοντογούνια τῶν γυναικῶν.

Στό έγγονάκι μου

Ω! τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδί!!!.. Τί θαῦμα στήν ψυχὴ μου!
Ἄνειπωτο πλημμύρισμα κυμάτων ἁρμονίας...
Κ' εἶναι ἄμετρη ἢ λαχτάρα μου γιὰ σένα ἀγνὸ νινί μου,
Ἄπεσταλμένε εὐπρόσδεκτε τῆς θεϊκῆς Προνοίας!...

Στά γαλανὰ ματάκια σου, ποῦ μοῦ λαλοῦνε τόσα,
ὄσο καμμιὰ δὲν μπόρεσε νὰ μοῦ λαλήσῃ γλῶσσα,
Ξαφνιάσθηκα σάν εἶδα τὴν αὐγὴ μιᾶς ζωῆς νέας,
Ζωῆς γιὰ μένα ὑπερκόσμιας, ζωῆς—ιδέας
Ποῦ μοῦ τῆνέ γλυκαίνουνε βαθειὰ μέσ' τὴν ψυχὴ μου
Τὰ δροσερά φιλάκια σου, νινάκι μου νινί μου.

Ω! τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδί, ποῦσαι παιδί μου δυὸ φορές,
Στὴν ἀγκαλιά μου σφίγγω σε, καὶ γέμισέ με ἀπὸ χαρὲς,
Σκορπίζοντας τοὺς πόνους μου, τίς ἔννοιες μου, τίς λύπες!..
Παποῦ, παποῦ...Νινάκι μου, τί λές, τί λές, τί εἶπες;...
Κηφισιά 11 Αὐγούστου 1935

ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΣΙΛΑΚΑΚΗΣ

Δέ θα σε κλάψω

Ἄν μοῦρθη μαῦρο μήνυμα πῶς πέθανες
δὲ θα σε κλάψω!
Φτερό θὰ πάρω κόρακα γιὰ πέννα μου
καὶ θένα γράψω
κάτω ἀπ' τοῦ πορτραίτου σου τὸν ἴσκιο μὲ πικρία
ὅτι γεννάει ἀντίθεσι καὶ σβύνει μ' εἰρωνεία...

Θὰ μαρτυροῦν τὰ λόγια μου παράξενα
τὰ περασμένα
καὶ μὲ ἀράχνης νήματα θὰ θένουνε
τὰ χωρισμένα!
Θάναι στὸ πλάϊ μιᾶς χαρᾶς γραμμένος ἕνας πόνος
καὶ πάρα κάτω σκεφτικός ὁ ἑαυτός μου μόνος.

Μονάχος καὶ θὰ κλώθω
τίς θύμησες μὲ πόθο
στοῦ λογισμοῦ τ' ἀδράχτι
ὡς ποῦ νὰ γίνω στάχτη

ΠΟΤΗΣ ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΟΣ

ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Αί έκ τῶν πολιτικῶν περιπετειῶν τῆς Κρήτης διακυμάνσεις τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. — Ἡ ἀπό τῆς αὐτονομίας αὐτῆς (1899) ὀργάνωσις καί πρόοδος αὐτῆς ἀπό πνευματικῆς, οἰκονομικῆς καί ἰδίᾳ γεωργικῆς ἀπόψεως, μέχρι σήμερον.

Διατριβή τοῦ πρώην Ὑπουργοῦ τῆς Κρητικῆς Πολιτείας κ. Κ. ΦΟΥΜΗ

Α') Ὁ κατὰ καιροῦς πληθυσμὸς τῆς Κρήτης

Κατὰ τίς πιθανοτέρας, εἰκασίας, ἡ Κρήτη, κατὰ τὴν ἀρχὴν εἰς ἣν εἶχε φθάσει, ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅποτε ἤνθον αἱ ἑκατὸν πόλεις τῆς, πολλὰς ἀπ' αὐτῆς, ἐξέπεμπεν ἀποικίας καὶ ἦτο κυρίαρχος τῶν τότε, γνωστῶν, θαλασσῶν, εἶχε πληθυσμὸν προσεγγίζοντα τὸ ἑκατομμύριον, διὰ τὰ δυνήθη κατὰ τοὺς χρόνους τῆς παρακμῆς, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 13 μ. χ. αἰῶνος (Ἑνετικῆς κατακτήσεως) νὰ συντηρήη ἀκόμη πληθυσμὸν 500.000 περίπου, ὡς εὐλόγως συμπεραίνεται ἐκ τῶν ὑπορχόντων στοιχείων (ἴδε Στατιστικὴν Συναρῶν τοῦ 1890 σελ. 183—193).

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦ ὑπ' ἀριθ. 766 Ἑνετικῶν Κώδικος, ὁ πληθυσμὸς τῆς κατῆλθεν εἰς 271.489 μετὰ παρέλευσιν ἑνιαυτῶν τιμῶν ἀπὸ τῆς ἑνετικῆς κατακτῆσεως. Ἐν ἔτει 1577 ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς φαίνεται ἔτι μᾶλλον ἠλαττωμένος. Κατὰ τὸ ἔτος 1628, τὰ ἀπογραφικὰ δεδομένα τῆς ἐπὶ Μάρκου Γραδενίγου ἀπογραφῆς, ἀποβιβάζουν τὸν πληθυσμὸν αὐτῆς εἰς 192,325. Ὁ Olivier ὑπολογίζει τὸν πληθυσμὸν τῆς Κρήτης, τῷ 1795 εἰς 240.000 ψυχάς. Τῷ 1821 οἱ κάτοικοι ὑπελογίζοντο εἰς 213.000, συνεπεὶ δὲ τῆς καταστροφικῆς ἐπαναστάσεως 1821—1833 ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἠλαττώθη εἰς 111.700.

Κατὰ τὸ 1858 ὁ πληθυσμὸς συνεποσοῦτο εἰς 278.908. Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1881 ἐπὶ Φωτειάδου παρὰ ὁ πληθυσμὸς τῆς Κρήτης εἶχεν ὡς ἑξῆς :

Ἑλληνες χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι 205.010, μουσουλμάνοι 73.234, Ἰσραηλιταὶ 647, καὶ ἄλλων ἔθνοτήτων 274, τὸ ὅλον ψυχᾶν 279.165. (ἴδε στατιστικὴν Ν. Συναρῶν τοῦ 1890).

Αἱ ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τῆς Ἑνώσεως τῆς Κρήτης μετὰ τῆς Ἑλλάδος (1914) συχνὰ καὶ περιοδικὰ ἐπαναστάσεις αὐτῆς εἶχαν καταστήσει ταύτην τόπον καταστροφῆς καὶ ἐρημώσεως. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ἄλλοι πίπτοντες εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἄλλοι θνήσκοντες ἐκ τῆς πείνης, τῆς γυμνότητος, τῶν κακουχιῶν καὶ στερήσεων καὶ ἄλλοι μεταναστεύοντες εἰς τὴν γωνίαν τῆς μικρᾶς Ἑλευθέρας καὶ πτωχῆς Ἑλλάδος, ἠλάττων ἐπαισιθητῶς τὸν πληθυσμὸν τῆς Κρήτης. Τὰ δένδρα τῆς ἐκόπιοντο ἢ ἐκαίοντο κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων, αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς ἐπυροπολοῦντο.

Ἀκόμη καὶ σήμερον συνοικισμῶν καὶ ὀλοκλήρων χωρίων τὰ ἐρείπια μαρτυροῦν ὅτι ἐπάνω ἀπὸ αὐτὰ ἐπέρασεν ὁ δαίμων τῆς καταστροφῆς καὶ ἐρημώσεως. Μεθ' ὅλην τὴν ἐρήμωσιν τῆς Κρήτης κατὰ τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ 1866—1868

Πάντα μόνος...

Σφίξε τὴ δόλια σου καρδιά καὶ μὴ λυπᾶσαι,
Μόνος εἶσαι, Μόνος ἦσουν, Μόνος θᾶσαι !

Μὴν κλαῖς γιὰ τῆς χαμένες ὀμορφιές
Ὅπου χαρὰ σκορποῦσαν στὴ ζωὴ σου,

Κατάλαβε πῶς ὄλες τῆς φορές

Τὴ λάμψι τοὺς τὴν ἔδιν' ἡ ψυχὴ σου !

Μονάχος ἀνοίγες τὴ δόλια σου καρδιά

Ψάχνοντας γιὰ στολίδια π' ὀμορφαίναν

Κι' ἐνῶ περνούσανε ἀδιάφορες σιμὰ

Τοὺς χάριζες τὰ ρόδα ποὺ τῆς ραίναν !

Τίποτα δὲν σοῦ δίνανε δικό τους.

γιατὶ δὲν εἶχαν ἴποτα νὰ δώσουν

Πάψε λοιπὸν νὰ κλαῖς γιὰ τὸ χαμό τους

Τὴν ὀμορφιά τους **Σὺ** τὴν φανταζώσουν !

Σφίξε τὴ δόλια σου καρδιά καὶ μὴ λυπᾶσαι

Μόνος εἶσαι, **Μόνος** ἦσουν, **Μόνος** θᾶσαι !

Δ. ΡΩΜΑΣ

καὶ τὰς ἐπαναστάσεις 1896—1897 ἢ ἐνεργηθεῖσα ἀπογραφή τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς κατὰ τὴν 4 Ἰανουαρίου 1900 ἀπέδειξεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἀπετελεῖτο ὡς ἑξῆς :

Χριστιανοὶ	267.266.---
Μουσουλμάνοι	33.281.---
Ἰσραηλίται	726.---
Τὸ ὅλον	301.273.---

Κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τῆς 4—ἡ 1ῆς Ἰανουαρίου 1911 ἐβεβαιώθησαν οἰκογένειαι 84.198 ἔξ ὧν :

Χριστιανοὶ	307.812.---
Μουσουλμάνοι	27.852.---
Ἰσραηλίται	484.---
Τὸ ὅλον	336.148.---

Κατὰ τὸ Κρητικὸν ὄδηγόν τοῦ 1937, ὁ πληθυσμὸς τῆς Κρήτης ἦτο ψυχαὶ 336.151 τῷ 1913, τῷ 1920 ψυχαὶ 346.684 τὸ δὲ 1928, 386.427.

Σήμερον ὁ πληθυσμὸς τῆς Κρήτης ἀσφαλῶς ὑπερβαίνει τὰς 400.000 ἔξ ὧν ἑλάχιστοι Ἰσραηλίται καὶ εἰκοσὸς Μουσουλμάνοι ὑπολειφθέντες τόσοι μόνον λόγῳ τῆς ἀνταλλαγῆς. (Ἴδε ἐπίσημον Ἐφημερίδα Κρητ. Πολιτείας τοῦ 1900—1911).

Οἱ ἀριθμοὶ αὗτοι ἀποδεικνύουν δύο τινά. Πρῶτον ὅτι ἡ ἀξιομείωσις τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κρήτης ὑπῆρξε ἀνάλογος κατὰ μὲν τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους πρὸς τὴν εἰρηνικὴν αὐτοῦ κατάστασιν ἐπὶ δὲ τῶν κατακτητῶν Ῥωμαίων, Ἀράβων, Ἑνετῶν καὶ Τούρκων ἀνάλογος πρὸς τὴν μικροτέραν ἢ μεγαλύτεραν ὑπ' αὐτῶν καταπίεσιν καὶ ἰδίως τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ ἀποστράγγισιν. Δεύτερον ὅτι ἡ ζωτικότης καὶ εὐρωστία τοῦ λαοῦ τῆς ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ εὐφορία τοῦ ἐδάφους τῆς ἀφ' ἑτέρου ἐπληρώθησαν τὰς κατὰ τὸν βραχέος τοῦ χρόνου διαστήματος.

Β) Δι' ἐπὶ τῆς αὐτονομίας, ἀπὸ τοῦ 1899 πρόοδος

Ἡ κατὰ τὸ 1899 ὑπὸ τὸν Ἀρμοστήν τῶν τεσσάρων προστατίδιον τῆς Κρήτης Δυνάμεων, Πρίγκιπα Γεώργιον τῆς Ἑλλάδος σχηματισθεῖσα πρώτη κυβερνήσις τῆς αὐτονόμου Κρητικῆς Πολιτείας, ἣς διετέλουν Σύμβουλος ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Γεωργίας ἐκτὸς τῶν λοιπῶν, κλάδων τῆς Λοιπῆς ὡργάνωσις καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Γεωργίας.

Ἰδρυθῆσαν μία Γεν. Διεύθυνσις, δύο Ἐπιθεωρήσεις, ἐπιμελητῆαι κρατικῶν ἀγροκηπίων καὶ σχολικοὶ κῆποι καὶ ὅλην τὴν ὑπαιθρον.

Εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας δημοτικῶν Σχολείων καὶ εἰς τὸ ἐν τῷ ἱστορικῷ Ἀκροτηρίῳ διαπρέψαν Ἱεροδιδασκαλεῖον, σὺν τοῖς ἄλλοις ἐδιδάσκοντο οἱ μαθηταὶ καὶ τὴν ὠδικήν, τὴν μουσικὴν, τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν καὶ πρακτικὰ μαθήματα Γεωργίας λιγανοκομίας, ἐμβολιασμοῦ δένδρων καὶ σηροτροφίας.

Ἐδημοσιεύθησαν καὶ ἀστυροῶς ἐφηρημώθησαν νόμοι περὶ ὑποχρεωτικοῦ κλαδεύματος δένδρων καὶ, ἰδίως τῶν ἐλαιόδένδρων, περὶ περιοδεύοντων κλαδευτῶν καὶ κεντρισιτῶν ἀγρίων δένδρων, περὶ τοῦ χρόνου τοῦ τριγυτοῦ τῶν ἀμπέλων καὶ τοῦ χρόνου τῆς συλλογῆς τῶν καρυκίων, περὶ προστασίας τῶν δασῶν, περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς διὰ σκαφάνδρων ἀπογαλιείας, περὶ καπνοκαλλιεργείας ὑπὲρ ἧς καὶ

ἐποποθετήθησαν εἰς τοὺς ὁ Νομοὺς τῆς Κρήτης, ὁ καπνοκαλλιεργηταὶ εἰδήμονες, μετακληθέντες ἐκ Μακεδονίας.

Εἰσήχθη ἡ, τέως, ἄγνωστος, καλλιέργεια τῆς σταφίδος Σουλτανίνας, καὶ διὰ νόμου ἐρρυθμίσθη ὑποχρεωτικῶς ἡ ἀποξήρανσις τῶν σταφίδων διὰ κατάσσης, ἐπετεύχθη ἡ ἄρσις τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, τῶν ἐσπεριδοειδῶν τῆς Κρήτης καὶ τῶν ξυνοδένδρων, ὧν ἠβήσεν ἕνεκα τούτου ἡ φύτευσις κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων, εἰσήχθησαν ἐξ Αἰγύπτου ἐπιβήτορες Ἴπλοι καθαρῶ ἀραβικοῦ αἵματος καὶ ἄρρηνες καὶ θήλειαι ὄνοι ἐκ Κύπρου πρὸς ἀναπαραγωγὴν, ἐλήφθησαν ἀποτελεσματικὰ μέτρα κατὰ τοῦ φλοιοτρήτου, τοῦ δάκκου, καὶ τῶν λοιπῶν φυτοπαθολογικῶν νόσων τῆς ἐλαίας καὶ λοιπῶν δένδρων.

Διὰ τῶν ἀγροκηπίων καὶ σχολικῶν κήπων ἐπολλαπλασιάσθησαν κατὰ δεκάδας χιλιάδων τὰ καρποφόρα δένδρα, ἀνεπτύχθησαν κτηνοτροφικὰ χόρτα καὶ παρήχθησαν σπόροι καὶ καρποὶ τούτων, ἐγένεαν ἐπιτυχῆ πειράματα βαιβακοφυτείας ἐκλεκτῶν εἰδῶν αἰγυπτιακοῦ βιάμβρακος, ὀρούρης, τεύτλων, ζαχαροκαλάμιου καὶ βέννης πρὸς παραγωγὴν ζύθου. Ὑπὲρ πάντα ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποτελεσματικότητά εἰσήχθη ἡ ζωῆσις τῶν χημικῶν λιπασμάτων, ἥτις ἐπολλαπλασίασε τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν τῆς Κρήτης ἥτις κατέχει ἤδη τὸ ἀνώτατον ὄριον τῆς καταναλώσεως χημικῶν λιπασμάτων, ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην Ἑλληνικὴν χώραν (ἐτησίαι καταναλώσεις ἄνω τῶν δώδεκα χιλιάδων τόννων. Μέση καταναλώσις ὀκάδων κατὰ στρέμμα: Κρήτη 12,25, Κυκλάδες 7,10, Ἴόνιοι Νῆσοι 6,07, Πελοπόννησος 4,29, Αἰγαῖον 3,35, Στερεὰ καὶ Εὐβοία 3,19, Θεσσαλία 0,46, Μακεδονία 0,22, Ἠπειρος 0,11, Θράκη 0,05. Ἐν Βελγίῳ καταναλώσις 34 ὀκάδων κατὰ στρέμμα).

Τὴν ἀγροτικὴν πίστιν πρὸς διὰδοσιν τούτων ἠσκήσεν ἰδίως μέχρι τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς (1930) ἡ Ἐθνικὴ Τραπεζα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ κατὰ τὸ 1910 ἰδρυθθεῖσα ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσα καὶ μεγαλοφυοῦσα ἤδη Ἀνώνυμος Ἑλληνικὴ Βιομηχανικὴ Ἐταιρεία Χημικῶν Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων τὰ μέγιστα συντέλεσασα εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς Γεωργίας τῆς Κρήτης.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων παραγόντων εἰς τὴν ὑπὸ πᾶσαν ἐποψὴν ἀρξασμένην πρόοδον συνέβαλον πολὺ καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἰδρυσις τῆς Τραπεζῆς Κρήτης καὶ ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀναδιοργάνωσις τοῦ Κοινοφελοῦς Ταμείου Κρήτης. Ἡ Τραπεζα Κρήτης σὺν τοῖς ἄλλοις ἐδάνευσεν ἐνκαὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον χρυσῶν δραχμῶν ἐπὶ τόκῳ 3 0/0 ὑπὲρ τῶν πολεμοπαθῶν τοῦ 1896 καὶ 1897, τὸ δὲ Κοινοφελὲς Ταμεῖον ἔξεπλήρου χρέη Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς ἐνισχυθὲν διὰ τριῶν περίπου ἑκατομμυρίων φραγκῶν ἐκ τῆς προκαταβολῆς τῶν 4 Δυνάμεων. Ἐπὶ Κρητικῆς Πολιτείας ἐκόπησαν Κρητικὰ νομίσματα ἀργυρᾶ, νικέλινα καὶ χαλκᾶ, ἐξετυπώθησαν Κρητικὰ χαρτόσημα καὶ γραμματόσημα. Ἰδρύθη δὲ καὶ ἡ ἐκδοτικὴ Τραπεζα Κρήτης τῆς ὁποίας τὰ τραπεζογραμμάτια ἐξέπροσώπων ἀξίαν εἰς χρυσῶν ἀπαγορευομένης συνταγματικῶς τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας.

Ἴδου ἡ ἀθιβετικὴ ἀπόδειξις τῆς αὐξήσεως καὶ προόδου τῆς γεωργίας, καὶ ἐν γένει, τῆς προόδου τῆς Κρήτης ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1914. Τῇ αἰτήσει μου ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἀπέστειλεν εἰς Κρήτην τῷ 1899 τοὺς διακεκριμένους στατιστικολόγους ὑπαλλήλους τῆς κ. κ. Grimaldi καὶ Vischi.

Ἐργασθέντες οὗτοι μετὰ ζήλου καὶ ἰκανότητος ὁργάνωσαν τὴν στατιστικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἐμπορίου τῆς Κρήτης παρέδωκαν δὲ εἰς τὴν δημοσιότητα, κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1900 τὰ στατιστικὰ δεδομένα τούτου ἔχοντα ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ὡς ἑξῆς:

Ἐξαγωγή γεωργικῶν προϊόντων καὶ βιομηχανικῶν τοιοῦτων ἐκ πρώτων γεωργικῶν ὑλῶν ἀξίας φραγγῶν χρυσῶν πρὸς δρχ. Κρητικῶς 20 τὸ γαλλικὸν χρυ-

σῶν εἰκοσόφραγγον, δρχ. 7.285.480. Εἰσαγωγή ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αὐτοῦ νομίσματος δρχ. 14.448.374. Ἐκτοτε ἡ εἰσαγωγή καὶ ἐξαγωγή ἠϋξανε πάντοτε, διὰ δὲ τὸ ἔτος 1914 ὅπερ εἶναι καὶ τὸ ἔτος τῆς καταργήσεως τῆς ὑπηρεσίας τῆς στατιστικῆς, μετὰ τὴν Ἑνωσιν τῆς Κρήτης ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐξαγωγή ἐκ Κρήτης ἀξίας Κρητικῶν χρυσῶν δρχ.	19.500.000
Εἰσαγωγή ἐκ τῆς Ἀλλοδαπῆς »	21.000.000

Ἡ ἐπίτευξις τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων σὺν ἄλλοις διερεῖται καὶ εἰς τὴν ἐπιχειρήσαντα ἰδίως κατὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη παραδειγματικὴν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, ἣτις ἐπετεύχθη διὰ τῆς αὐτοβούλου πειθαρχίας τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ τῆς ἀπροσκόπτου καὶ ἀμερολήπτου λειτουργίας τῆς δικαιοσύνης (πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπέσπασε καὶ τοὺς ἐπαίνους τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων) ὡς καὶ τῆς ἀριτίας ὀργανώσεως τῆς ζωοφυλακῆς τῆς Κρήτης. (Ἴδε καὶ πραγματεῖαν μου περὶ τῶν διαφόρων Περιόδων τῆς Γεωργ. Πολιτικῆς τοῦ Κράτους 1929).

1.) Αἱ μετὰ τὴν Ἑνωσιν πρόοδοι.

Ἐκτοτε αἱ γεωργικαὶ πρόοδοι βαίνουν ἀξανάμεναι. Σὺν τῷ χρόνῳ ἰδρύθησαν 500 Γεωργικοὶ Πιστωτικοὶ καὶ διαφόρων ἄλλων εἰδῶν Συνεταιρισμοὶ καὶ 14 Ἑνώσεις αὐτῶν. Γεωργικὰ Ἐμπορικὰ καὶ Βιομηχανικὰ Ἐπιμελητήρια. Ἐφημερίσθη καὶ ἐν Κρήτῃ ἡ συγκέντρωσις τοῦ σίτου. Ἐγένετο ἑναρξίς καὶ τῆς σκαλιστικῆς, τούτου καλλιέργειας. Ἰδρύθησαν πρότυπα κτήματα ἢ δὲ Ἑλληνικὴ Ἐταιρία Χημ. Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων ἰδρυσεν εἰς τὴν πεδιάδα Χανίων Ἀγροκήπιον δαπανήσασα ἐν ἑκατομμύριον δραχμῶν καὶ μισθοδοτοῦσα γεωπόνον καὶ μέγαν ἀριθμὸν ἐργατῶν. Παράγει δεκάδας χιλιάδας δένδρυλλίων ἑτησίως τὰ ὁποῖα γίνονται ἀνάγκαστα ὑπὸ τῶν γεωργοκτηματιῶν. Χρησιμοποιοῦνται μηχανικὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα. Ἀνορύττονται φρέατα ἀντλούμενα δι' ἠλεκτρικῶν μηχανημάτων, γίνονται ἀντιπλημμυρικὰ ἀποστραγγιστικὰ καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα ἀρξάμενα ἐν τῇ πεδιάδι Ἀγυῖας Κυδωνίας, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπεκταθοῦν καθ' ὅλην τὴν Κρήτην εἰς τὰς πεδιάδας Χανίων Γεωργιουπόλεως Ἀποκορώνου καὶ Μεσσαρῆς Ἡρακλείου. Ἡ δαπάνη αὐτῶν ὑπολογίζεται εἰς 170 ἑκατομμύρια τῶν ὁποίων ἡ καταβολὴ θὰ ἀναλογισθῇ εἰς τὸ σχετικὸν πενταετὲς πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως, μελετᾶται δὲ καὶ ἡ λήψις πολλῶν ἄλλων μέτρων συντελεστικῶν εἰς τὴν ἐπιστημονικωτέραν καὶ συνεπῶς σκοπιμωτέραν καὶ ἐπωφελεστέραν προσπάθειαν διὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν διαφόρων εἰδῶν γεωργικῆς παραγωγῆς καὶ βιομηχανοποιήσεως τῶν προϊόντων αὐτῆς, οἷα εἶναι π. χ. ἢ τοῦ ὀπίου τῶν ἐσπεριδοειδῶν, τῶν ξυλοκεράτων καὶ λοιπῶν καρπῶν καὶ ὄπωρῶν ἢ ἰδρυσίς ἐλαιοκομικοῦ ἰνστιτούτου καὶ ἀπογραφῆς ἐλαίας, ἢ βιομηχανοποιήσεως τῶν φαγωσίμων ἐλαίων, ἢ ἐπιλογὴ τοῦ εἰδίου καὶ τῶν καταλλήλων εἰδῶν ἐλαίας πρὸς φύτευσιν, ἢ τυποποιήσεως τῶν Κρητικῶν τυρῶν πολυτελείας, ἢ ἐγκατάστασις εἰς τὰ διάφορα κέντρα τοῦ κόσμου πρακτῶρων πρὸς διάδοσιν τῶν Κρητικῶν προϊόντων γεωργίας καὶ γεωργικῆς βιομηχανίας κ.λ.π.

Ἰδιαίτητα σημειοῦμεν τὴν κατασκευὴν τοῦ νέου συγχρονισμένου Λιμένος τοῦ Ἡρακλείου στοιχίσαντος ἄνω τῶν διακοσίων ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Σκόπιμον θεωροῦμεν τὴν στοιχειώδη περιγραφὴν τῶν συντελεσθεισῶν ἤδη, προϊόντων ἰδία ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν Κρητικῶν Προϊόντων.

1) Ἐλασον καὶ φαγώσιμος ἐλαϊοκάρπος. — Οἱ ἰδρυθέντες καὶ ἤδη ἐν τῷ γίνεσθαι ἐλαιοργικῶν συνεταιρισμῶν κατήρτισαν τέλεια ἐλαιοργεῖα δι'

ὧν ἐπιτυγχάνεται ἄρ' ἐνὸς μὲν ἢ αὔξησις τῆς ποσότητος τοῦ ἐλαίου διὰ τῆς τελειωτέρας ἐκθλίψεως τοῦ ἐλαιοκάρπου, τῆς πιέσεως τοῦ παραγομένου πολτοῦ καὶ τῆς δλοσχεροῦς ἐξαγωγῆς διὰ χημικῶν μέσων τοῦ πυρηνελαίου ἐκ τῶν πυρηνοπλακούντων. Ἡδὴ μελετᾶται ἡ συμπλήρωσις τῶν ἐργαλείων τῶν ἐλαιοργείων διὰ τῆς προσθήκης τοῦ λεγομένου καὶ ἐν τῇ πρᾶξει ἀποδειχθέντος ὡς ἐπιτυγχάνοντος καθαριστήρος τοῦ ἐλαίου δι' οὗ ἐπιτυγχάνεται αὐθημερόν, ἢ προφύλαξις ἀπὸ τῆς ἐκ τούτων παραγομένης ὀξύτητος καὶ ἢ ἄμεσος μεταποίησις αὐτοῦ εἰς φαγώσιμον καὶ ἐμπορεύσιμον ἀντὶ τοῦ ἀπηρεζαιωμένου συστήματος τῆς πολυμήνου κατακαθίσεως αὐτοῦ δυνάμει τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος.

Ἡ ἰδρυσίς ἐλαιοργικῆς ἀπογραφῆς καὶ ἐλαιοκομικοῦ ἰνστιτούτου θὰ συντελέσῃ καὶ εἰς τὴν λήψιν τῶν ἀπαιτούμενων μέτρων διὰ τὴν πρόοδον τοῦ κλαδεύματος καὶ λιπάνσεως τῶν ἐλαιοδένδρων, τὴν ἐπιλογὴν τῶν καταλλήλων ἐδαφῶν καὶ εἰδῶν ἐλαιοδένδρων διὰ νέας φυτείας, τὸ τεχνικώτερον μᾶζευμα τοῦ ἐλαιοκάρπου τὴν ἐκρίζωσιν ἐλαιοδένδρων λόγῳ ἀκαταλλήλου εἴδους αὐτῶν ἢ ἐδάφους καὶ διὰ τὴν βιομηχανοποίησιν τοῦ φαγωσίμου ἐλαιοκάρπου.

Ἡ παραγωγή ἐλαίου τοῦ 1936—1937 βεβαιούται ὅτι ὑπερβαίνει τὰς 34.700.000 ὀκάδας ἐλαίου πρὸς δρχ. κατ' ἐλάχιστον ὄριον 25 κατ' ὄκᾶν, ἀξίας δρχ. 942.500.000 ἢ δὲ τῶς φαγωσίμων ἐπιτραπεζίων ἐλαίων εἰς ὀκάδας 671.920 πρὸς δρχ. 20 μόνον κατ' ὄκᾶν ἀξίας δρχ. 13.438.400 ἦτοι τὸ ὅλον ἀξίας δρχ. 955.938.000, ἴσως δὲ μὲ τὴν ἐπιτιμωμένην ὑπερτίμησιν τοῦ ἐλαίου ὑπερβῆ τὸ ἐν δισηκατομμύριον.

2) Παραγωγή καὶ ἐξαγωγή διαφόρων εἰδῶν σταφίδος

Τὸ προϊόν τοῦτο ἔρχεται δεύτερον διὰ τὴν Κρητικὴν παραγωγὴν μετὰ τὸ ἐλαιον, τὸ πολυτιμώτερον δὲ ἐκ τῶν προϊόντων τοῦ πρώτου εἰς γεωργικὸν πλοῦτον Νομοῦ τοῦ Ἡρακλείου.

Ἐκ τούτων περιμένον νὰ ζήσουν δέκα πέντε χιλιάδες οἰκογένειαι ἀγροτῶν Ἡρακλείου, χιλιάδες ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν δίδει δὲ ἐργασίαν εἰς αὐτοκίνητα, κάρα, ἀτμώπλοια, λοιπὰ μεταφορικὰ μέσα, εἰς τὸ ἐμπόριον, τὰς Τραπεζὰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον. Ἡ ἐξάπλωσις τοῦ κυριώτερου ἐκ τῶν εἰδῶν τῆς σταφίδος ἦτοι τῆς σουλτανίνας συντελεῖται, ἤδη, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Νομοὺς τῆς Κρήτης, ὡς καὶ τῶν ἐπιτραπεζίων νοπῶν σταφυλῶν μὲ ἱκανοποιητικὰς προόδους.

Ἀπὸ τὴν Κρητικὴν σταφίδα τῆς ἐσοδείας 1937 ὑπολογίζεται ὅτι τὸ Κράτος θὰ εἰσπράξῃ συνάλλαγμα περὶ τὰ 350 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Τὸ Κράτος διὰ τὴν φρεϊνὴν ἐσοδεῖαν περιορίσει συνολικῶς τὰς πρὸς τὴν Γερμανίαν ἐξαγωγὰς εἰς 5.600.000 ὀκάδας σουλτανί καὶ 1.400.000 ταχτᾶ. Ἐκ τούτων 1.100 τόννους σουλτανί καὶ 300 τόννους ταχτᾶ διὰ τὰς Ἑνώσεις Σουλτανοπαραγωγῶν αἰτινες Ἑνώσεις ἰδρύθησαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἐν Κρήτῃ ἔτη, ἐπὶ μεγίστη ὀφελείᾳ τῆς παραγωγῆς τοῦ εἴδους τούτου Χανίων Ἡρακλείου καὶ Σητείας τὸ δὲ ὑπόλοιπον δι' ὅσους ἐκ τῶν ἐμπόρων ἐξήγαγον σταφίδα εἰς Γερμανίαν τὰ δύο τελευταῖα ἔτη. Ὑπὸ τῆς Γεν. Στατιστικῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐδόθησαν αἱ κάτωθι πληροφῶραι σχετικῶς μὲ τὴν ἐν Κρήτῃ παραγωγὴν σταφίδων εἰς ὀκάδας κατὰ Νομοὺς.

	Σουλτανίνας	Ροζαϊά
Ἡρακλείου	ὄκ. 9.546.080.—	2.488.480.—
Λασηθείου	» 1.462.100.—	καθυστερεῖ ἐλλείπει ὑπαλλήλου
Ρεθύμνης	» 603.420.—	112.900.—
Χανίων	» 1.616.500.—	127.400.—
Συνολικῶς	13.228.100.—	2.723.780.—

Κορινθιακή		
Ήρακλείου	δκ.	278.150.—
Λασηθείου	»	7.500.—
Ρεθύμνης	»	95.900.—
Χανίων	»	—
		<u>381.550.—</u>

ήτοι συνολικῶς ποσότητος εἰς ὀκάδας διὰ τὰ 3 εἶδη 16.333.430 συνολικῶς δὲ ἀξίας ἀπὸ τριακοσίων εἰκοσιν ὀκτῶ μέχρι τριακοσίων πενήντα ἑκατομμυρίων ἀναλόγως τῆς ἐλάσσονος ἢ μείζονος ζητήσεως καὶ τῆς μικρωτέρας ἢ μεγαλειτέρας τιμῆς αὐτῆς ἥτις εἶναι εἰσέτι ἀκαθόριστος καὶ μᾶλλον χαμηλὴ λόγω συναγωνισμοῦ μεταξὺ ἄλλων σταφυδοπαραγωγῶν χωρῶν καὶ ἰδίως τῆς Αὐστραλίας.

3) Παραγωγή καὶ ἐξαγωγή νέων ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν

Μόνον ὁ νομὸς Ήρακλείου ἐξήγαγεν ἐφέτος ὀκάδας 4.937.596 λόγω δὲ τῆς κατ' ἔτος φρεύσεως νέων ἀμπέλων τοιοῦτου εἴδους ἐντὸς ὀλίγου ἢ παραγωγή του θὰ προσεγγίση εἰς τὰς 20.000.000 ὀκάδας.

Ἐπίσης καὶ ὁ νομὸς Χανίων παρήγαγεν περίπου ὀκάδας, 4-12.000 ὁ δὲ τῆς Ρεθύμνου περὶ τὰς 1.010.700 ὀκάδας μὲ τὰσιν ἀξήσεως τῆς παραγωγῆς. Τοῦ νομοῦ Λασηθείου δὲν ἐγνώσθη ἡ παραγωγή ἐλλείπει στατιστικοῦ ὑπαλλήλου.

Κατὰ τοὺς ἀναμνησθητέους ἀριθμοὺς τῆς ἐν Ήρακλείῳ λειτουργοῦσης στατιστικῆς ἐπιτροπῆς ἢ κατὰ τὴν λήξαν στατιστικὴν περίοδον ἐξαγωγή εἰς Ήρακλείον ὀκάδων 4.937.596, ἔχει κατὰ χώρας ὡς ἑξῆς :

Εἰς Αἴγυπτον	ὀκάδ.	3.395.961.—
» Ἀγγλίαν	»	856.719.—
» Πολωνίαν	»	228.921.—
» Αὐστρίαν	»	164.080.—
» Τσεχοσλοβακίαν	»	134.294.—
» Σουηδίαν	»	76.118.—
» Γερμανίαν	»	56.484.—
» Ἑλβετίαν	»	25.019.—

Τὸ ὅλον ὀκάδες 4.937.596.—

Πρὸ ἐτῶν ἢ εἰς Αἴγυπτον ἐξαγωγή προσήγγιζε τὰ 9 ἕως 10 ἑκατομμύρια ὀκάδων. Ἡ ἐτησία μείωσις αὐτῶν διὰ τὴν χώραν ταύτην εἶναι ἀνιοῦσα καίτοι αἱ Κρητικαὶ σταφυλαὶ εἶναι προνομιούχοι λόγω τῆς ὀψιμότητος αὐτῶν ἐν σχέσει τοῦ χρόνου τῆς παραγωγῆς τῶν καὶ κατωτέρας ποιότητος τῶν Αἰγυπτιακῶν. Ἐν τῇ Ἀγροτικῇ Κρήτῃ ἐδημοσιεύθη σειρὰ σοβαρῶν ἀρθρῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος, δι' ὧν συνιστᾶται ἡ ἴδρυσις κοινοῦ συνεταιρισμοῦ παραγωγῶν καὶ ἐμπορῶν τοῦ εἴδους τούτου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐπιβλαβοῦς ταύτης καταστάσεως.

4) Παραγωγή κίτρων καὶ Ἑνώσεις Κιτροπαραγωγῶν Κρήτης

Κατὰ τὰ δεδομένα τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους τοῦ 1936—1937 ἡ παραγωγή τῆς Κρήτης ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν 2.300.000 ὀκάδων. Ἔχομεν ὑπ' ὄψει τὸν εἰς τὴν Ἀγροτικὴν Κρήτην δημοσιευθέντα ἰσολογισμόν τῆς

Ἑνώσεως Κιτροπαραγωγῶν Κρήτης ἔκτης χρήσεως ἀπὸ 1)8)1936 μέχρι 31)7)1937 παρουσιάζοντα ἰσοζύγιον δραζμῶν 63.283.235. Πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἑνώσεως ταύτης (1930) ἡ τιμὴ τοῦ κίτρου κατ' ὀκτῶν δὲν ὑπερέβαινε τὴν δραζμὴν ἥτοι δὲν ἦρκει εἰς τὴν πληρωμὴν οὔτε τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὑδρονομέων.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μετόχων ἡ γενομένη τῷ 1937 ἐνέκρινε τὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους 1936—1937 χορηγηθεῖσαν ἐκκαθάρισιν τῶν κίτρων ἐσοδείας 1935 ἐκ δραζ. 13. Αἱ τιμαὶ αὐτῆς λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ ποσοστοῦ παραγωγῆς ἐκάστης ποσότητος (Λόρτζι, Μέντιουμ, Σμόλ δίδουν μέσην τιμὴν δραζ. 12,20 κατ' ὀκτῶν ἥτις συγκρινομένη μὲ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν τοιαύτην ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν κιτροπαραγωγῶν διὰ τὰ κίτρα τῆς ἰδίας ἐσοδείας ἀνεληθούσης κατ' ἐξηκοσιβωμένας πληροφορίας τῆς Ἑνώσεως Κρήτης εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραζμῶν 6 μόνον κατ' ὀκτῶν, δίδει διαφορὰν ὑπὲρ τῶν κιτροπαραγωγῶν Κρήτης δραζμῶν 6,20 κατ' ὀκτῶν.

Λοθέντος δ' ὅτι ἡ παραγωγή Κρήτης τῆς ἐσοδείας ταύτης ἀνῆλθεν εἰς ὀκάδας 2.300.000 τὸ σύνολον τῶν ἐπὶ πλέον ὑπὸ τῶν κιτροπαραγωγῶν Κρήτης εἰσπραχθέντων ὡς ἐκ τῆς ἀνωτέρω συγκρίσεως προκύπτει, ἀνῆλθεν εἰς δραζ. 14.260.000 τὸ σύνολον δὲ τῆς ἀξίας τῆς παραχθείσης ἐν Κρήτῃ ποσότητος δκ. 2.300.000 × 12,20 δραζ. κατ' ὀκτῶν ἀνῆλθεν εἰς δραζ. 28.060.000. Διὰ τὴν ἐσοδείαν 1936—1937 οἱ μὲν Ἰταλοὶ κιτροπαραγωγοὶ εἰσέπραξαν κατ' ὀκτῶν δραζ. 6,40 μέσην τιμὴν, οἱ δὲ τῆς Νάξου καὶ Λιακοφτοῦ δραζ. 7,10 ἐνῶ ἡ Ἑνωσις ἔδωκεν εἰς τοὺς δικούς της διὰ προκαταβολὴν μόνον μέχρι σήμερον μέσην τιμὴν δραζ. 8,75 κατ' ὀκτῶν. Σημειωτέον ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος Ἀναγκαστικῆς Ἑνώσεως ἔτρεξε ὡς δῆθεν ἀνελεύθερος, ἰσχυρῶς ἀντιδράσεως οὐ μόνον ἐν τῇ Γερουσίᾳ ὅτε ἐψηφίζετο ἀλλὰ καὶ ἐπιτοπίως ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέρον εἰς τοῦτο ἢ τῶν μὴ πιστευνόντων εἰς τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ ἀποτελέσματα, Κηρυχθεὶς ἀπ' ἀρχῆς ὑπὲρ τοῦτου χαίρω διότι ἐδικαιώθη.

Τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ ἵνα γίνῃ κατάδηλος ἡ ἐκ τῆς Ἑνώσεως ἀφέλεια ὅταν ἀναλογισθῇ τις εἰς τίνας κινδύνους θὰ ἦσαν ἐκτεθειμένοι οἱ παραγωγοί, ἂν λάβῃ ὑπ' ὄψει τοῦ τὴν σημερινὴν δύσκολον θέσιν τοῦ εἴδους λόγω τῆς ἀπροβλέπτως ἀφθόνου Ἰταλικῆς παραγωγῆς ἀνεληθούσης τῷ 1937 εἰς τόνους 7.100 ἔναντι 4.500 ἕως 5.000 τῶν παρελθόντων ἐτῶν καὶ τῆς ἀβεβαίας καταστάσεως τῶν ἰσοζυγίων καταναλώσεως.

(*) Ἰταλικὸς συναγωνισμὸς ὑπερέβη κάθε ὄριον ἐποψιβάσμοῦ τῶν τιμῶν φθιάσας νὰ προσφέρῃ τὴν αὐτὴν ποιότητα 500) ὀλιγότερον τῆς ἀρχικῆς τιμῆς. Εἶναι ὁμολογουμένως ἐβτύχημα γράφει ἡ «Ἀγροτικὴ Κρήτη» Ήρακλείου (πλειοδοτῶ δὲ καὶ ἐγὼ εἰς τοῦτο) ἡ ὑπαρξίς τοιοῦτου ὀργανισμοῦ διὰ τὸν ὅποιον ὀλόκληρος ἡ Νῆσος μας πρέπει νὰ εἶναι ὑπερήφανος, ἀξία δὲ συγχαρητηρίων εἶναι τόσον ἡ διοικήσις ὅσον καὶ ἡ Διεύθυνσις αὐτοῦ. Εἶναι τοῦτο εἰτύχημα οὐ μόνον διὰ τὴν ἀφέλειαν καὶ ἀσιφάλειαν τῶν Κιτροπαραγωγῶν ἀλλὰ καὶ διότι τοιοῦτος ρωμαλέος ὀργανισμὸς πρέπει νὰ γίνῃ ὑπόδειγμα πρὸς ἴδρυσιν καὶ στερέωσιν ὀργανισμοῦ ὑπὲρ τῆς παραγωγῆς καὶ προστασίας καὶ ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων τῆς Κρήτης.

β) Οίνοι και Συνεταιρικά Οίνοποιεία Κρήτης.

Κατά την Γεν. Στατιστικήν του Υπουργείου της Εθνικής Οικονομίας ή προβλεπόμενη και κατά πᾶσαν πιθανότητα επιτευχθεῖσα παραγωγή οίνων ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ ἔτος 1937 εἶναι ἡ ἑξῆς:

Νομοῦ Ἡρακλείου ὀκάδες	9.609.500.—
» Ρεθύμνης »	2.447.300.—
Χανίων »	16.169.500.—

Τοῦ νομοῦ Λασηθείου ὁ ὑπολογισμὸς δὲν ἐπετεύχθη ἐλλείψει στατιστικῆς ὑπηρεσίας. Πάντως ἂν τεθῆ ὁ κατώτατος ὅρος ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς νομοὺς ἡ φρευνὴ παραγωγῆ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐλλάσσων τῶν

2.000.000.—

Ἴτιοι τὸ ὅλον ὀκάδες κατ' ἐλάχιστον ὄρον. 30.226.300.—

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ποσότης αὕτη ἀνέβη εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν ἕνεκα τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἀξέθεως τῆς φρενείας νέων οἴνοπαραγωγῶν ἀμπέλων (κρουσαμπέλων).

Ἡ τᾶσις αὕτη πρέπει νὰ ἐκλείψη τροπομένον τῶν κτηματιῶν εἰς τὴν φρενείαν ἀμπέλων διαφόρων ποικιλιῶν ἐπιτραπέζιων σταφυλῶν ἀναλόγως τῆς ἑδαφολογικῆς συστάσεως καὶ γεωγραφικῆς καταστάσεως ἐκάστου τμήματος τῶν ἑδαφῶν τῆς Κρήτης τώρα, μάλιστα, ὅποτε ἡ ἑδαφολογικὴ ἐξέτασις εὐχεραίνεται ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανικῆς Ἑταιρίας Χημ. Προϊόντων καὶ Λιπασμάτων (τοῦ δικαίως λαβόντος τὸ ὄνομα Ν. Κανελλόπουλος), ἐπεξεργασθέντος καὶ εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας δωρεὰν διανεμηθέντος λεπτομεροῦς ἑδαφολογικοῦ Χάρτου τῆς Κρήτης.

Ὡς γνωστὸν τὰ Συνεταιρικά Οἴνοποιεία Κρήτης ὑπὸ τῶν Συσμῶν Οἴνοποιητικῶν Συνεταιρισμῶν καὶ Ἐνώσεων αὐτῶν τοῦ Νομοῦ Χανίων κατ' ἀρχὰς ἰδρυθέντα, καὶ προαχθέντα εἰς τελειωτέραν ὁργάνωσιν προϊόντος τοῦ χρόνου ἐπεξετάθησαν καθ' ἅπασαν τὴν Νῆσον ἀποτελέσαντα ἤδη τὰ Συνεταιρικά Οἴνοποιεία Παραγωγῶν Κρήτη (Σ.Ο.Π.Κ.).

Κ. ΦΟΥΜΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1 Ἰανουαρίου. Δοξολογία εἰς τοὺς ναοὺς ἐπὶ τῇ πρώτῃ τοῦ ἔτους.

Αἱ δημοσιευθεῖσαι εὐχαὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἔχουν ὡς ἑξῆς:

«Ἡ λήξις τοῦ παλαιοῦ καὶ ἡ ἑναρξίς τοῦ νέου ἔτους, καίτοι κατὰ συνθήκην καθωρισμένη ἀνευ βαθυτέρου τινὸς λόγου, ἀποτελεῖ σπουδαῖον σταθμὸν εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν. Εἶναι δὲ βαθύτατα ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ ἐγκεχαράγμενος εἰς τὸν ἄνθρωπον ὁ κῆθος τῆς ὕψους καὶ τῆς εὐτυχίας ὅστις ζωηρότερος καθίσταται κατὰ τὸν χρονικὸν αὐτῶν σταθμὸν καὶ τὴν ἔτησιαν καμπὴν τῆς ζωῆς. Εὐχόμεθα ὅπως τὸ ἐρχόμενον ἔτος 1938 ἀποβῆ ἔτος εὐτυχίας διὰ τὴν Πατρίδα Ἑλλάδα καὶ διὰ πάντας τοὺς Ἕλληνας, εἰρηνικὸν δι' αὐτὴν καὶ δι' ὅλον τὸν κόσμον. Ὁ ἐπιθυμῶν νὰ εὐτυχήσῃ ἄς ἐπιδιώξῃ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν πρόδόν του οὐχὶ δι' ἄλλοτρίων, ἀλλὰ διὰ τῶν ἰδικῶν του δυνάμεων, πιστεύων ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶναι μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ συντελεστής τῆς εὐτυχίας του.

«Ἀς ἀγωνισθῆ μὲ τὰ δπλα τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς, τὴν ὑπομονὴν, τὸν ζῆλον, τὴν τιμιότητα, διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὅποιαν ἐπόθησεν. Ὁ Παντοδύναμος Θεὸς βοηθεῖ τοὺς ἀποδιωμένους εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μὲ πίστιν εἰς Αὐτὸν καὶ εἰς τὴν δυνάμιν Του, μὲ πεποίθησιν ἐπιτὴν νίκην τῆς ἐργασίας καὶ μὲ ἀγνότητα ψυχῆς. Τὰς τυχὸν ἐπερχομένας κακοτυχίας ἄς μὴ τὰς ἐκλαμβάνωμεν ὡς καταστροφικὰς, τοῦναντίον ἄς τὰς θεωρῶμεν ὡς ἀφειρητὰς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἀρετῶν τῆς ψυχῆς. Ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ἄς σκεπτόμεθα σοβαρῶς ὡς Χριστιανοὶ καὶ ὡς Ἕλληνες. Τὰ καθήκοντα ἀπέναντι τῆς Θρησκείας, τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Οἰκογενείας, ἐννοιῶν συνδεδεμένων μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἄς μὴ ἐκφεύγουν τῆς προσοχῆς μας. Εἰς τὴν ἱκανότητα ἑνὸς ἐκάστου ἐναπόκειται ἡ δημιουργία ἑνὸς σταθμοῦ προόδου καὶ εὐτυχίας διὰ τὴν ζωὴν κατὰ τὸ νέος ἔτος.

Μὲ τὰ βλέμματα τῆς ψυχῆς προσηλωμένα πρὸς τὴν φωτεινὴν καὶ μεγάλην διδασχὴν τοῦ ἀνανθρωπήσαντος Σωτῆρος, εἶθε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο νὰ εὐτυχήσῃ ἡ Ἑλλάς διὰ νὰ εὐτυχοῦν καὶ οἱ Ἕλληνες, μακρὰν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς διαιρέσεως, τὸ ὅποιον συνεπάγεται τὴν κακοδαιμονίαν, ὅλοι ἠνωμένοι ἐν τῇ ἀγάπῃ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ ὅλοι ἐνισχύοντες κάθε προσπάθειαν πρὸς ἀνθρώπων καὶ εὐδαιμονίαν αὐτῆς».

4 Ἰανουαρίου. Δημοσιεύονται δηλώσεις τοῦ Προέδρου τῆς κυβερνήσεως κ. Μεταξᾶ περὶ τῆς ἐν τῇ χώρα ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς λέγει:

«Ἡ κυβέρνησις, ἀποδίδουσα ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς διοικήσεως τῆς χώρας, ἔταξε ὡς σκοπὸν τοῦ δευτέρου ἔτους τῆς μεταβολῆς τὴν ὁργάνωσιν καὶ βελτίωσιν ταύτης.

Πρὸς τοῦτο ὡς πρῶτον μέλημά της ἐθεώρησε τὴν ἐμπέδωσιν τῆς ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καθ' ἅπασαν τὴν χώραν, λόγῳ τῆς ὑψηλῆς σημασίας ποῦ ἔχει αὕτη διὰ τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμοὺς καὶ γενικώτερον διὰ τὴν γεωργίαν. Εἶναι περὶ τὸν νὰ τονισθῆ εἰς ποῖαν ἀθλίαν κατάστασιν διετελεῖ ἡ ὑπαιθρος ἀπὸ ἀπόψεως ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ποῖαι αἱ ἐκ ταύτης ἀνυπολόγιστοι ζημίαι. Κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς, τὸ 1/10 τῆς παραγωγῆς μας ἔχάνετο συνεπείᾳ τῶν ἀγροζημιῶν, ὁ ζῆλος τοῦ γεωργοῦ διὰ τὴν ἐντατικώτερον καλλιέργειαν ἐμαραινέτο, πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν δενδροκομίας ἀπέβαινε ἀκαρπός, ἐνῶ ἐξ ἄλλου φιλονικίαι, ἀντεγκλήσεις, ἀθαιρεσίαι καὶ ἐκβιασμοί, λόγῳ ἀκαταλληλότητος καὶ ἐλλείψεως ἐποπτείας καὶ ἀγροφυλάκων, ἀντεκδικήσεις καὶ καθημερινὰ συγκρούσεις κτηματιῶν καὶ κτηνοτρόφων ἐδημιούργησαν κατάστασιν ἀφόρητον εἰς βάρος τύσον τῶν καλλιεργητῶν, ὅσον καὶ γενικώτερον τῶν κατοίκων τῆς ὑπαιθρου.

Ο δημοσιευθείς νόμος τής αγροτικής ασφαλείας θέτει τέρμα εις τὸ κακὸν αὐτὸ παρελθόν. Δι' αὐτοῦ θεσπίζεται ἐνιαίον καὶ ὁμοίμορφον σύστημα ασφαλείας καθ' ἅπασαν τὴν χώραν καὶ ἐξασφαλίζεται ἡ συγκρότησις τῆς ἀγροφυλακῆς εἰς ὄμα ἀριστα ὀργανωμένον καὶ πειθαρχημένον ἀποτελούμενον ἀπὸ στοιχεῖα κανὰ καὶ ἠθικά, ἐγγυώμενα τὴν πλήρη ἐμπέδωσιν τῆς αγροτικῆς ασφαλείας. Ἐπὶ πλέον διευκολύνονται εἰς εὐραϊαν κλίμακα οἱ συμβιβασμοὶ διὰ τὰς ἐξ ἀμελείας ἀγροζημίας, ὥστε ν' ἀποφεύγονται ἄσκοποι δίκαι, ἐξοδα καὶ ἡμεραργαίαι τῶν ἀγροτῶν.

Ἀντιθέτως πατάσσονται ἀμειλίκτως δι' ἐπιβολῆς αὐστηρῶν ποινῶν οἱ ἐκ προθέσεως ἀγροζημιῶται, οἱ ὅποιοι ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς θὰ ἐκτοπίζονται. Δέον νὰ τονισθῇ διὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου δὲν πρόκειται νὰ θίξη ἢ νὰ περιορίσῃ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας μας ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε καὶ θὰ λάβῃ συνεχῆ μέτρα, θεωροῦσα ταύτην ὡς μίαν ἀπὸ τὰς σοβαρωτέρας πλουτοπαραγωγικὰς πηγὰς τοῦ τόπου. Ἀπεναντίας μάλιστα δι' αὐτοῦ λαμβάνονται προστατευτικὰ ὑπὲρ τῆς κτηνοτροφίας μέτρα, θεσπιζομένων δι' ἀγρονομικῶν διατάξεων τῶν κτηνοτροφικῶν ζωνῶν ὥστε νὰ ἐκλείψῃ ἡ γνωστὴ ἐχθρότης, ἡ ὅποια ὑφίσταται μεταξὺ τῶν γεωρῶν καὶ τῶν κτηνοτρόφων. Ἐπίσης κατὰ τὸ δυνατόν ρυθμίζονται καὶ τὰ ἀρδευτικὰ ζητήματα τὰ ὁποία πολλακίς γίνονται ἀφορμαὶ διενέξεων καὶ ἐνίοτε αἱματηρῶν συγκρούσεων μεταξὺ τῶν διαμαχομένων ἀγροτῶν.

Αὐτὰ εἶνε αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τοῦ νόμου τῆς αγροτικῆς ασφαλείας. Θὰ παρακολουθήσωμεν μὲ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μὲ τὴν πεποιθῆσθαι ὅτι θὰ εὐρωμεν συνεργάτας πιστοὺς ὄλους τοὺς ἐνδιαφερομένους ἀγρότας, οἱ ὅποιοι ἀσφαλῶς ἀντιλαμβάνονται τὴν κολοσιαίαν σημασίαν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχη ἡ ἐπιτυχία τοῦ θεσμοῦ τούτου διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐγγείου παραγωγῆς ὅσον καὶ γενικώτερον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

5 Ἰανουαρίου. Ἀφίξις ἐν Ἀθήναις τῆς Αὐτοῦ Βασιλικῆς Ὑψηλότητος τοῦ Πρίγκηπος Νικολάου τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Συζύγου του.

Ἀφίξις τῆς Πριγκηπίσσης Ἀλεξάνδρας.
Ἀφίξις τοῦ Κόμητος καὶ τῆς Κομήσσης Ταϊρικί, τῆς Πριγκηπίσσης Βολβκάγκ τῆς Ἑσσης, τοῦ Πρίγκηπος Φιλίππου τῆς Ἑσσης, τοῦ Μαργάβου τῆς Βάδης, τοῦ Πρίγκηπος καὶ τῆς Πριγκηπίσσης τοῦ Χοχενλδέ.

6 Ἰανουαρίου. Ἀφίξις ἐν Ἀθήναις τῆς Α.Β.Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Φρειδερίκης μνηστῆς τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου, μετὰ τῶν γονέων τῆς Δουκῆς καὶ Δουκίσσης τῆς Βρουνοβίκης.

Ἐπίσημος ὑποδοχὴ εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν. Ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Πλυτὰς προσφωνεῖ τὴν Πριγκηπίσσαν ὡς ἑξῆς :

«Ὑψηλοτάτη,
Ὁ Δῆμος τῆς πόλεως Ἀθηνῶν διὰ τοῦ ἀντιπροσωπεύοντος αὐτὸν χαιρετίζει τὴν ὑψηλὴν μνηστῆν καὶ αὐρίον σύζυγον τοῦ λατρευτοῦ Διαδόχου τοῦ ἐνδόξου ἑλληνικοῦ Θρόνου, μόλις ἀφικνουμένην εἰς τὸ ἔδαφος τῆς πρωτεύουσας τῆς νεᾶς τῆς πατρίδος.

Ἡ φήμη τῆς ἐξαιρετικῆς προσωπικότητός σου, Ὑψηλοτάτη, τῆς ἀγαθότητος καὶ καλωσύνης σου ἔχει προτρέξει. Καὶ ἤδη ὁ ἑλληνικὸς λαὸς δὲν προσφέρει ἀπλῶς τὴν εὐλαβῆ ἀγάπην του πρὸς τὸ νέον μέλος τῆς ἑλληνικῆς Δυναστείας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν πριγκηπίσσαν, τὴν διὰ τῶν χαρισμάτων τῆς δικαιουμένης πάσης ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως.

Σεῖς δέ, ὑψηλοὶ γονεῖς τῆς εὐτυχοῦς νύμφης, βεβαιωθῆτε ὅτι εἰς τὰς καρδίας ὅλων τῶν Ἑλλήνων θὰ κυριαρχῇ πάντοτε τὸ αἶσθημα τῆς στοργικῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν ὑψηλὴν θυγατέρα σας.

Ἀπὸ τῆς ἱστορικῆς ταύτης ἡμέρας ἕκαστος Ἕλλην ἀμιλλᾶται πρὸς ὑμᾶς εἰς αἰσθήματα στοργῆς καὶ ἀφοσιώσεως δι' αὐτήν.

Εὐτυχεῖς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν πατεῖτε τὸ ἔδαφος τῆς ἑλληνικῆς πρωτεύουσας.

Ἡ εὐδαιμονία ἅς συνοδεῖ πάντοτε τὴν ζωὴν τῆς ὑψηλῆς θυγατρὸς σας, ἡ ὅποια ἀπὸ σήμερον εἶναι θυγάτηρ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.»

Ἀρχεται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ θεσμοῦ τῶν κοινωνικῶν ασφαλίσεων.

7 Ἰανουαρίου Καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα ἐορτασμοὶ τῆς ὀνομαστικῆς ἐορτῆς τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Ι. Μεταξᾶ.

Εἰς τὴν Μητρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν τέλει δοξολογία.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Ἀθήναις Κεφαλλήνων κ. Καβαντζάρης εἶπεν τὰ ἑξῆς :»

«Πέρσοι τὴν ἰδίαν ἡμέραν εἶχαμε καὶ πάλιν ἐδῶ συγκεντρωθῆ γιὰ νὰ ἐορ-

τάσωμεν μαζί τὴν ὀνομαστικὴν ἐπέτειον τοῦ συμπολίτου μας ἀρχηγοῦ τῆς κυβερνήσεως καὶ δημιουργοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου 1936.

Τὸ ἐκλεκτὸν τέκνον τῆς Κεφαλληνίας ἐδικαιοῦτο τῆς πανθήμου αὐτῆς ἐκδηλώσεως, ἡ ὁποία ἀνανεώνει τὴν ἐμπιστοσύνην μας καὶ διατρανώνει τὴν πίστιν μας πρὸς τὸν ἀνορθωτὴν τῆς χώρας.

Ἡ ἀναδρομὴ εἰς τὸ διαρρεῦσαν ἀπὸ τῆς περυσινῆς ἐπετείου μέχρι σήμερον χρονικὸν διάστημα, γεμίζει τὴν ψυχὴν μας ἀπὸ ἐνθουσιασμόν, ἐξάπτει τὴν φαντασίαν μας ἀπὸ εὐλόγους ἐλπίδας καὶ μᾶς ὀδηγεῖ εἰς δραματισμοὺς ἀπεριγράπτους καὶ εὐτυχεῖς διὰ τὸ μέλλον. Καμμία σύγκρισις, κανένας παραλληλισμὸς δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ φανερώσῃ τὴν δημιουργικὴν, τὴν καταπληκτικὴν πνοήν, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν. Ζῶμεν ἀληθῶς οἱ Ἕλληνες ἀπὸ τινος μέσα εἰς μίαν ἀνέκφραστον ἔκστασιν. Αἱ προσδοκίαι γενεῶν ὀλοκλήρων, ἕνα σωρὸ ἐλπίδες ποῦ ἔσβηναν δειλὰ μέσα εἰς τὰ κατὰ κλειστα βᾶθη τῆς ψυχῆς μας, πέρνουν γοργὰ μορφὴν καὶ σχῆμα, διὰ νὰ φτειάσουν ὅλες μαζί μίαν ἀναλλοίωτον πραγματικότητα, διὰ νὰ θεμελιώσουν τὴν νέαν ἑλληνικὴν ζωὴν.

Ὁ ἐορτάζων σήμερον μέγας κυβερνήτης, ὁ δημιουργὸς, ὁ ἐμφυχωτῆς, ὁ ἥρωας, σκορπίζει κάθε ἡμέρα καὶ κάθε στιγμή νέον φῶς εἰς τὰ ἀπροσδιόριστα σκοτῆ, τὰ ὁποία τῶσον ζοφερὰ εἶχον πικνωθῆ ἐδῶ καὶ ὀλίγον καιρὸν εἰς τὸν ἑλληνικὸν ὄριζοντα.

Εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς δημοσίας ζωῆς, εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἰδιωτικῆς τοιαύτης, ὁ ἀνακαινιστῆς ἀρχηγὸς διοχετεύει νέον αἷμα καὶ μὲ μέθοδον καὶ σύστημα καὶ χειρισμοὺς ἀνυπερβλήτους, συνθέτει καρτερικῶς τὸ σύγχρονον θαῦμα μᾶς κοινωνίας ὑγιоῦς, ἐνὸς λαοῦ εὐημεροῦντος, μιᾶς πατρίδος εὐτυχοῦς, ἐνὸς ἔθνους ἀκμαίου.

Μὲ τὴν ἀπροσμέτρητον ἔκτασιν τῆς ψυχῆς του δὲν μᾶς ἔδωκε καιρὸν νὰ σταθμίσωμεν τὴν συντελουμένην πανταχόθεν ἀνασυγκρότησιν, τὴν πραγματοποιουμένην ἀνύψωσιν τῆς στάθμης τῆς ζωῆς. Ταχὺς καὶ ἀποφασιστικῶς, ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν ὄριμον ψυχὴν του τὰς ζωηρὰς ἐμπνεύσεις τῆς ἀναδημιουργίας. Καὶ προσθέτει ἕνα πρὸς ἕνα τὸν λίθον εἰς τὸ ἑλληνικὸν οἰκοδόμημα, σπεύδων διαρκῶς νὰ ἀνυψώσῃ αὐτὸ εἰς ἀληθῆς Κολοσσαίου. Ἡ ἑλληνικὴ πραγματικότης, ὅπως ἐμφανίζεται κατὰ τὴν μακρὰν τῆς φυλῆς σταδιοδρομίαν, δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τῶσον πλουσίαν συγκομιδὴν εἰς τῶσον βραχὺν χρόνον. Πλῆθος ἀναγκῶν, πλήθη ζητημάτων, ἅτινα ἀνέμενον ματαίως ἐπὶ μακρὸν τὰς ἱκανοποιητικὰς λύσεις, εὖρον σύντομον τὴν ἀδίστακτον καὶ πεφωτισμένην τακτοποίησιν.

Ἡ κοινωνικὴ πολιτικὴ, ἡ γεωργικὴ οἰκονομία, ἡ βιομηχανικὴ ζωὴ, ἀπὸ τὴν λιμνάζουσαν σῆψιν τῆς ἀδρανείας, ἐστράφησαν μὲ ὄρμην ἀλλὰ καὶ μὲ βῆμα σταθερὸν πρὸς τὴν ἀνοδον. Ὀλόκληρον τὸ ἔθνος ἐμφανίζει τὴν μεγαλειώδη εἰκόνα μᾶς κύψελης ἐργασίας.

Ἡ ἑλληνικὴ νεότης ὑπὸ τὸ ἀκτινοβόλον καὶ φωτεινὸν βλέμμα του, ἐπανεῦρε τὸν δρόμον τῆς προόδου καὶ τῆς ἀνωτέρας ἐξελίξεως, ἔπλασε πάλιν τὰ ἰδανικά της, καὶ μὲ αἶσθημα σταθερότητος καὶ ὑπερηφανείας, ἀλλὰ καὶ πίστεως προχωρεῖ σταθερῶς πρὸς τὰ ἑλληνικὰ πεπρωμένα. Τὸ στρατευόμενον ἔθνος, ἀλκιμον πλέον καὶ θαρραλέον, δικαιώνει τὴν εὐραϊαν φήμην τοῦ ἐπιτελικοῦ ἐμφυχωτοῦ του. Τὰ πάντα στρέφονται πρὸς τὴν εὐημερίαν.

Ὅτι εἰς αὐτὸν βλέπομεν, ὅτι θαυμάζομεν, ὅτι προκαλεῖ τὴν γοητείαν καὶ ἀφυπνίζει τὰ ἀνωτέρα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς προτερήματα, εἶνε τὸ σύνολον τῶν συγκεντρωμένων ἀρετῶν, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς τῆς Ἑλλάδος ἀφειδῶς καὶ ἀφθόνως τοῦ ἐχάρισεν.

Μὲ τὸ αἶσθημα αὐτὸ τὸ βαθύ καὶ ἀκλόνητον τῆς συντελουμένης γοργῶς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας, ἐρχόμεθα καὶ πάλιν σήμερον ἐδῶ διὰ νὰ ἀναπέμψωμεν εὐχὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον ἵνα διαφυλάττῃ τὴν ζωὴν του, ἵνα πληθύνῃ τὰς ἡμέρας του καὶ διατηρήσῃ αὐτὸν ἐν ὑγείᾳ καὶ εὐρωστίᾳ, ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος.

Ζήτω ὁ ἐορτάζων σήμερον Ἰωάννης Μεταξᾶς.

Ἡ Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις ἀπέστειλεν πρὸς τὸν κ. Πρωθυπουργὸν τὸ ἑξῆς τηλεγράφημα :

«Ἐθνικὴ Συντηρητικὴ Ὀργάνωσις εὐχεταὶ ὑγείαν καὶ μακροήμερουσιν ἐπ' ἀγαθῶ τῆς πατρίδος. Πρόεδρος Ε. Χαρίλαος.

*Αφίξεις ἐν Ἀθήναις τοῦ Ἀντιβασιλέως τῆς Γιουγκουσλαβίας μετὰ τῆς Ὑψηλῆς Συζύγου του, τοῦ Δουκὸς καὶ τῆς Δουκίσσης τοῦ Κέντ.

*Αφίξεις τοῦ Διαδόχου τοῦ Ρουμανικοῦ θρόνου Μιχαήλ.

9 Ἰανουαρίου. Τέλεισι τῶν γάμων τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος τοῦ Διαδόχου Παύλου μετὰ τῆς Πριγκίπισσας Φρειδερίκης, ἧτις ἐφεξῆς θέλει φέροι τὸ ὄνομα Μαργαρίτα.

10 Ἰανουαρίου. Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος τοῦ Ρουμανικοῦ θρόνου Μιχαήλ συνοδεύμενος ὑπὸ τῶν ὑπασιπιστῶν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Καρόλου, οἵτινες τὸν συνοδεύουν, τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Ρουμανίας κ. Φιλῶτι, τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τῆς ρουμανικῆς πρεσβείας καὶ τῶν ξεναγῶν του, καταθέτει βαρῦτιμον στέφανον εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Ἑλληνοστρατιώτου.

11 Ἰανουαρίου. Ἐκδίδεται τὸ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γάμων τοῦ Διαδόχου Βασιλικὸν Διάγγελμα ἔχον ὡς ἑξῆς :

Πρὸς τὸν Ἑλληνογενῶν Λαόν

Ἡ εὐκρινὴς συμμετοχὴ Σου εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Βασιλικοῦ Μου Οἴκου καὶ τοῦ Δουκικοῦ Οἴκου τοῦ Μπρόνσβικ—Λούνεμπουργκ διὰ τὸ εὐτυχὲς γεγονός τῶν γάμων τῶν αὐτῶν Βασιλικῶν Ὑψηλοτήτων, τοῦ προσφιλεστάτου Μου ἀδελφοῦ, Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου, Βασιλόπαιδος Παύλου καὶ τῆς Πριγκίπισσας Φρειδερίκης—Λουίζης τοῦ Ἄννοβέρου ἀποτελεῖ ἀριστον οἰωνόν εὐτυχίας, τὴν ὁποῖαν εἶθε ἡ Θεία Πρόνοια νὰ ἐπιφυλάσῃ ἀδιατάρακτον εἰς τοὺς Ὑψηλοὺς Νεονύμφους.

Βαθύτατα συγκεκινημένος, ἀπευθύνω πρὸς Σέ, ἐκ βάθους καρδίας, τὰς θερμὰς Μου εὐχαριστίας διὰ τὰ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως, τὰ ὁποῖα καὶ ἐν τῷ παρελθόντι πάντοτε ἐπέδειξες πρὸς Ἐμέ καὶ τοὺς Ἀειμνήστους Πατέρα καὶ Πάππον Μου, καὶ νῦν δὲ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἐξεδήλωσες πρὸς τὸν Οἶκον Μου—ἐγκλείοντα ἤδη εἰς τοὺς κόλπους Αὐτοῦ νέον προσφιλέστατον μέλος, τὴν Ὑψηλὴν σύζυγον τοῦ Διαδόχου τοῦ θρόνου.

Ὑπερήφανος δὲ διὰ τὴν φιλόξενον ὑποδοχὴν, τὴν ὁποῖαν παρεσκεύασες εἰς τοὺς Ὑψηλοὺς Ξένους τῆς χώρας Μας καὶ τὴν ἀπόλυτον τάξιν, τὴν ὁποῖαν ἐτήρησας καὶ ἦτις τοσοῦτον συνέβαλεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τελεθεισῶν εὐτυχῶν ἐορτῶν, αἰσθάνομαι ἅπασι ἔτι Ἐμαυτὸν ἐνισχυόμενον ἐν τῇ ἀδιαλείπτῳ προσπάθειά Μου ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τῆς φιλιότητος Μας Πατρίδος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Ἐν τοῖς Ἀνακτόροις Ἀθηνῶν τῇ 11ῃ Ἰανουαρίου 1938

Ἀναχωροῦν αἱ Α. Α. Υ. Υ. ὁ πρίγκιψ Ὀσκάρ τῆς Δανίας καὶ ἡ σύζυγός του, ἐπειγόμενοι νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Κοπεγχάγην, πλησίον τῆς βαρῆως ἀσθενούσης μητρὸς των.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀμαξοστοιχίας ἀνεχώρησαν αἱ Α. Α. Υ. Υ. ὁ πρίγκιψ καὶ ἡ πριγκίπισσα Ὀσκάρ τῆς Πρωσσίας, ἡ θυγάτηρ των πριγκίπισσα Ἑρζελάιδη, ἡ δούκισσα τοῦ Μεκλεμβούργου Θύρα, ὁ πρίγκιψ Χριστιανὸς τοῦ Ἄννοβέρου, ἡ δούκισσα Ἀναστασία τοῦ Μεκλεμβούργου, ὁ πρίγκιψ Φίλιππος τῆς Ἑσθίας, ὁ πρίγκιψ Αὐγουστος Γουλιέλμος τῆς Πρωσσίας καὶ ἡ Μ. Δούκισσα τοῦ Μεκλεμβούργου.

Ἐπίσης ἀνεχώρησεν ἡ πριγκίπισσα Ἀλεξάνδρα τῆς Ἑλλάδος.

Δι' ἐντάκτου ἀμαξοστοιχίας ἀνεχώρησεν ἐπιστρέφων εἰς Βουκουρέστιον ὁ Μ. Βασβόδας πρίγκιψ Μιχαήλ.

12 Ἰανουαρίου. Ὁ Ἀγγλοελληνικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν παραθέτει γεῦμα πρὸς τιμὴν τοῦ Δουκικοῦ Ζεύγους τοῦ Κέντ.

Ἡ Α. Β. Υ. ὁ δούξ τοῦ Κέντ, ἀπανθῶν εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ προέδρου τοῦ Ἀγγλοελληνικοῦ συνδέσμου κατὰ τὸ παιατεθὲν γεῦμα εἶπε τὰ ἑξῆς :

Ἐλαβον μέρος εἰς πολλὰ παρόμοια γεύματα ἐν Λονδίῳ, ἀλλὰ εἶναι ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν κατὰ τὴν διάρκεια τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ταξιδίων μου, ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νὰ εἶμαι κεκλημένος τοιαύτης ἐπισημῆς ὡς εἶναι ἡ ἀποψινή. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς, κύριε πρόεδρε, ἤκουσα τὸν λόγον σας με ἀισθήματα ἀνάμικτα. Αἱ συνθήκαι ὑφ' ἃς οὗτος ἐξεφωνήθη, ἡ διοργάνωσις τοῦ συμπόσιου τούτου καὶ ὁ διακεκριμένος χαρακτὴρ τῆς συναθροίσεως, ἣν βλέπω συγκεντρωμένην περὶ τὰς τραπέζας ταύτας, μ' ἔκαμε πρὸς στιγμὴν νὰ νομίσω ὅτι δὲν ἐφτιγα κἀν ἀπὸ τῆς πατρίδα μου, ἀλλὰ δι' ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ἴδιαν μου πατρίδα εὐρέθην ἐδῶ εἰς ἄλλην πατρίδα. Ὑστερα ὁμοίως ὅταν ἤκουσα τοὺς καλοὺς λόγους οὓς εἶπατε διὰ τὴν χώραν μου, δι' ἐμέ καὶ τὴν Δούκισσαν—δι' οὓς καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὰς ἐκφράσω τὰς θερμότερας μου εὐχαριστίας—ἀντελήφθην ὅτι καὶ παρ' ὅλα ταῦτα δὲν εὐρίσκομαι εἰς τὴν πατρίδα μου, ἀλλὰ εἰς χώραν ἣν θεωρῶ πατρίδα μου διότι εἶναι χώρα φιλικὴ συνδεομένη με ἡμᾶς διὰ μακρῶν παραδόσεων, ἀμοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ συμπαιδείας.

Εἶμαι ὅθεν ἰδιαιτέρως ὄλος εὐτυχῆς διότι τυγχάνω ἀπόψε τῆς φιλοξενίας σας. Ἡ Δούκισσα καὶ ἐγὼ δὲν αἰσθανόμεθα ὅτι εὐρισκόμεθα μετὰ ξένων. Εἶναι ἄλλωστε φυσικὸν ὅτι ἡ Δούκισσα αἰσθάνεται μεγάλην εὐτυχίαν ἐπιναβλέπουσα τὴν γενέτειράν αὐτῆς, ἀλλ' ἐγὼ μέχρι σήμερον ἔσχον σύντομον μόνις ἐπαφὴν μετὰ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν βραχυτάτην ἐπίσκεψίν μου τοῦ παρελθόντος θέρους, ὅποτε καὶ ἠδυνήθην νὰ ἴδω τινὰς τῶν καλλωπῶν τῆς χώρας σας, καὶ νὰ αἰσθανθῶ τὴν ἀπαράμιλλον μαγείαν τῆς ἀτμοσφαιρας τῆς τὴν αἴγλην τῶν ὁρέων τῆς καὶ τῶν ἐλληνικῶν θαλασσῶν ὡς καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἱστορικοῦ αὐτῆς παρελθόντος ὅπερ παραμένει ζωντανὸν ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν σωζομένων ἐρείπιων τῶν ὡραιότητων κτιρίων καὶ ἀγαλμάτων.

Ἡ βραχεῖα ὁμοίως αὐτῆς ἐπίσκεψις ἤρκασε νὰ διεγείρῃ τὴν ὁρεξίν μου καὶ ἤδη ὅποτε ἦλθον εἰς στενωτέραν ἐπαφὴν μετὰ τὴν Ἑλλάδα, εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἀναγνωρίσω ὅτι ἡ ἀγάπη τὴν ὁποῖαν ἡμεῖς ἐν Ἀγγλίᾳ αἰσθανόμεθα δι' αὐτήν, δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον αἰσθηματικὸς ἐνθουσιασμὸς διὰ τὰ ἐπιτευχθέντα μεγαλουργήματα ὑπὸ τοῦ κλασσικοῦ τούτου πολιτισμοῦ, ὅστις ἠνθῆσε πρὸ δύο χιλιῶν τετρακισίων ἐτῶν περὶ τοῦ, ἀλλὰ βασιζέται ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ διαρκούσης φιλίας τῶν δύο λαῶν μας τῆς σήμερον, οἵτινες ἐννοοῦσιν ἀλλήλους ἀμοιβαίως καὶ ἀλληλοεκτιμῶνται καὶ αἰτίνας δὲν συνδέονται μόνον διὰ τοῦ κοινῶν θαυμασμοῦ πρὸς τὸ κλασσικὸν αὐτὸ παρελθόν, ἀλλὰ προσβλέπουν ἐπίσης εἰς ἕνα μέλλον στενῆς συνεργασίας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Δὲν θὰ ἠθέλων ὁμοίως νὰ νομίσητε ὅτι λέγων ταῦτα ἐπιθυμῶ νὰ μειώσω τὴν ἀξίαν τοῦ ἱστορικοῦ τούτου παρελθόντος. Μία τῶν παραδόσεων μας ἐν Ἀγγλίᾳ εἶναι ὅτι ἡ ἀκριβὴς γνώσις τῆς κλασσικῆς ἑλληνικῆς γλώσσης θὰ εἶδει νὰ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μικρὰ παιδία. Ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ γλῶσσα θεωρεῖται ὡς μέρος τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐνδὸς τξέντελμαν, ἡ δὲ παράδοσις αὐτῆς χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ μεσαιῶνος, ἀπὸ τῆς Βασιλείας τοῦ Ἐρρίκου Η' καὶ παρ' ὅλας τὰς νεωτέρας μεταβολὰς, παρὰ τὰς ἐπελευθύνσεις μεταπολεμικῶς ἐπαναστατικῶς μεταρρυθμίσεις εἰς τὰς συνθηκάς καὶ τοὺς τρόπους μας, ἡ παράδοσις αὐτῆς παραμένει πάντοτε ζωντανή, διότι ἡ χώρα μας εἶναι χώρα εἰς τὴν ὁποῖαν ἡ παράδοσις δυσκόλως ἀποθνήσκει. Ζῶνται ὑπὲρ πάντων παρ' ἡμῖν αἱ συζητήσεις καὶ ὑποψιφιστικαὶ περὶ τῆς σκοπιμότητος καὶ τῶν πλεονεκτημάτων ἢ μειονεκτημάτων τῆς κλασσικῆς μορφώσεως καὶ θὰ ἦτο παράτολμον νὰ διατυπώσω δογματικὴν ἄποψιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Νομίζω ἐν τούτοις ὅτι δύναμαι ἀσφαλῶς καὶ χωρὶς νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν ὑπισταμένην θυγατρικὴν φιλονικίαν νὰ βεβαιώσω καὶ δέον νὰ συμφωνήσωμεν ὅλοι εἰς τοῦτο—ὅτι ἀκόμη καὶ σήμερον, εἰς τὸν 20ὸν αἰῶνα, ὅποτε ἡ ἀνθρωπότης διάνοια ἐπέτυχε νὰ δαμάσῃ τὴν φύσιν μέχρι σημείου τὸ ὁποῖον θὰ ἐθεωρεῖτο ἀκρίστευτον τὴν ἐποχὴν τῶν προπάππων ἡμῶν, σήμερον ὅτι ἡ συντελεσθεῖσα πρόοδος εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας εἴθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν—ὀδὸν ἀν ἐπὶ καλῷ ἢ κακῷ—μέσα ἅπανα δύναται ν' ἀλλοιώσῃ καὶ αὐτὴν τὴν μορφὴν τῆς γῆνης σφαίρας καὶ σήμερον ἔτι εἶναι ἀδύνατον νὰ μειώσῃ τις τὴν βαθύτητα ἐπίδρασιν ἣν ἔσχεν ὁ πολιτισμὸς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, ὅχι ἀπλῶς ἐπὶ τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἐξελίξεως τοῦ δυτικοῦ ἡμῶν πολιτισμοῦ—ὅστις κατὰ τινὰς ἀντικειμένους ὁριστικῶς τὴν δόξαν τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς συγχρόνου νέας ἐποχῆς τοῦ ὕλισμου καὶ τῶν μηχανῶν—ἀλλὰ τὴν ἐπίδρασιν τὴν ὁποῖαν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι εἶναι πιθανὸν ν' ἀσκήσῃ οὗτος ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς ἀνθρωπότητος, ὅταν ἡ πεφωτισμένη αὐτῆς ἐπίδρασις τῆς αἰωνίας διανοητικότητος τῆς κλασσικῆς Ἑλλάδος κατανοηθῇ βαθύτερον καὶ καλύτερον.

Ἀλλὰ τώρα πρέπει, ἐγκαταλείπων τὰς ὑψηλὰς ταύτας σφαίρας τῶν φιλοσοφικῶν θεωριῶν, νὰ κατέλθω εἰς τὴν πραγματικότητα. Καὶ θέλω νὰ σὰς εἶπω, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ αὐτόν, ἡ ἐπίδρασις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὄντως ἀνυπολόγιστος. Ἡ Ἑλλὰς μοι ἔδωκε μίαν σύζυγον. Ποῖα εἶναι ἡ ἀκριβὴς ἐκτασις καὶ φύσις τῆς ἐπίδρασεως τῆς Δουκίσσης ἐπ' ἐμοῦ; Αὐτὸ μὴδαιῶς δὲν θὰ τὸ γνωρίζω ποτέ. Εἶναι ἕξ ἴσου ἀκαθόριστος ὅπως καὶ ἡ ἐπίδρασις ἣν ἔσχε τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα ἐπὶ τοῦ ἰδιοῦ μας πολιτισμοῦ, ὡς πρὸ ὀλίγου ἀνέφερον. Ἐκεῖνο ὁμοίως τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς γνωρίζω εἶναι, ὅτι ἡ ἐπίδρασις αὐτῆς εἶναι πάρα πολὺ καλὴ.

Εὐχαριστῶν ὑμᾶς καὶ πύλιν, κ. Πρόεδρε, διὰ τὴν ἐγκαρδιότητα τῆς ὑποδοχῆς Σας, ἦτις βαθύτατα με συνέκνησε, δὲν δύναμαι νὰ παρατώσω τὸν λόγον μου χωρὶς νὰ εὐχηθῶ ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ὁργάνωσιν ἧς προΐστασθε.

Ὁ Ἀγγλοελληνικὸς Σύνδεσμος ἐπιδικῶκε σκοποὺς πνευματικούς. Εἶναι ὄλος ὁμοίως ἀφορᾷ πρὸς τὴν πολιτικὴν καὶ τὰς διαμαχομένας ἰδεολογίας. Ἐπιδικῶκε νὰ προαγάγῃ καλύτεραν ἀμοιβαίαν συνεννόησιν μετὰ τῶν δύο λαῶν ἡμῶν εἰς πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὸ πνεῦμα, τὴν τέχνην, τὰ γράμματα καὶ ἐπιστήμας, τὸν ἀθλητισμὸν καὶ τὸν πολιτισμὸν ἐν γένει. Ἴδιαι δὲ ἐπιζητεῖ νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς νεωτέρας γενεᾶς, νὰ προσεγγίσῃ τὴν ἑλληνικὴν καὶ βρετανικὴν νεολαίαν, εἰς τρόπον ὅστε νὰ κατανοηθῇ ἡ κοινότης τῶν συμφερόντων αὐτῶν. Πράγματι δέ, ποῖα ἀποστολὴ θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι καλύτερα; Ἐν τῇ σφαίρᾳ ταύτῃ τῆς ἐνεργείας τοῦ Ὁ Ἀγγλοελληνικοῦ Συνδέσμου προσέφερε πολὺ.

τίμους ύπηρεσίας εν τῷ παρελθόντι, καὶ ἡ θερμὴ εὐχὴ μου εἶναι ὅπως καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐξακολουθήσῃ ἐνισχυόμενος καὶ προοδεύων.

Ἀκολουθῶν ἔλαβε τὸν λόγον ἡ Α. Ε. ὁ Ἄγγλος πρεσβευτὴς κ. Οὐατερλόου, εἰπὼν ὅν τοῖς ἄλλοις τὰ ἑξῆς :

Καίτοι αἱ εἰς τῆς ἀγγλοελληνικῆς φιλίας εἶναι βιθεῖαι καὶ τὰς ἔχει δυναμώσει ἡ μακρὰ ἱστορικὴ παράδοσις, περὶ ἣν τόσον ἐπιτυχῶς ὠμίλησεν ὁ πρόεδρος ἡμῶν, ἀποτελεῖ οὐχ' ἥτεον περιεργον γεγονός τοῦ ἐπιπλέον ὀλίγων μηνῶν ἀκόμη αἱ ἀγγλικοὶ σπουδαὶ δὲν εἶχον ἐπίσημον ἐν Ἑλλάδι ἀναγνωρισὶν καὶ ἐλείπειν ἐντελῶς ἀπὸ αὐτὰς τὸ μέσον διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἤρξατο εἰς ἐπαφὴν ἢ διανόησις τοῦ ἑνὸς ἔθνους πρὸς τὴν διανόησιν τοῦ ἄλλου. Εἶναι τοῦτο τοσοῦτον μάλλον περιεργον ὅσον οἱ Ἕλληνες κατὰ τόσα ὁμοιάζουσι σημεῖα πρὸς τοὺς Ἄγγλους. Οἱ Ἕλληνες εἶναι λαὸς ναυτικὸς, λαὸς ἐπιχειρηματικὸς. Ὁ Ὀδυσσεὺς εἶναι τὸ πρότυπον, ὁ χαρακτηριστικὸς ἦρωας ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ οὐσιαστικὴ ἀξία καὶ μορφή τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς εὗρεν ἀπαξ διὰ παντός τὴν πλήρη καὶ τελειωτικὴν τῆς ἔκφρασιν. Εἶσθε οὕτω λαὸς τοῦ ὁποῖου τὰ ἐμπορικὰ πλοῖα περιτρέχουν τὴν ὑψηλίαν σήμερον ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Λά Πλάτα μέχρι τῶν νήσων Σπάϊς, ἀπὸ τῆς Σπιτοβέργης μέχρι τοῦ Κιαιπτάουν. Καὶ ἀνά πᾶσαν τὴν ὑψηλίαν ἢ ἐπιχειρηματικὴν αὐτὴ φυλὴ εἶναι ἐγκατεστημένη κατὰ χιλιάδας καὶ μάλιστα εἰς πλείστα μέρη τῆς Βρεταννικῆς Αὐτοκρατορίας ὡς καὶ εἰς τὸ ἠνωμένον Βασιλεῖον ὅπου ἡ ἰδιοφυΐα τῆς, συνδυασμένη μετὰ τὴν ἰδιοφυΐαν τοῦ ἰδικοῦ μας λαοῦ, οὐχὶ ὀλίγον συντελεῖ εἰς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν εὐημερίαν τῶν κέντρων ὅπου εὐρίσκειται.

Μετὰ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

Ἐπισημαίνω, Ἐπισημαίνω, Κυρία καὶ Κύριοι,

Ὁ λόγος τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ πρεσβευτοῦ τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας ὑπῆρξε τόσον εὐλογητός, τόσον πλήρης καὶ τόσον μεστός ἐννοίας, ὥστε νομίζω ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος νὰ ἀπαντήσω εἰς αὐτὸν εἶναι νὰ δηλώσω ὅτι συμμερίζομαι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους κάθε σκέψιν του, μετὰ μίαν μόνον ἐξαιρέσιν. Ὅτι ἡ μετριοφροσύνη τοῦ κ. πρεσβευτοῦ τὸν ὠθεῖ εἰς τὸ νὰ ἀρῆσθαι κάπως εἰς τὴν σκιάν τὴν ἰδικὴν του συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀδελφώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ μετὰ τοῦ Βρεταννικοῦ πολιτισμοῦ. Εἶναι ὅμως καθήκον ἰδικόν μου νὰ τονίσω πόσον σπουδαία καὶ πόσον πολυτίμητος ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ αὐτῆ, καὶ πόσον βαθεὰ ἔχνη θ' ἀφήσῃ εἰς τὰς δέλτους τῆς ὠραίας ἱστορίας τῆς ἀδελφώσεως ταύτης, τὰς ὁποίας μετὰ τὴν πεπολιθῆσιν καὶ μετὰ τὴν στοργὴν σμιλεύομεν ὅλοι.

Ὁ κ. πρέσβυς ἀνέφερεν, ὡς πρῶτον συντελεσθῆναι τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου, τὰς προσπαθείας τῆς βρεταννικῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν Βρεταννῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ καρποφαρήσουν αὗται ὅταν εἰς τὴν πρώτην σειρὰν τοῦ βρεταννικοῦ φιλελληνικοῦ ἔσμου εὐρίσκειται προσωπικότης αἰεὶ ἡ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Δουκὸς τοῦ Κέντ, ὁ ὁποῖος τιμῆ ἀπόψε διὰ τῆς παρουσίας του τὴν συγκέντρωσιν ταύτην; Ὁ Δούξ μᾶς ἔκομε τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν φιλοφροσύνην λέγων ὅτι διὰ πρώτην φουρὰν, κατὰ τὰς περιηγήσεις του εἰς τὸ ἔξωτορικόν, εὐρέθη ἐν μέσῳ τοιαύτης ὁμηγύρευσις, οἷα ἡ ἀποικινή. Ἐὰς μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ κυριαρχήσωμεν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῆς ἀπὸ τῆς πρώτης ἰσοφροσύνης τοιαύτης ὁμηγύρευσις ἤκουσε καὶ δὴ ἀπὸ χεῖρ τῶν ἑαυτῶν ἡμῶν ἄλλοι, λέγοντες τόσον θερμούς, τόσον γενναίους ἀπὸ μίαν ἐγκαρδίαν ἀπλότητα, τόσον ἐκχυλίζοντας ἀπὸ αἰσθήματα ἀγάπης πρὸς τὴν χώραν μας καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς. Ἡ Ἐπισημαίνω τὸν ὑπέμνησε τὴν πρώτην του, πέρυσιν διαμονὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν ὁποίαν εὐηρεσιώθη νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ὑπεράναν, σχετικῶς μετὰ τὴν ἔφεσιν του πρὸς πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν βραχεῖον. Ἄλλ' ὡς πιστεύω ὅτι ἡ βραχεῖα ἐκαίνη μετὰ τὴν ἡμῶν παρουσία του ἤρκεσε διὰ νὰ κατακτήσῃ καὶ νὰ συναρπάσῃ ὅλας τὰς ἑλληνικὰς καρδίας καὶ ἀντελήφθη ἡδὴ ὅτι ἀφικνούμενος ἐκ νέου ἐνταῦθα ἐγένετο δευτὸς ὡς παλαιὸς καὶ προσφιλεὶς οἰκεῖος καὶ γνώριμος, μετὰ τὰ αὐτὰ ἀπαρμυλλᾶτως αἰσθήματα ἀφοσιώσεως, μετὰ τὰ ὁποία περιβάλλει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς της τὴν Κόρην τῶν Ἀθηνῶν ποὺ ἐλάτρευσε ὡς μικρὰν πριγκίπισσαν καὶ θαυμάζει σήμερον ὡς ἀνταξίαν σύντροφον ἑνὸς εὐγενοῦς βλαστοῦ τῆς ἐνδόξου Βρεταννικῆς Δυναστείας.

Ὁ δευτερὸς παράγων τὸν ὁποῖον ὁ κ. πρέσβυς μετὰ δικαίαν ὑπερηφάνειαν ἀνέφερεν εἶνε ἡ εὐγενεσιὰ τῆς Αἰδῆς Οὐατερλόου. Ἡ γνωστὴ εὐφυΐα τῆς εὐγενοῦς Αἰδῆς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρίδῃ τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ ἔχει ἡ συνεργασία τῆς Νεολαίας εἰς ἕνα ἔργον ὡς αὐτὸ ποὺ ἐπιδιώκομεν ὅλοι. Μία κοινὴ ἀλλὰ βιθεῖα ἀλήθεια, λέγει ὅτι αἱ στερεώτεραι φιλίαι εἶνε αἱ φιλίαι τῆς νεότητος. Τὸ αἰσθητὸν τὸ ὁποῖον, ὑπὸ ἐμπνευσμένης καθοδηγήσεως καὶ εἰς τὸ περιβάλλον ὑποβλητικῆς παραδόσεως τὸ ὁποῖον τόσον ζωηρὰ ἐχρωμάτισεν ὁ κ. πρέσβυς, σφουρηλατεῖται εἰς τὰς τρυφερὰς ψυχὰς τῶν νέων, θὰ καταστήσῃ μίαν ἡμέραν χάλυψ καὶ γρανίτης, ὁ χάλυψ ποὺ θὰ συνεχίσῃ τὴν μακροαῖονα ἄλυσιν τῶν Ἑλληνοβρεταννικῶν δεσμών, ὁ γρανίτης ποὺ θὰ εὐρύνη εἰς μᾶλλον τὸ ἀσάλευτον βᾶθρον τῆς παρρησιαστικῆς Ἑλληνοβρεταννικῆς φιλίας. Καὶ δὲν ἠδύναται νὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα λιανοποίησις διὰ τὴν εὐγενῆ Αἰδῆν ἀπὸ τὰς λέξεις διὰ τῶν ὁποίων ἡ Α. Β. Υ. ἡ Δούξ ἔφησε τὸν ῥόλον τῆς Νεολαίας εἰς κάθε τομεᾶ τῆς Ἑλληνοβρεταννικῆς ἀδελφώ-

σεως, τὸν καλλιτεχνικόν, τὸν φιλολογικόν, τὸν ἐπιστημονικόν, τὸν διανοητικόν ἐν γένει. Ὁ σὲρ Σίδνεϋ ἠθέλησεν ἐν τέλει νὰ ἐξάρῃ τὴν συμβολὴν τῆς κυβερνήσεώς μου εἰς τὴν κοινὴν προσπάθειαν. Δέχομαι εὐχαρίστως τὴν τιμὴν αὐτὴν. Καὶ εἶμαι ἰδιαίτερος εὐαίσθητος εἰς τὴν ἐκ μέρους του ὑπογράμμισιν τοῦ σημείου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον εἶνε μία ἀπὸ τὰς βασικωτέρας ἐπιδιώξεις τοῦ Νέου Κράτους, τῆς φροντίδος δηλαδὴ τῆς ἀγρόπνου ὅπως ἡ νέα γενεὰ ἀπαλλασσόμενη ἀπὸ τὴν βιοτικὴν ἀβλιότητα καὶ ἀπὸ τὸ ἠθικὸν χάος, ἀποβῆ ὁ πύλος τοῦ ἀνεξαρτήτου καὶ ἠνωμένου ἔθνους μας, ὁ φωτοδότης ἑνὸς τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ εἶνε τίποτε ἄλλο παρά μία νέα καὶ συγχρονισμένη μορφή τοῦ πῶνίου ἐνταῦθα καὶ ἀσβέστου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄλλ' ἡ φλόξ τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐγνώρισεν εἰς τὸν μακρὸν τῆς βίον θυέλλας πολλὰς. Κατὰ τὰ τέλη τοῦ μεσαιῶνος οἱ Ἕλληνες τὴν παρέλαβον ὡς τὸ ἴγιον φῶς κατὰ ἀπὸ τοὺς χιτῶνας τῶν καὶ τὴν μετέφεραν εἰς τὰ φιλόξενα ἔθνη τῆς Ἑσπερίας, τὰ ἐμποτισμένα ἀπὸ τὸν πόθον μιᾶς πνευματικῆς τροφῆς ἀναξίας τῶν ὑψηλῶν τῶν περρωμένων. Τὸ βρετανικὸν ἔθνος ἐνηγκαλίσθη μετὰ τὴν μεγαλυτέραν ζωηρότητα τὴν δόξα ποὺ τοῦ ἐκόμει οἱ ἐξ Ἀνατολῆς ῥοαὶ τῆς διανοήσεως. Τὸ φῶς αὐτὸ ὑπῆρξεν ὁ σπινθὴρ, δι' οὗ ἀνεπήδησεν ἐν ὄλῃ αὐτῆς τῆ αἴγλη καὶ τῆ μεγαλοπρεπεῖα ἡ ἰδιοφυΐα τοῦ βρεταννικοῦ νοῦς, ὁποῖος ἐχρησιμοποίησε θαυμασίως τὰ παλαιὰ διδάγματα ἵνα πλαισιώσῃ τὰς ἰδικὰς του πλουσίας καὶ ρησιαλέας δημιουργίας καὶ ἐδρασίωσῃ ἕνα λαμπρὸν σύγχρονον πολιτισμὸν. Ἀπὸ τὸν σπόρον τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐβλάστησαν εἰς κάθε ἔκφρασιν τῆς βρεταννικῆς πνευματικῆς δημιουργίας, εἰς τὰ Γράμματα, εἰς τὸ Θέατρον, εἰς τὰς Τέχνας, εἰς τὴν ἱστορίαν, μεγαλοεργήματα, τὰ ὁποῖα θαυμάζει σήμερον ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης.

Ἀπὸ τὰ μεγαλοεργήματα αὐτὰ ἐτράφη καὶ τρέφεται καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος κατὰ τὴν περίοδον τῆς νέας του ἀναδημιουργίας. Εἶναι αὐτὴ ἐκ μέρους τοῦ βρεταννικοῦ πνεύματος ἡ καλύτερα καὶ γενναϊότερα ἀπόδοσις τοῦ χρέους, τὸ ὁποῖον συνήψε κατὰ τὴν Ἀναγέννησιν πρὸς τὴν ἀρχαίαν καὶ τὴν μεσαιωνικὴν Ἑλλάδα. Χαιρετώμεν ἐξ ἄλλου τὴν βρεταννικὴν σωματικὴν ἀγωγὴν τὴν διαπλάττουσαν πνεῦμα ὑγιὲς ἐν σώματι ὑγιεῖ, τὴν θυγατέρα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς Νεμέας.

Τὸ νέον ἑλληνικὸν κράτος ἔχει τῆς ὡς πρόγραμμα τοῦ τὴν παράλληλον προώθησιν τοῦ δυναμικοῦ τῆς χώρας καὶ τῶν ἐκ παραδόσεως εἰρηνικῶν αὐτῆς ἰδανικῶν. Μέσα εἰς τὰ ἰδανικὰ αὐτὰ δι' ὅλους τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους καὶ ἡ Α. Β. Υ. ὁ Δούξ καὶ ὁ κ. πρέσβυς καὶ ὁ πρέσβυς τοῦ Συλλόγου ἐξέθεσαν καὶ ἐγὼ προσεπάθησα νὰ σκιαγραφήσω, κατέχει θέσιν σημαίνουσαν ἡ ἑλληνοβρεταννικὴ πνευματικὴ ἀδελφότης. Καὶ εἶμαι εὐτυχῆς, διότι μοῦ παρέχεται ἀπόψε τόσον λαμπρὰ εὐκαιρία νὰ τὸ διακηρύξω ἀπαξ ἐτι. Πλημμυρισμένος ἀπὸ τοιαῦτα αἰσθήματα ὑπὲρ τὸ κύκλλον ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν βρεταννικῶν ἔθνων καὶ τῆς Βρεταννικῆς Δυναστείας, ὑπὲρ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Δουκὸς τοῦ Κέντ καὶ τῆς Α. Β. Υ. τῆς χαριεσιᾶς Δουκίσσης, ὑπὲρ τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὑπὲρ τοῦ σὲρ Σίδνεϋ καὶ τῆς λαίδης Οὐατερλόου.

Τέλος, ὁ ὑφυπουργὸς τοῦ Τύπου κ. Θ. Νικολαΐδης εἶπε τὰ ἑξῆς :

Ὅπως ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἐδῶ ἀλόφω εἶμαι καὶ ἐγὼ εὐτυχῆς. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς περιπίπτομεν ἀπὸ συγκινήσεως εἰς συγκίνησιν. Μετὰ τὴν περῶσιν τοῦ ἐορτασμοῦ τῶν γάμων τοῦ λαοφιλοῦς Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ ἐπὶ τῆ εὐκαιρίᾳ τῶν ὁποίων συνενεργήθησαν εἰς τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν πόλιν τόσαι ὑψηλαὶ προσωπικότητες, ἔχομεν σήμερον τὴν χαρὰν νὰ βλέπωμεν συνδαιτημένους τῶν μελῶν τοῦ Ἀγγλοελληνικοῦ Συνδέσμου τὰς Α. Α. Β. Β. Υ. Υ. τὸν Δούκα καὶ τὴν Δουκίσσαν τοῦ Κέντ. Οἱ λόγοι τοῦ Δουκὸς, τοὺς ὁποίους ἠκούσαμεν πρὸ ὀλίγου, μᾶς συνεκίνησαν βαθύτατα. Ὁ Ἐπισημαίνω μᾶς ἔξενος εἶναι ἰδιαίτερος προσφιλεὶς εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν. Ὅχι μόνον διότι ἀποτελεῖ μέλος τοῦ βασιλευσάντου Οἴκου μιᾶς κραταιᾶς Αὐτοκρατορίας μετὰ τῆς ὁποίας μᾶς συνδέουν δεσμοὶ μακρῶς, σταθεροὶ καὶ εὐγνώμονος φιλίας, ἀλλὰ καὶ διότι συνέδεσε τὴν ζωὴν του μετὰ τῆς Ἑλληνίδος πριγκίπισσης Μαρίνας, ἡ ὁποία ἔμεινε πάντοτε ἐδῶ, μέσα εἰς τὸν κύκλον τοῦ λαϊκοῦ αἰσθήματος καὶ τῆς λαϊκῆς ὀνειροπολήσεως.

Ὁ Δούξ τοῦ Κέντ μετὰ μίαν καθαρῶς ἀγγλικὴν ἀπλότητα καὶ χάριν μᾶς εἶπε πρὸ ὀλίγου πόσον ἐγνώρισεν καὶ εἶδε τὴν Ἑλλάδα διὰ μέσου τῆς Ἐπισημαίνω τῆς συζύγου, Εἶμεθα εὐγνώμονες πρὸς τὴν Δουκίσσαν τοῦ Κέντ. Διότι οὕτω ὑπηρετεῖ καὶ τὴν πρώτην τῆς πατρίδα καὶ τὴν ἰδέαν τῆς αἰωνίας γοητείας τῆς γυναίκος, ἡ ὁποία μέσα εἰς τὴν ζωὴν εἶτε τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων, εἶτε τῶν ἱστορικῶν προσώπων, εἶτε τῶν Πριγκίπων καὶ τῶν Βασιλέων, δὲν ἔπαυσε νὰ ἀποτελῇ πάντοτε παράγοντα ἰσχυρὸν καὶ σημαίνοντα.

Ἐὰς εὐλογήσωμεν, λοιπόν, τὴν γυναῖκα, ὡς εὐχαριστήσωμεν τὴν ἱστορίαν. Γεγονότα καὶ συναίσθηματα. ἱστορικὰ σταθμοὶ καὶ δεσμοὶ συγγενείας καὶ ἔρωτος, ἔσφυρ ἰλάτησαν πάντοτε καὶ ἐκραταίωσαν τὴν ἀγγλοελληνικὴν φιλίαν. Ἀκόμη καὶ εἰς τὰ πρόσωπα τῶν Ἀγγλων πρεσβευτῶν μᾶς ἠνένησεν ἡ τύχη. Εἶμαι εὐτυχῆς διότι καὶ ἐφέτος μοῦ παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ διαδηλώσω γύρω εἰς τὴν τράπεζαν αὐτὴν τοῦ Ἀγγλοελληνικοῦ Συνδέ-

σμου ότι ο συμπαθής μας φίλος Σέρ Σίδνεϋ Ουάτερλόν, ο εκπροσωπών την πατρίδα του μετά τόσου κόπου προσέφερε μεγάλες υπηρεσίας εις την υπόθεσιν των θερμών αγγλοελληνικών σχέσεων. Είς την άσκον προσπάθειάν του δέν τόν ένισχύει καί τόν οδηγεί μόνον ή διπλωματική έξυμέρεια, αλλά καί ή αγάπη καί ή κατανόησις τόσον του άρχαίου μας πολιτισμού, όσον καί της συγχρόνου Ελλάδος.

Είμαι επίσης εύτυχής διάτι έν τώ μέτρω των ιδιων μου δυνάμεων έβοήθησα τό έργον του Αγγλοελληνικού Συνδέσμου, τό όποϊον καί έν τώ μέλλοντι τόσον έγώ, όσον καί οί συνάδελφοί μου επί της Παιδείας καί της Πρωτεύουσας δέν θά παύσωμεν νά ένισχύωμεν.

Τελειώνων θά παρακαλέσω εύλαβώς τας Α.Β.Υ. τόν Δούκα καί τήν Δούκισσαν του Κέντ νά δεχθούν την διαβεβαίωσιν ότι ή σύνταμος παραμονή των εις την χώραν μας ένέπλησε χαράς τόν ελληνικόν λαόν καί ότι ή άνάμνησις των θά παραμένη πάντοτε ζωγρά εις την ψυχήν των, άρραβών άρραγής της αγγλοελληνικής φιλίας.

Προπίνω ύπέρ του Προέδρου του Αγγλοελληνικού Συνδέσμου ώς καί της εύμερίας καί του μεγαλείου του άγγλικού έθνους.

13 Ιανουαρίου. Σύσκεψις ύπό την προεδρείαν του κ. Πρωθυπουργού. Μετέσχον ο κ. ύφυπουργός των Οικονομικών, ο διοικητής καί οί ύποδιοικηταί της Τραπεζής της Ελλάδος κ. κ. Τσουδερός, Βαρβαρέσσος καί Μαντζαβίνος, καί ο γενικός διευθυντής του Δημοσίου Λογιστικού κ. Έξασράκης.

Κατά την σύσκεψιν έξητάσθη ή έν γένει οικονομική, δημοσιονομική καί συναλλαγματική κατάστασις.

14 Ιανουαρίου. Αναχωρούν έξ Αθηνών οί Αντιβασιλείς της Γιοιγκοσλαβίας καί οί Δούκες του Κέντ.

Σχετικώς με την σύσκεψιν της προηγούμενης ήμέρας δημοσιεύεται ή έκθεσις του κ. Διοικητού της Τραπεζής Ελλάδος. Η έν λόγω έκθεσις άφορά την οικονομικήν κατάστασιν της χώρας καί χαρακτηρίζει ώς πλήρως έπιτυχούσαν την οικονομικήν πολιτικήν της κυβερνήσεως.

Βεβαιούται ύγιής νομισματική κυκλοφορία καί αύξησις του αποθέματος.

17 Ιανουαρίου. Αναχωρούν έξ Αθηνών ή Α.Β.Υ. ο πρίγκιψ Χριστόφορος καί ή σύζυγός του πριγκήπισσα Φραγκίσκη, ο μαργράβος καί μαργράβη της Βάδης, καί οί Α.Β.Υ. ο πρίγκιψ καί ή πριγκήπισσα της Έσσης.

21 Ιανουαρίου. Δημοσιεύεται διακήρυξις της Γενικής συνομοσπονδίας των εργατών της Ελλάδος. Η διακήρυξις έξαιρεί τό αυτελεσθόν ύπό της Κυβερνήσεως έργον ύπέρ των εργαζομένων.

Ο Διάδοχος Παύλος μετά της Ύψηλής Συζύγου του αναχωρούν δια Φλωρεντίαν.

23 Ιανουαρίου. Είς τόν Σύνδεσμον των Ελλήνων Βιομηχάνων καί Βιοτεχνών ενεργείται άνανέωσις της Διοικήσεως. Εκλέγονται παμψηφεί όκ. Ανθρ. Χατζηκυριάκος ώς πρόεδρος, οί κ.κ. Ε. Χαρίλαος, Γούναρης καί Δρούλιας ώς αντιπρόεδροι καί ο κ. Π. Μαντζούνης ώς γενικός γραμματεύς.

26 Ιανουαρίου. Η Αύτου Βασιλική Ύψηλότης ο Πρίγκιψ Ανδρέας αναχωρεί δια τό έξωτερικόν.

28 Ιανουαρίου. Η Αύτου Βασιλική Ύψηλότης ο Πρίγκιψ Νικόλαος άσθενεί σοβαρώς νοσηλευόμενος έν Αθήναις.

Ο Γενικός Κυβερνητικός Έπιτροπος της Εθνικής Οργανώσεως της Νεολαίας κ. Κανελλόπουλος έξακολουθεί τας ένεργείας του προς ολοκλήρωσιν της οργανώσεως εις τας Έπαρχίας.

30 Ιανουαρίου. Κυβερνητική άπόφασις περι διαθέσεως 140 εκατομμυρίων δια την έκτάλεσιν έργων δασικής όδοποιίας.

31 Ιανουαρίου. Έναρξις των μαθημάτων της Σχολής Εθνικής Κοινωνικής Αγωγής. Επί του νέου τούτου οργανισμού οί «Νέοι Δρόμοι» θά άσχοληθούν εις τό προσεχές φύλλον.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1. Ιανουαρίου. Είς την μεταλλοφόρον περιοχήν της Βορείου Γαλλίας, έντείνεται τό κύμα των άπεργιών. ένώ ένιός των Παρισίων οί δημοτικοί ύπάλληλοι των όποίων ή άπεργία ειχεν κατασταλεί άπειλούν άπεργίαν έκ νέου.

3. Ιανουαρίου. Ο νέος πρωθυπουργός της Ρουμανίας κ. Γκόγκα όμιλεί επί του προγράμματος της ύπ' αυτόν κυβερνήσεως. «Αντιπροσωπεύομεν—λέγει, την ιδέαν της ιστορικής εθνικής καλινουρθώσεως, την όποιαν ζητεί όλος ο Ρουμανικός κόσμος καί της βελτιώσεως των όρων της ζωής των άγροτών μας. Πιστεύομεν εις την πνευματικήν άναγέννησιν του Ρουμανικού Έθνους δια της Χριστιανικής Εκκλησίας. Πιστεύομεν εις την βασιλείαν, ήτις είναι ή θεμελιώδης βάση της ύπάρξεως του Κράτους μας. Πιστεύομεν εις τά προνόμια του Έθνους, ώς συντεταγμένου Κράτους, πράγμα όπερ έπιβάλλει εις ήμάς τό ιερόν καθήκον νά θέσωμεν την σφραγίδα της εθνικής μας κυριαρχίας εις όλας τας έκδηλώσεις της δημοσίας ζωής».

Ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών κ. Ρούζβελτ εγκαινιάζει τας έργασίας της τακτικής κοινοβουλευτικής συνόδου. Είς τό διάγγελμά του λέγει σόν τοίς άλλοις τά εξής:

—Είναί άληθές ότι ο πολιτισμός κινδυνεύει με την σημερινήν έντασιν των διεθνών σχέσεων καί ούτως έχόντων των πραγμάτων κάθε έθνος, τό όποϊον επιδιώκει την ειρήνην πρέπει νά είναι άφορητό ισχυρόν δια νά έπιβάλλη την ειρηνικήν διευθέτησιν των διαφορών επί τη βάσει των θεμελιωδών νόμων της ειρήνης, χάρις εις τους όποιους καί μόνους είναι δυνατόν νά έξασφαλισθῇ ή τάξις έν τῷ κόσμῳ.

Ο άγγλικός τύπος σχολιάσας ταύτα παρατηρεί ότι επί του ζητήματος των έξοπλισμών ή άμερικανική δημοσία γνώμη φαίνεται βαθμιαίως προσσημοζομένη προς τας αντίληψεις, οί όποια κρατούν έν Αγγλία καθ' ός άνίσχυροι Δυνάμεις δέν δύνανται νά έξυπηρετήσουν την ειρήνην.

Είς την Αιγυπτιακήν Βουλήν ζωηρά έπεισόδια μεταξύ των κομμάτων. Τοῦτο ήνάγκασε την ύπό τόν Ναχά τωσών κυβερνήσιν νά διακόψη τας έργασίας του κοινοβουλίου.

4 Ιανουαρίου. Δηλώσεις του κ. Μισσέσκου ύπουργού των Έξωτερικών της Ρουμανικής κυβερνήσεως τονίζουν την άπόφασιν της Ρουμανίας όπως μείνει πιστή εις τας συμμαχίας της. Θά παραμείνη πιστή εις την συνθήκην μετά της Γαλλίας καθώς επίσης εις τας συμμαχίας της καί τά σύμφωνα, τά όποια συνήψε μετά των άλλων χωρών: της Πολωνίας, της Μικράς Ανταντ καί της Βαλκανικής Συνεννοήσεως.

Έν Παλαιστίνη έξακολουθεί ή δράσις των Αράβων τρομοκρατών.

Καί πάλιν έσημειώθη καταστροφή του διοικητικού σωλήνος των πετρελαίων της Μεσοποταμίας, από Αραβας οί όποιοι έθεσαν πυρ εις τό έκχυθόν πετρέλαιον.

Αφ' έτέρου ή Αγγλία θέτει εις κυκλοφορίαν Λευκήν Διπλωματικήν Βίβλον έξηγυόσα την πολιτικήν της εις τό ζήτημα της διαιρέσεως της Παλαιστίνης, ώς καί την άρμοδιότητα της τεχνικής έπιτροπής ήτις άποφάσει της Κοινωνίας των Έθνών, μεταβαίνει εις Παλαιστίνην προς μελέτην του ζήτηματος.

Μεταξύ των έγγραφων της βίβλου είναι καί τό άποσταλόν ύπό του ύπουργού των Αποικιών προς τόν ύκατον άρμοστήν Παλαιστίνης καί έν τῷ όποίῳ αναφέρεται, ότι ή κυβερνήσις συμφωνεί γενικώς προς τά συμπεράσματα, εις τά όποια ειχε καταλήξει ή Ανωτάτη Βασιλική Έπιτροπή όσον άφορά την εις τρία διαίρεσιν της Παλαιστίνης, όπερ καί θεωρεί ώς την μάλλον όρθήν λύσιν του προβλήματος. Το έγγραφον περιετέρω αναφέρει, ότι ή άγγλική κυβερνήσις δέν έχει αναλάβει ρητήν ύποχρέωσιν άποδοχής του σχεδίου της έπιτροπής ούτε μάλιστα καί ένέκρινε πρότασιν αυτής περι καταναγκαστικής μετακινήσεως Αράβων έξ Ιουδαϊκού εις άραβικόν έδαφος. Κατά την γνώμην της άγγλικής κυβερνήσεως, οί συζητήσεις, οί όποια έγιναν εις Γενεύην, δικαιολογούν την έν πληρετέρα λεπτομερεία έξέτασιν του σχεδίου ούτως ώστε νά κατασθῇ αυτό άκριβοδίκαιον. Όσον άφορά τό έργον της άποσταλησομένης εις Παλαιστίνην έπιτροπής, τοῦτο εγκείται εις τό νά συνεννοηθῇ αὐτή μετά των επί τόπου έπιτροπών καί καθορίσῃ τά όρια έντός των όποίων θά περιληφθῇ τό νέον άραβικόν κράτος, τό Ιουδαϊκόν, καθώς καί τά όρια του έδάφους τό όποϊον θά έξακαλουθήσῃ διοικούμενον κατ' έντολήν καί τό όποϊον θά περιλαμβάνη, ώς γνωστόν, την περιοχήν των Αγίων Τόπων. Η έπιτροπή θά έξη μὲν ύπ' όψιν της τό άρχικόν σχέδιον της Ανωτάτης Βασιλικής Έπιτροπής, αλλά θά δύναιται νά έπιφέρη ουσιώδεις τροποποιήσεις εις αυτό. Τα πορίσματα, εις τά όποια ήθελε καταλήξει ή έπιτροπή, θά ύποβληθούν εις τό Συμβούλιον της Κοινωνίας των Έθνών προς έξέτασιν. Έν περιπτώσει έγκρίσεως ή άσκησις της έντολής θά παραταθῇ μέχρι όσου ή διαίρεσις πραγματοποιηθῇ. Συνεπώς—καταλήγει τό έγγραφον—θά παρέλθῃ

είσεται αρκετός χρόνος μέχρις ότου τό σχέδιον άρχίση εφαρμοζόμενον και, επί του παρόντος, αί σχετικαί ενέργειαι έχουσι καθαρώς έρευνητικόν χαρακτήρα.

5 Ιανουαρίου. Διάγγελμα του Προέδρου Ρούσβελτ προς τό άμερικανικόν Κογκρέσσον τονίζει την ανάγκην ένισχύσεως της άμύνης της χώρας.

Ο κ. Ρούσβελτ προσβλέπει συνολικήν δαπάνην διά τά ύπουργεία Στρατιωτικών και Ναυτικών 991.000.000 δολλαρίων, έναντι 934.000.000 της παρελθούσης χρήσεως. Ο στρατός της Ήρας — λέγει ο κ. Ρούσβελτ — έχει ανάγκην 583 νέων άεροπλάνων διά τό χρονικόν διάστημα της τρεχούσης οικονομικής χρήσεως και άλλων 474 διά την μέλλουσαν χρήση, ούτως ώστε ή έναέριος δύναμις ν' ανέλθη εις 2320 άεροπλάνα. Επί πλέον, έχει ανάγκην ένισχύσεως των στελεχών του έν ενεργεία στρατού, καθώς και του έφεδρικού. Ομοίως ένδεικνυται ή ανάγκη της ένισχύσεως των στελεχών των άεροπορικών δυνάμεων.

Τό ναυτικόν δέον νά ένισχυθί διά δύο νέων θωρηκτών της γραμμής, δύο έλαφρών καταδρομικών, όκτώ άντιτορπιλικών, έξ ύποβρυχίων και τεσσάρων βοηθητικών σκαφών, χορηγημένης ώσαύτως πιστώσεως έξ 23.000.000 δολλαρίων διά την άγοράν άεροπλάνων προς χρήση του στόλου.

Μεγάλη σημασία αποδίδεται εις τόν έν Κίνα άνυσχηματισμόν της κυβερνήσεως, όσως κρίνεται ως απόφασις συνεχίσεως του πολέμου.

Ειδήσεις έν Σαγκάης αναφέρουν, ότι οι Κινέζοι ένήργησαν πολλές αποπειράς. Μία βόμβα έρηξθη κατά της οικίας μεγαλεμπόρου τινός, ό όποιος μετέσχεν εις νεωσι ίδρυθέντα πολιτικόν σύνδεσμον. Ο σύνδεσμος ούτος έχει παραλύσει λόγω των συχνών αποπειρών. Μία βόμβα άνεκαλύφθη εις τόν κήπον της οικίας όπου διαμένει ό γενικός πρόξενος της Ιαπωνίας και ήτις εύρίσκειται εις την διεθνή ζώνην. Είς τινα όδον της διεθνούς ζώνης άνευρέθη τό πτώμα του Τσάγκι - Γιά - Τσίν, συνεργάτου μιας έφημερίδος του Νανκίν. Ο φανατικός λέγεται, ότι διετήρει σχέσεις με Ιάπωνας. Ούτως έφανερώθη ύπ' άγνωστων οι όποιοι έκρησβόλησαν κατ' αύτου τρίς και τόν έπληξαν εις την κεφαλήν. Αί κινεζικαί έφημερίδες έλαβον μυστικήν έγκύκλιον διά της όποιας αναγγέλλονται αί έτελέσεις αύται αί όποιαί λέγεται, ότι έγινοντο διά πατριωτικούς λόγους.

Έν Ρουμανία ή κυβερνήσις Γκόγκι λαμβάνει αποφάσεις έν σχέσει με τους πολιτογραφημένους Έβραίους και τας θέσεις τας όποιας ούτοι κατέχουν εις τας εκεί εταιρείας, ή εις άλλας ύπηρεσίας.

Έπιτροπή πρόκειται νά αναδιορθώση τας μέχρι τουδε γενομένας πολιτογραφήσεις.

Ός προς τό ζήτημα των κυβερνητικών έπιτρόπων, εις τους όποιους έχει ανατεθί ή έλεγχος των μη ρουμανικών έπιχειρήσεων, τό ύπουργικόν συμβούλιον άπεράσισεν όπως κυβερνητικοί έπίτροποι διορίζονται μόνον εις τας εταιρείας εκείνας των όποιων τά κεφάλαια δέν είναι ρουμανικά.

Αφ' έτέρου ύπεγράφη διάταγμα διά του όποιου ή διδασκαλία της ρουμανικής γλώσσης και της ρουμανικής ιστορίας θά ανατίθεται μόνον εις Ρουμάνους έξ αίματος τόσον εις τά κρατικά σχολεία όσον και εις τά σχολεία των μειοναθίτων.

Έν Ισπανία ή μάχη του Τέρουελ συνεχίζεται ύπό ψύχος 18 βαθμών ύπό τό μηδέν.

6 Ιανουαρίου. Η Γαλλική Κυβέρνησις αποφασισμένη νά πατάξη τας άπεργίας. Ο Γάλλος πρωθυπουργός χαρακτηρίζει την κατάστασιν ως επικίνδυνον διά την εθνηρίαν και την ασφάλειαν της Γαλλίας.

Η Ρουμανική Κυβέρνησις έξασκοιουθεί άπασχολουμένη με τό ζήτημα της έν Ρουμανία διαρκούντος του παγκοσμίου πολέμου έγκαταστάσεως 500.000 Έβραίων, των όποιων την παράτασιν της παραμονής άποκρούει.

Η Ιαπωνική Κυβέρνησις ζάποφασισμένη νά συνεχίση τόν πόλεμον μέχρι πλήρους ύποταγής της Κίνας.

7 Ιανουαρίου. Τό Πρακτορείον Χαβås αναφέρει νέας πολεμικάς προπαρασκευάς της Ιταλίας.—Τό σχετικόν ανακοινωθέν λέγει ότι :

«Κιτόπιν πολλών συσκέψεων, οι όποιαί έγινοντο έντός του Δεκεμβρίου εις τό Παλάτιο Βενέτζια μετά του ύπουργού των Οικονομικών, του ύφυπουργού των Ναυτικών και του άρχηγού του ναυτικού Έπιτελείου, ό Ντιούτσι ώρισα τό νέον πρόγραμμα των ναυπηγήσεων διά τό πολεμικόν ναυτικόν. Τό πρόγραμμα τουτο περιλαμβάνει την ναυπήγησιν δύο θωρηκτών των 35.000 τόννων, δώδεκα καταδρομικών της κλάσεως «Έξερυνητής» και σημαντικού αριθμού ύποβρυχίων. Είς τά δύο μεγάλα σκάφη θά δοθούν τό όνόματα «Ρώμη» και «Ιαπέρο». Τό πρώτον έξ αύτων θά ναυπηγηθί εις τά ναυπηγεία της Άδριατικής έν Τεργέστη και τό δεύτερον εις τά ναυπηγεία Άνσάλτο της Γενούης. Αί αποφάσεις αύται άνεκοινώθησαν εις τά δύο ναυπηγεία διά τηλεγραφήματος του Ντιούτσι προς τας νομάρχους των δύο περιφερειών, όπου αί έγκαταστάσεις των έν λόγω

ναυπηγικών οίκων. Η ναυπήγησις όλων των μονάδων του νέου προγράμματος θ' αρχίση άμέσως».

8 Ιανουαρίου. Ισχυραί δυνάμεις του Ιαπωνικού στόλου έφθασαν προς του λιμένος του Τσινγκτάο.

9 Ιανουαρίου. Αρχονται αί εργασίαι της έν Βουδαπέστη τριμελούς Δισσκέψεως των Κρατών άμεσα τό 1934 ύπέγραψαν έν Ρώμη τά πρωτόκολλα τά αποβλέποντα εις την ρύθμισιν των ζητημάτων του Δουνάβου.

Είς την Διάσκεψιν ταύτην ή Ιταλία—εις την πρωτοβουλίαν της όποιος όφείλοντο τά ως άνω πρωτόκολλα—έκπροσωπείται από τόν επί των Έξωτερικών ύπουργόν της Τσιάνο, ή Αυστρία από τόν καγκελάριον Σούσιγκ και τόν επί των έξωτερικών ύπουργόν κ. Σμιτ και ή Ούγγαρία από τόν πρωθυπουργόν της κ. Νταράνυ.

Αί ήδη στεναί Γερμανοίταλικάι σχέσεις αί συντελέσασιν εις την άποκατάστασιν του καλουμένου σάξωνος Ρώμης—Βερολίνου—Γόκιου, αί επίσης στεναί σχέσεις Νοτιοσλαβίας και Ιταλίας, ή προς την Ιταλίαν προσέγγισις της Ρουμανίας, αποτελούν την ατμόσφαιραν της Δισσκέψεως.

Η προσέγγισις της Ιταλίας προς την Νοτιοσλαβίαν και την Ρουμανίαν έσχεν ως αποτέλεσμα την παρουσίασιν της Ούγγαρίας από τας βλέψεις της επί έδαφών της, προσαρτηθέντων εις την Νοτιοσλαβίαν.

Αλλά ή τή προτροπή της Ιταλίας προσέγγισις της Ούγγαρίας προς την Ρουμανίαν κρίνεται ως ένδεχομένη νά φέρη την Ούγγαρίαν εις την ανάγκην νά εγκαταλείψη τας βλέψεις της και επί Ούγγρικων έδαφών προσαρτηθέντων εις την Ρουμανίαν.

10 Ιανουαρίου. Έν Ισπανία εις τόν τομέα του Τέρουελ οι Έσθροί συμπιύσσονται συνεχώς.

Πληροφορία έν Μόσχας αναφέρουν ότι 25.000 μέλη της Γκεπεού και άστυνομικοί συνεκεντρώθησαν εις την σοβιετικήν πρωτεύουσιν όπως προσκατεύσουν τόν Στάλιν κατά την προσχή έννοχίαν των εργασιών του Άνωτίτου Σοβιέτ, ήτις θά γίνη την προσεχή Τετάρτην. Τά μέτρα ταύτα, ως λέγεται, έλήφθησαν συνεπεία πολλών «σαμποτάζ» τά όποια έσημειώθησαν τελευταίως εις την Μόσχαν. Ούτω την 1ην του έτους μία έκρηξις έν δυναμίτιδος έγινεν εις εργοστάσιον πυρομαχικών. Έξ άλλου μυστηριώδεις πυροκαϊαί έξερράγησαν εις διάφορα σημεία. Έκατόν τέσσαρα άτομα συνελήφθησαν συνεπεία των άποπειρών αύτων. Αί έφημερίδες του Λοσάνου αναφέρουν πολλές συλλήψεις κληρικών της Ορθοδόξου Έκκλησίας. Επίσης αί άγγλικαί έφημερίδες αναφέρουν μεταβολάς αί όποιαί έγινοντο εις την σοβιετικήν κυβερνήσιν.

11 Ιανουαρίου. Δηλώσεις του Ιταλού ύπουργού των Έξωτερικών έν Βουδαπέστη. Ο ύπουργός έξήρεν την αναδιορθωσιν επίδρασιν των πρωτοκόλλων της Ρώμης.

«Τά πρωτόκολλα, ειπε, δέν έπενοήθησαν διά νά χρησιμεύσουν ως σύστημα προσριζόμενον νά σχηματίση συγκρότημα σταθερόν ή άντιτιθέμενον προς τό συμφέροντα άλλων Δυνάμεων. Τουναντίον έγινοντο με την ιδέαν του νά πλαισιωθούν έντός μιας τιμής πολιτικής, ή όποία ν' αναγνωρίξη άνεπιφυλάκτως τά συμφέροντα ταύτα και άπέβλεπον εις την συνεργασίαν μεθ' όλων των χωρών της Κεντρικής Ευρώπης και των παραδουνάβιων, αί όποιαί θά ήσαν διατεθειμένα νά συνεργασθούν με ήμάς. Τό πνεύμα της πραγματικότητος, επί της όποιας βασίζονται τά πρωτόκολλα, έπέτρεψε νά έξελεγθουν ταύτα επί γραμμής συμφώνου προς τόν άξονα Ρώμης Βερολίνου και κατέστησεν επίσης δυνατήν την έγκάρδιον συνεννόησιν μεταξύ Ιταλίας Γιουγκοσλαβίας και Αυστρίας - Ούγγαρίας - Γερμανίας».

Ο ύπουργός των Έξωτερικών της Ρουμανίας κ. Μισέσκου εύρίσκειται έν Βελιγραδίω. Σχετικώς έξεδόθη έν Βελιγραδίω τό κάτωθι έπίσημον ανακοινωθέν.

«Έπ' εύκαιρία της επισκέψεως της Α. Ε. του κ. Μισέσκου εις Βελιγράδιον την 11ην Ιανουαρίου 1938, άντηλλάγησαν λεπτομερώς γνώμαι μετξύ της Α. Ε. του πρωθυπουργού κ. Σιογιαντινοβιτς και του ρουμάνου ύπουργού των Έξωτερικών. Είς των συνομιλιών, αίτινες διεξήχθησαν, οι δύο ύπουργοί ήδυνήθησαν νά διαπιστώσουν, ότι είναι πλήρως σύμφωνοι έφ' όλων των ζητημάτων των ένδιαφερόντων τας δύο χώρας καθώς και επί των ζητημάτων εκείνων, τά όποια άφορούν την γενικήν πολιτικήν κατάστασιν και ιδίως των σχετιζομένων με την Άντάντ και την Βιλλανικήν Συνεννόησιν. Οι κ. κ. Σιογιαντινοβιτς και Μισέσκου, μετά τό πέρας των συνομιλιών των, έξέφρασαν την σθεθεράν των επιθυμίαν, όπως έξασκοιουθήσουν και έν τώ μέλλοντι την συνεργασίαν των ύπό τό πνεύμα εμπιστοσύνης και φιλίας».

12 Ιανουαρίου. Πέρας των εργασιών της Τριμερούς Δισσκέψεως.

Επί τή λήξει ταύτη εκδίδεται τό κάτωθι ανακοινωθέν :

«Οι συνελθόντες ένταύθα όπως διασκεφθούν ύπουργοί των Έξωτερικών των τριών

χωρών, αΐτινες υπέγραψαν τὰ πρωτόκολλα τῆς Ρώμης, ἀντήλλαξαν γνώμας ἐπὶ τῆς γενικῆς καταστάσεως, ἐπὶ τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώτων τὰς τρεῖς χώρας ἀμεσώτερον καὶ ἐπὶ ἄλλων γενικωτέρων διὰ τὴν Ἑυρώπην. Κατὰ τὴν διάσκεψιν διεπιστώθησαν α') ὅτι ἐξαιρετικῆς σημασίας καὶ χρησιμότητος διὰ τὴν διαλευκάνωσιν κατὰ μέγα μέρος τῆς καταστάσεως ἐν Ἑυρώπῃ ἦτο ἡ πρωτοβουλία καὶ ἡ παρεμβασίς, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ Ἰταλία, β') Κατὰ τὴν Διάσκεψιν διεπιστώθη ὡσαύτως, ὅτι ἀρμονικὴ ὑφίσταται συνεργασία τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμφωνιῶν τοῦ 1936 καὶ ὅτι πλήρης εἶναι ἡ λειτουργία τοῦ ἄξονος Ρώμης—Βερολίνου. Πᾶσα τάσις πρὸς ἀποκλεισμόν τοῦ Ράιχ ἐκ τῆς συνεργασίας του εἰς τὰ ζητήματα τῆς παραδουναβίου λεκάνης ἐξέλιπεν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Αὐστρίας ἐξέθεσαν ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς χώρας τῶν βασιζέται ἐπὶ τῶν ἀρμονικῶν ἀρχῶν τῶν πρωτοκόλλων τῆς Ρώμης καὶ τῆς αὐτρογερμανικῆς συμφωνίας τῆς 11ης Ἰουλίου 1936.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας ἐξέφρασαν τὴν πλήρη αὐτῶν ἱκανοποίησιν διὰ τὴν πολιτικὴν ταύτην. γ') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας ἐπεβεβαίωσαν τὴν ἄκραν αὐτῶν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν κομμουνισμόν καὶ ἐχαίρησαν μετὰ συμπαιθείας τὸ ἀντικομμουνιστικὸν σύμφωνον, τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν ἡ Ἰταλία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰαπωνία καὶ τὸ ὁποῖον ἐμφέρεται ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν. Ἐπεβεβαίωσαν, ὅτι αἱ χώραι τῶν εἶναι σταθερῶς ἀπαρτισμένοι νὰ καταπολεμήσουν δι' ἄλλων αὐτῶν τῶν δυνάμεων τὴν κομμουνιστικὴν κερπαγάνθην. δ') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας ἀνεκοίνωσαν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἰταλίας τὴν ἀπόφασίν των, ὅπως προβοῦν εἰς τὴν ρητὴν ἀναγνώρισιν τοῦ ἀρχιστρατήγου Φράνκο ὡς ἐκπεροσωποῦντος τὴν νόμιμον κυβέρνησιν τῆς Ἰσπανίας καὶ ὅλων τῶν κτήσεων καὶ ἀποικιῶν τῆς.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν κυβερνήσεων εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἀποτελεῖ πραγματικὴν συμβολὴν εἰς τὴν διευθέτησιν κατὰ φυσικὸν τρόπον τῶν σχέσεων τῆς Ἰσπανίας μετὰ τῶν ἄλλων χωρῶν καὶ τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ἑυρώπης.

ε') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Αὐστρίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας, λαβόντες σημεῖωσιν τῶν δικαιῶν καὶ σοβαρῶν λόγων, οὔτινες ὠδήγησαν τὴν ἰταλικὴν κυβέρνησιν εἰς τὸ ν' ἀποσυρθῆ ἀπὸ τὴν Κ.Τ.Ε., καὶ διεπιστώσαντες τὰς βαθείας συνεπειάς, τὰς ὁποίας ἡ τοιαύτη ἀπόφασις συνεπάγεται διὰ τὴν σύνθεσιν, τὸν σκοπὸν καὶ τὴν δυνατότητα τῆς ὑπάρξεως τῆς Κ.Τ.Ε. ἐδήλωσαν ὅτι ἡ Κοινωνία δὲν δύναται καὶ δὲν πρέπει νὰ περιβληθῇ τὸν χαραιτῆρα ἰδεολογικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐάν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον ἐπραγματοποιεῖτο, ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Οὐγγαρία ἐπιφυλάσσονται νὰ ὑποβάλλουν εἰς νέαν ἐξέτασιν τὰς σχέσεις των μετὰ τὴν Κ.Τ.Ε. στ') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Αὐστρίας ἐπεβεβαίωσαν ἐκ νέου ὅτι αἱ κυβερνήσεις τῶν ἀναγνωρίζουν πλήρη ἰσοτιμίαν τῆς Οὐγγαρίας εἰς τὰ ζητήματα τῶν στρατιωτικῶν ἐξοπλισμῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν κυβερνήσεων ἔλαβον ὑπ' ὄψιν τὸν ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀρχῆς ταύτης εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπέλθῃ συντόμως, ζ') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Αὐστρίας ἐδήλωσαν ὅτι αἱ κυβερνήσεις τῶν παρακολουθοῦν μετὰ τοῦ μεγαλυτέρου ἐνδιαφέροντος τὴν ἀνάπτυξιν τῶν σχέσεων μετὰ τὴν Οὐγγαρίαν καὶ Ρουμανίαν. Εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἕνα ἱκανοποιητικὸν ἀποτέλεσμα τῶν οὐγγρο-ρουμανικῶν σχέσεων θὰ συνέβαλλε μεγάλως εἰς τὴν καίωσιν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ παραδουναβίῳ λεκάνῃ. η') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν κυβερνήσεων ἐξήγησαν τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν καὶ ἐμείναν σύμφωνοι ὅπως προαγάγουν διὰ παντὸς τρόπον τὰς ἐμπορικὰς μετὰ τῶν χωρῶν τῶν συναλλαγῶν. θ') Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τριῶν κυβερνήσεων ἐπιβεβαίωσαν τὴν κοινήν των θέλησιν ὅπως συνεργασθῶν μετ' ὅλων τῶν κρατῶν, τῶν ὁποίων ἡ πολιτικὴ δράσις κατευθύνεται πρὸς σκοποὺς ἐξυπηρετοῦντας τὴν πραγματικὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀναδημιουργίαν τείναντας δὲ πρὸς μίαν καλυτέραν συνεννόησιν μετὰ τῶν λαῶν.

Ἀνακοινωθὲν τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπουργείου τῆς Ἀεροπορίας ἀναφέρει, ὅτι αἱ δυνάμεις τῆς Βασιλικῆς Ἀεροπορίας τῆς πρώτης γραμμῆς εἶναι ἤδη διπλάσιαι ἀπὸ τὰς τοῦ 1935. Τότε αἱ δυνάμεις τῆς πρώτης γραμμῆς ἀποτελοῦντο ἀπὸ 580 ἀεροπλάνα. Συντόμως θὰ τεθοῦν εἰς χρῆσιν νέα ἀεροπλάνα, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ταχύτερα ἐν τῷ κόσμῳ.

Ἐν τῷ μετὰ εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν ἐξοπλισμῶν περιλαμβάνεται καὶ ἡ ὁχύρωσις τῆς Ν. Ἀφρικῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς θαλασσίας ὁδοῦ πρὸς τὰς Ἰνδίας καὶ τὴν Ἀπὸ Ἀνατολὴν διὰ τοῦ Ἀκρωτηρίου. Ἡ πόλις Φρή Τάουν θὰ καταστῇ ἰσχυρὰ στρατηγικὴ βᾶσις. Θὰ ὀχυρωθῇ καὶ ἡ λιμὴν τοῦ Καιηπτάουν, ὅπου ἤρχισαν αἱ σχετικαὶ προεργασίαι. Αἱ δαπάναι τῶν ἔργων τούτων, τὰ ὁποῖα θὰ περατωθῶν ἐντὸς ὀκταετίας θὰ ἀνέλθουν εἰς 15.000.000 στερλίνων. Δὲ ὀχυρωθῇ ἐξαιρετικῶς ἡ νῆσος Ρόμπεν, ἐγκαθισταμένων εἰς αὐτὴν πυροβολείων μετὰ πυροβόλα τῶν 15 δακτύλων. Θὰ κατασκευασθῇ μεγάλη δεξαμενὴ, δυναμένη νὰ περιλάβῃ πολεμικὰ 50.000 τόννων.

Ἐκ παραλλήλου ἐντείνεται ἡ κίνησις διὰ τὸν ναυτικὸν ἐξοπλισμὸν καὶ ἐν Γαλλίᾳ.

13. Ἰανουαρίου. Ἐν Γαλλίᾳ ἔνθα αἱ ἀπεργίαι ἐσημείωσαν δυσμενῆ ἐπὶ τῶν

οἰκονομικῶν ἐπίδρασιν, ἡ Κυβέρνησις Σωτᾶν θέλουσα νὰ προβῇ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνδρῶσιν τῆς χώρας εὐρίσκειται πρὸ δυσχερειῶν ἐξ αἰτίας τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων.

14 Ἰανουαρίου. Ὁ Γάλλος πρωθυπουργὸς κ. Σωτᾶν ἀνένδοτος εἰς πᾶσαν νέαν παραχώρησιν πρὸς τὰς ἐργατικὰς ὀργανώσεις, παραχωρησὶν ἢ ὁποῖα θὰ ἴδοντο νὰ τρομοκρατήσῃ τὸ κεφάλαιον, τοῦτο προκαλεῖ κυβερνητικὴν κρίσιν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κ. Λεμπρὲν ἀνατίθεται εἰς τὸν κ. Μπονὲ τὸν σχηματισμὸν κυβερνήσεως. Ἐξακολουθοῦν αἱ ἀπεργίαι καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν.

17 Ἰανουαρίου. Ἐν Βερολίνῳ ὁ καγκελάριος Χίτλερ ἐδέχθη τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Νοτιοσλαβίας κ. Στογιαντίνοβιτς.

Ἐκεδόθη τὸ κάτωθε ἀνακοινωθέν:

«Κατὰ τὴν διαμονὴν του εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ράιχ ὁ πρωθυπουργὸς καὶ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Νοτιοσλαβίας κ. Στογιαντίνοβιτς ἔσχε διαφόρους συνομιλίας μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν φόν Νόυρατ ἐφ' ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν ἐνδιαφερόντων τὰς δύο χώρας καθὼς καὶ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν γενικὴν πολιτικὴν. Ἐπὶ πλέον, ὁ κ. Στογιαντίνοβιτς ἔσχε λεπτομερικὰς συνομιλίας μετὰ τὸν πρωθυπουργὸν τῆς Πρωσίας στρατηγὸν Γκαίριγν καθὼς καὶ μετ' ἄλλων ἐκ τῶν ἱθυνόντων πολιτικῶν ἀνδρῶν. Ἡ σειρά τῶν συνομιλιῶν του ἐτετρατίσθη μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν, ἣν ἔκαμε παρὰ τῷ ἀρχηγῷ καγκελαρίῳ κ. Χίτλερ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὁποίας ἀντηλλάγησαν εἰλικρινεῖς γνώμαι περὶ τῆς θέσεως τῶν διαφόρων ζητημάτων. Αἱ συνομιλίαι διεξήχθησαν ἐν ἀτμοσφαιρῇ εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ πλήρους κατανοήσεως τῶν ἀμοιβαίων πολιτικῶν ἀντιλήψεων, ἐπιβεβαιωθέντος οὕτως, ὅτι ἡ μόνιμος φιλία τῶν δύο χωρῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν διατήρησιν τῆς Ἑυρωπαϊκῆς εἰρήνης καὶ ὅτι ἡ συνεργασία των εἶναι χρήσιμος δι' ὅλα τὰ ζητήματα. Σταθερὰ θέλησις ἐξεφράσθη ἐκατέρωθεν ὅπως ἀναπτυχθῶν πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν αἱ γεωμανονοτιοσλαβικαὶ σχέσεις».

Ἐν Ρουμανίᾳ ἐξακολουθεῖ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς ἥτις ἐπιδιώκει τὴν πλήρη ἐξάλειψιν τῶν Ἑβραίων ὑπὸ τὸν τύπον τῶν ἐπιτοπίσεων.

Εἰς τὴν Σαγκάην δύο Ἀγγλίδες συνοδευόμεναι ἀπὸ δύο συμπατριώτας των ἐπεχείρησαν περίπατον ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς διεθνούς ζώνης. Αἰφνης ἐδέχθησαν ἐπίθεσιν ομάδος ὀκτὼ Ἰαπώνων στρατιωτῶν, οἵτινες ἀφοῦ ἔδεδαν τοὺς δύο ἄνδρας εἰς τὸν καρμὶν δένδρου ἐστράφησαν πρὸς τὰς γυναῖκας ἡς ὁποίας ἐβίασαν.

18 Ἰανουαρίου. Ἐν Γαλλίᾳ ἡ κυβερνητικὴ κρίσις λέγει διὰ σχηματισμοῦ νέας κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν κ. Σωτᾶν, εἰς σχετικὰς δηλώσεις του ὁ νέος πρωθυπουργὸς λέγει οὖν τοῖς ἄλλοις τὰ ἑξῆς :

«Εἶμαι εὐτυχὴς διότι κατώρθωσα νὰ θέσω τέρμα εἰς τὴν μακρὰν καὶ λεπτεπίλεπτον κρίσιν. Ἡ κυβέρνησις τῆς ὁποίας τὰ μέλη θὰ παρουσιάσω εἰς τὸν Πρόεδρον θὰ προσπαθήσῃ ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἐλπίδας τῆς χώρας, ἡ ὁποία ἐπιζητεῖ διοικητικὴν καὶ πᾶντοτε μεταρρυθμίσεις καὶ κοινωνικὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐννοεῖ νὰ ἔχῃ ἀστικὴν εἰρήνην καὶ ἀσφάλειαν. Βαρὺ ἔργον ἀναμένει τὴν νέαν κυβέρνησιν καὶ τὸ ἔργον τοῦτο θὰ φέρῃ εἰς πέρας μετὰ τὸν διττὸν σκοπὸν, ἀφ' ἐνὸς νὰ φανῇ ἀνταξία τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ συμβιβάσῃ τὰς ἀπαιτήσεις μετὰ τὴν ἐθνικὴν σωτηρίαν. Εἴτε πρόκειται νὰ διατηρήσωμεν στήν σταθερότητα τῶν οἰκονομικῶν μας, εἴτε νὰ προπαρασκευάσωμεν κοινωνικοὺς νόμους, διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἀσφαλισθῇ ἡ εἰρηνικὴ συνεργασία κεφαλῶν καὶ ἐργασίας, εἴτε εἰς τὰ ζητήματα τῆς ἀσφαλείας καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος, θὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ μέγα ἔργον καθήκον μετὰ ὅλην τὴν ἀφοσίωσιν.

Θὰ παρατηρήθῃ βεβαίως τὸ ἰδιαιτέρον ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐπέδειξα εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ πρωθυπουργικοῦ γραφείου διὰ τοῦ συντονισμοῦ καὶ τῆς ἐμφυχώσεως τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς δράσεως καθὼς καὶ διὰ τῆς ἀσκήσεως ἀσθηροῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ξένων. Ἀπεφάσισα ἐξ ἄλλου ἐκ συμφώνου μετὰ τοῦ φίλου μου κ. Νταλαντιὲ νὰ ἐπωφεληθῶ τῆς εὐκαιρίας, ἥτις μοὶ παρουσιάζετο διὰ ν' ἀναδιοργανώσω τὰς σχέσεις μετὰ τὰς ὁποίας δέον νὰ ἐνοῦνται τὰ ὑπουργεῖα τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης. Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς μεταρρυθμίσεως ταύτης, οἱ συνάδελφοί μου Καμπινσὺ καὶ Κόντ ἔθεσαν εἰς τὴν διαθεσίμ μου τὰ χαρτοφυλάκιά των, παρεκάλεσα δὲ φυσικὰ καὶ τοὺς δύο νὰ δεχθῶν τὴν διεύθυνσιν ἄλλων ὑπουργείων. Κατόπιν τῶν διαφορῶν τούτων μεταβολῶν δύναμαι νὰ εἶπω, ὅτι ἡ κυβέρνησις εἶναι ἰσχυρῶς συγκεντρωμένη καὶ παγία. Ἄς τεθῶμεν ἤδη ἐπὶ τὸ ἔργον, πρὸ τούτου δὲ ἐπιθυμῶ νὰ βεβαιώσω τοὺς συμπολίτας μου περὶ τῆς βαθείας πίστεώς μου ἐπὶ τὸ μέλλον τῆς ἀγαπητῆς μας πατρίδος τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαρτᾶται εἰμὴ ἐκ τῆς κοινῆς ἡμῶν θελήσεως, ἡρεμίας, πειθαρχίας καὶ κοινωνικῆς ὁμονοίας».

20 Ἰανουαρίου. Τελοῦνται οἱ γάμοι τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Φαρούχ.

21 Ἰανουαρίου. Ἡ Γαλλικὴ Βουλὴ παρέχει ψῆφον ἐμπιστοσύνης ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν κυβέρνησιν Σωτᾶν.

Σημαντική επίτυχία τῶν ἐθνικῶν στρατευμάτων εἰς τὸ Γερουέλ.

22. Ἰανουαρίου. Ὁ Ἰάπων στρατηγὸς Ματσὺι, ἀρχηγὸς τῶν ἐν τῇ κεντρικῇ Κίνῃ δυνάμεων, ὁμιλεῖ εἰς δηλώσεις του περὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸν τῆς Σαγγάης καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν τῆς κεντρικῆς Κίνας.

«Κατ' ἀρχὴν λέγει ὁ στρατηγὸς, δὲν ἀναγνωρίζω τὴν οὐδετερότητα τῶν διεθνῶν ἐκχωρήσεων. Ὡς ἐκ τούτου ἐξασκῶ ἐγὼ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τῆς Κίνας ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν αὐτῶν. Δὲν ζητῶ ποτὲ διαταγὰς ἀπὸ τῆν κυβέρνησιν μου, καὶ ὅ,τι συμβαίνει ἐδῶ γίνεται γίνεται ὑπὸ προσωπικῆν μου εὐθύνην. Πιστεύω ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ὑπέπεσα εἰς μεγάλα σφαλματα».

Οἱ ξένοι, προσθέτει περαιτέρω θὰ ὑποχρεωθῶν τελικῶς ν' ἀναγνωρίσουν τὴν κυριαρχίαν μας, ἐὰν ἐνεργήσωμεν ἀποφασιστικῶς. Ἡ παρατηρουμένη ἐντασις ἐν Σαγγάη ὀφείλεται εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν Κινέζων, θὰ εἶχον δὲ ἤδη ρυθμίσει τὸ ζήτημα ἂν δὲν συνέβαινε τὸ ἀτυχὲς ἐπεισόδιον τοῦ Πανάου, Περαιτέρω ὁ στρατηγὸς τονίζει, ὅτι παρὰ πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀντίδρασιν τῶν Εὐρωπαίων δὲν πέπει νὰ τοὺς φοβῶνται οἱ Ἰάπωνες. Ἡ ἀντίληψις αὐτῆ λέγει τοῦ ἐπέβαλε νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἐπέδειξιν τῶν ἰαπωνικῶν στρατευμάτων ἐντὸς τῆς Διεθνούς ζώνης τῆς Σαγγάης καὶ προσθέτει ὅτι: «Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπιδεικνύωμεν τὴν δύναμιν μας». «Θὰ ζητήσω εἰς τὸ μέλλον, προσέθεσε, εὐνοϊκὰς περιστάσεις διὰ νὰ κάμω κάτι ἐπ' αὐτοῦ».

Ἀναφερόμενος ἀκόλι ὕθως εἰς τὴν ἐνδεχομένην ἐπέκτασιν τῆς ἐξουσίας τῆς ἰαπωνοφίλου κινεζικῆς κυβερνήσεως τοῦ Πεκίνου ἐπὶ τῆς κεντρικῆς Κίνας, λέγει ὅτι τοῦτο εἶναι ἀδύνατον καὶ παρατηρεῖ σχετικῶς: «Ἄν τὸ Τόκιο ἐπιθυμῇ τοῦτο, σημαίνει ὅτι ἀγνοεῖ τὰ ἐν Κίνα. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐγκαταστήσωμεν αὐτόνομον κυβέρνησιν εἰς τὴν κεντρικὴν Κίναν».

Ἐπίσης ἐκφράζει τὴν γνώμην ὅτι οἱ Κινέζοι, πεισθέντες περὶ τοῦ ματαίου τῆ περαιτέρω ἀντιστάσεως, ἐπιθυμοῦν τὴν εἰρήνην. Αἱ ἐπιχειρήσεις θὰ λήξουν πιθανῶς μετὰ τὸ τέλος τῶν μαχῶν, αἱ ὁποῖαι γίνονται ἤδη εἰς τὸ νότιον Σαντούγγι.

26. Ἰανουαρίου. Πολεμικαὶ ἐπιτυχίαι τῶν Κινέζων εἰς ὄλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς.

Ἐν Γενεύῃ συνέρχεται εἰς τὴν 100ην αὐτοῦ Σύνοδον τὸ Συμβούλιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν.

Εἰς τὸ Συμβούλιον ἀντιπροσωπεύονται δεκατέσσαρα κράτη: ἡ Μεγάλη Βρετανία, ἡ Γαλλία, ἡ Σοβιετικὴ Ρωσία, ἡ Πολωνία, τὸ Βέλγιον, ἡ Λεττονία, ἡ Ρουμανία, ἡ Βολιβία, ὁ Ἰσημερινός, τὸ Περσὺ, ἡ Κίνα, ἡ Νέα Ζηλανδία, ἡ Περσία, ἡ Σουηδία. Ἐξ αὐτῶν, τὰ ἐπὶ πρῶτα ἀντιπροσωπεύονται διὰ τῶν ὑπουργῶν τῶν τῶν Ἐξωτερικῶν. Εἰς τὸ Συμβούλιον θ' ἀντιπροσωπευθῇ καὶ ἡ Τουρκία, κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ σαντζακίου τῆς Ἀλεξανδρέτας.

29. Ἰανουαρίου. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ κοινὴ γνώμη ἰκανοποιημένη ἐκ τοῦ προγράμματος τῶν ἐντόνων ναυτικῶν ἐξοπλισμῶν τῆς Ἀμερικῆς.

31. Ἰανουαρίου. Ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἀποφασίζου ἐν Γενεύῃ τὴν παραγὴν συνδρομῆς εἰς τὴν Κίναν, τοῦτο ἐξηγεῖται ὅτι ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία ἐπιχειροῦν διὰ τῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῆς νὰ ἐπηρεάσουν καὶ τὰς ἄλλας Δυνάμεις.

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Προσφάτως ἦτο εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ κ. Κωνσταντῖνος Καλαβρέζος ἐκ τῶν διακεκριμένων ἐλλήνων ἐμπόρων τοῦ Γαλαξίου τῆς Ρουμανίας.

Ὁ κ. Κωνστ. Καλαβρέζος, καίτοι σήμερον ρουμάνος ὑπήκοος, δὲν παύει ἐν τούτοις ζωηρῶς ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ διὰ τοῦτο διατηρεῖ στενοτάτας ἐμπορικὰς σχέσεις μὲ αὐτήν. Αἰσθάνεται δὲ βαθύτατα τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐξυπηρετεῖ τὴν Ἑλλάδα ὡς φανατικὸς προπαγανδιστῆς τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων, διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ὁποίων καὶ καταβάλλει πάσας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις.

Ἐπωφεληθέντες ἀπὸ τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν τοῦ κ. Καλαβρέζου τὸν ἠρωτήσαμεν ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐν Ρουμανίᾳ Ἑλληνισμόν, καὶ ἰδίως ἐν σχέσει πρὸς τὰς πιθανότητας εὐρυτέρας ἀκόμη διαδόσεως τῶν τε ἀγροτικῶν καὶ βιομηχανικῶν προϊόντων τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Καλαβρέζος ἐξεφράσθη μὲ πολλὴν αἰσιοδοξίαν διὰ τὸ μέλλον πλειστον ὄσων προϊόντων μας. Δεδομένου ἄλλως τε ὅτι ἡ βελτίωσις καὶ τῶν ἀγροτικῶν μας

καὶ τῶν βιομηχανικῶν μας προϊόντων βαίνει, συνεχῶς πρὸς τὰ πρόσω, αἱ Ρουμανικαὶ ἀγοραὶ ἤρχισαν νὰ τὰ προσέχουν μὲ περισσότερον ἐνδιαφέρον, καὶ τοῦτο διότι πολλὰ ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ συναγωνισθοῦν πρὸς ἄλλα ξένα, ἀπὸ τε ποιότητος καὶ τιμῶν.

Ἐκ τῶν βιομηχανικῶν ἐλληνικῶν προϊόντων φρονεῖ ὅτι τὰ εἶδη τῆς κλωστικῆς, τῆς χρωματοργίας, ὡς καὶ τὸ κηλοφώνιον, δύνανται νὰ εὕρουν εὐρείαν κατανάλωσιν εἰς τὰς Ρουμανικὰς ἀγορὰς, ἐφ' ὅσον οἱ παράγοντες ταῦτα ἑλληνες βιομήχανοι θὰ κατορθώσουν νὰ τηρήσουν ὠρισμένους ὄρους.

Πρῶτον νὰ μὴ νοθεύσουν καὶ κατ' ἐλάχιστον τὰς σημερινὰς τῶν ὁμολογουμένως πολὺ καλὰς ποιότητας.

Δεύτερον νὰ μὴ ὑψώσουν τὰς τιμὰς τῶν μὲ τὰς ὁποίας σήμερον ἐπιτυχῶς δύνανται νὰ συναγωνισθοῦν μὲ τὰ ὁμοια ἄλλων βιομηχανικῶν χωρῶν καὶ δὴ πολὺ περισσότερον προηγημένων ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Τρίτον νὰ φρονεῖζου ν' ἀναθέτου τὰς ἀντιπροσωπίας τῶν εἰς ἐνδεδειγμένους οἴκους ποὺ νὰ ἔχουν ὄχι μόνον ὕλικόν συμφέρον ἀλλὰ καὶ ἠθικόν συμφέρον πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων.

Τέταρτον νὰ μὴ παύου νὰ διαφημίζου καταλλήλως τὰ προϊόντα τῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι κοινῶς παραδεδομένον ὅτι ἡ διαφήμισις ἢ κατάλληλος καὶ διαρκῆς, ἀπαιτεῖται κατὰ κανόνα.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν ἀγροτικῶν καὶ ἀλιευτικῶν μας προϊόντων μᾶς εἶπεν ὅτι πολλὰ ἐκ τούτων, καὶ συγκεκριμένως τὰ καπνὰ μας, τὰ σῦκα μας, αἱ σταφίδες μας, τὰ ἐλαία μας, αἱ ἐλαῖαι μας τ' ἀλίπαστα καὶ τὰ ἐσπεριδοειδῆ μας, εἰσάγονται ἀνέκαθεν εἰς τὴν Ρουμανίαν, ἀλλ' ὄχι βέλαια, εἰς ἃς ποσότητας θὰ ἦτο δυνατόν. Καὶ τοῦτο, φρονεῖ ὅτι ὀφείλεται εἰς τὰ ἐξῆς δύο κυρίως αἷτια. Πρῶτον ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ὀργανομένη ἢ ἐντεῦθεν ἐξαγωγή τῆς Ἑλλάδος μὲ τὰ κατάλληλα πρόσωπα, καὶ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τῆς Ρουμανίας, καὶ δεύτερον διότι καὶ μερικοὶ τῶν Ἑλλήνων ἐξαγωγέων δὲν ἐτηροῦσαν μερικὰ πράγματα οὐσιώδη, δηλαδὴ ὡς πρὸς τὴν ποσότητα, ὡς πρὸς τὸ ἀμπαλάζ, ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει ἐμφάνισιν.

Εἶναι κοινὸν μυστικόν ὅτι τὰ ἐμπόριον σήμερον διεξάγεται εἰς τὰς διεθνεῖς ἀγορὰς ὑπὸ διαφορετικῆς ὕλης συνθήκας ἀπὸ ἄλλοτε. Ἡ κατανάλωσις ἔχει μεγάλας ἀπαιτήσεις, διότι ὁ διεθνὴς συναγωνισμὸς τῆς διδοὶ αὐτὰ τὰ δικαιώματα.

Καὶ ὁ κ. Καλαβρέζος μᾶς διεβεβαίωσεν ὅτι καὶ οἱ Ἕλληνες ἐξαγωγεῖς σήμερον ἔχουν ἀντιληφθεῖ τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον αἱ ρουμανικαὶ ἀγοραὶ ἤρχισαν νὰ προσέχουν μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὰ ἐλληνικὰ προϊόντα.

Τὸ συμπέρασμα μᾶς εἶνε τοῦτο.

Ὅτι αἱ ρουμανικαὶ ἀγοραὶ παρουσιάζου διὰ τὴν Ἑλληνικὴν παραγωγὴν σιὰδιον μεγάλου ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον καλοῦνται οἱ Ἕλληνες ἐξαγωγεῖς νὰ τὸ ἐμμεταλλεύου καταλλήλως, ἐφ' ὅσον ὁ ρουμανικὸς λαὸς τρέφει ἀγαθὰ αἰσθήματα διὰ τὸν Ἑλληνομόν, διότι συνδεόμεθα ἀμφότεροι οἱ λαοὶ διὰ κοινῶν παραδόσεων καὶ κοινῆς τύχης.

Ὁ γράφων τὰς γραμμὰς ταύτας ἐπισκεφθεὶς ἐσχάτως τὴν Ρουμανίαν καὶ ἐλθὼν εἰς σχέσεις μὲ διαφόρους ρουμανικοὺς καὶ ἐλληνικοὺς ἐμπορικοὺς οἴκους, ἀπεκόμισε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐν Ρουμανίᾳ ἔχομεν ἀρκετοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ παρέχου τὴν συνδρομὴν τῶν πρὸς παραγωγὴν τῆς ἐκεῖ εἰσαγωγῆς πλειστον ἐκ τῶν προϊόντων μας, βιομηχανικῶν καὶ ἀγροτικῶν εἰς τρόπον ὥστε πάντα τὰ εἶδη ποὺ εἰσάγομεν ἡμεῖς ἀνέκαθεν ἐκ Ρουμανίας, ἦτοι μπενζίναν, πετρέλαια, σιτηρὰ καὶ ξυλείαν, νὰ τὰ πληρώνωμεν μὲ ἰδικὰ μας προϊόντα.

Ἐπεὶσθην δὲ καὶ ὅτι οἱ Ρουμᾶνοι καὶ ὡς καταναλωταὶ καὶ ὡς ἔμποροι εἶναι ἀπολύτου καλῆς πίστεως καὶ ὅτι τρέφου συμπάθειαν ἰδιαιτέραν πρὸς πᾶν τὸ ἐλληνικόν.

Ἦρπετι δὲ νὰ μὴ λησμονοῦμεν ὅτι πρὸς τοῦτο συμβάλλου καὶ οἱ ἐκεῖ ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ ἠθους τῶν καὶ τῆς ἀκεραιότητος τῶν προσελκύου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ρουμανικοῦ λαοῦ.

Μεταξύ των άλλων δὲν πρέπει νὰ παραλείψω ν' ἀναφέρω ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους εἶχα τὴν τιμὴν νὰ γνωρισθῶ προσωπικῶς, ἦτοι τοὺς ἐν Βραΐλα οἴκους τῶν κ. κ. Ἀνδρέα Δρακούλη, Μάντζαρη, Γ. Πόρτολου, Ξενάκη, Λυκαρδοπούλου, τοὺς ἐν Γαλατοῖω Στέφ. Σοφιανοῦ, Δημ. Βουτσᾶ, Γ. Καλαβρόζου καὶ Σιας, Ἐρν. Ἀσλάν, Π. Ἰσακίδη, Κ. Μ. Ζεβόογλου, Τσομλεκτοόγλου καὶ Παλατιόγλου, τοὺς ἐν Βουκουρεστίῳ οἴκους τῶν Ν. Κολάκογλου, Ψαλτίδη, Γ. Βουτσᾶ, τοὺς ἐν Σουλιᾷ οἴκους τῶν Γ. Ν. Κυριακίδου καὶ Παρπαρία, καὶ ἄλλους ἀκόμη, τῶν ὁποίων μοῦ διαφεύγουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὰ ὀνόματα.

Γ. ΓΙΟΥΡΟΥΚΕΛΗΣ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΖΩΗ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἀθλητικὰ γεγονότα εἶναι ἡ νίκη τὴν ὁποίαν ἐσημείωσαν οἱ Ἕλληνες ποδοσφαιριστὰ οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἑθνικὴν μας ὁμάδα εἰς τὴν Παλαιστίνην. Τὸ γεγονός ἔχει διπλὴ σημασίαν πρῶτον ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐπιτυγχάνεται ὑπὸ Ἑλλήνων παικτῶν εἰς διεθνή ἀγῶνα παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος καὶ δεύτερον ὅτι διὰ πρώτην φορὰν ἐπαρουσίασαν θαυμασίαν συνοχὴν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος. Τὸ δεύτερον τοῦτο ὀφείλεται ἀσφαλῶς εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Ε. Π. Ο. καταβληθεῖσαν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀριωτέραν ἐμφάνησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ποδοσφαίρου. Αὐτὸ μάλιστα ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῆς δευτέρας νίκης τὴν ὁποίαν ἐσημείωσαν οἱ ἴδιοι ἀθληταὶ εἰς τὴν ἑβδόμην ποῦ ἔδωσαν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρεια εἰς τὰς 24 παρελθόντος μηνὸς ὅπου παρουσία πολλῶν φιλάθλων κατεχειροκροτήθησαν διὰ τὸ θαυμάσιον καίξιμό των.

Τὰ εὐχάρισια αὐτὰ ἀποτελέσματα μᾶς κάνουν νὰ πιστέψουμε ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν ποδόσφαιρον κλίνει μέσα του καλλῆς προῦποθέσεις διὰ τὴν καλὴν εἰς τὸ μέλλον του ἐξέλιξιν. Ἐχει καταπολεμηθῆ ὅπως ἀποδεικνύεται ὁ ὑπερατομισμὸς τοῦ Ἑλλήνος παίκτη τοῦ ὁποῖον τῶρα μετ' εὐχαριστήσεως βλέπουμε κειθαρχημένον εἰς τὸν ἀγῶνα του. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πρέπει νὰ θεωρεῖται ἡ νίκη τῆς Παλαιστίνης τὸ πρῶτον ἀποτέλεσμα μιᾶς καλῆς κατευθύνσεως τὴν ὁποίαν ἔχει χαράξει τὸ Ἑλληνικὸν ποδόσφαιρον εὐχόμεθα δὲ ὅπως ἡ προσπάθεια αὐτὴ τονώσει καὶ ἐμπυρώσει τοὺς παίκτας μας διὰ νὰ σημειώσων καὶ ἄλλας ἐπιτυχίας.

Ὁ ἀνώμαλος Δρόμος τοῦ Ἀθηναϊκοῦ. 27 ἀθληταὶ μας ἀνήκοντες εἰς τὸν Ἀθλητικὸν Ἀθηναϊκὸν Ὀμιλον ἔλαβαν μέρος εἰς τὸν ἀγῶνα ἀνωμάλου δρόμου 3000 μέτρων. Ὁ ἀγὼν ἐγένετο εἰς τὸν Ἀρδητὸν. Εἰς τὸ ὁμαδικὸν αὐτὸ ἀγώνισμα ἦλθε πρῶτη ἡ ὁμάς τοῦ Πειραιῶκα Συνδέσμου μὲ 125 βαθμοὺς 1) Βαρεζάκις 16'16'4 Κουβέρης Βασιλείου, Νικητόπουλος, Τριανταφύλλου, Ράλλης, Σόκαρης, Τσατσαλῆφος Κουγιόπουλος, Περδικόπουλος, Σουρῆς. Δεύτερα ὁμάς ἦλθε ἡ τοῦ Παναθηναϊκοῦ μὲ 51 βαθμοὺς 2) Βλάχος 16'21' Τρίτη ὁμάς Ἑθνικοῦ μὲ 48 βαθμοὺς.

Στὴν δευτέραν κατηγορίαν τὴν πρῶτην θέσιν κατέλαβε ὁ Σκέρτος μὲ 17'24'

Ἡ Νέα Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σ. Ε. Γ. Α. Σ. Κατὰ διεξαχθεῖσαν ψηφοφορίαν ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως συνελευθούσης εἰς δευτέραν συνεδρίασιν ἐξελέγησαν ὡς μέλη τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς Σ. Ε. Γ. Α. Σ. οἱ κ. κ. Μαλοῦχος, Στίνης καὶ Λώτος.

Ἀνώμαλος Δρόμος Πανιωνίου Γυμ. Συλλόγου. Μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν ἀθλητῶν ἐτελέσθη ἀγὼν ἀνωμάλου δρόμου ὁ ὁποῖος ὀργανώθη ὑπὸ τοῦ Πανιωνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἐορτῶν τοῦ γάμου τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου. Ὁ ἀγὼν αὐτὸς ἦτο πρωτοφανὴς διὰ τὰ Ἑλληνικὰ Ἀθλητικὰ χρονικά. Διότι ἐξετελέσθη κατὰ θαυμάσιον τρόπον καὶ συνεκέντρωσε ἕνα πολὺ μεγάλο ἀριθμὸ ἀθλητῶν. Ἐστέφθη δὲ ὅπως ἀνεμένετο ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἡ ἐκκίνησις ἐγινε ἀπὸ τὸν χῶρον ὅπου θὰ ἰδρῶθῆ τὸ Γυμναστήριον τοῦ Πανιωνίου ἐν Νέᾳ Σμύρῃ. Ἀφοῦ διήλθε ἡ ὁμάς τῶν ἀθλητῶν τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ συνοικισμοῦ ἐξήλθε ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Συγγροῦ ἐκεῖ δὲ διὰ μέσου ἐπυφνημῶν τῶν παρισταμένων διαβατῶν ἐφθασε εἰς τὸ Στάδιον. Τὴν ἐκκίνησιν εἰς τοὺς δρομεῖς ἔδωσε ὁ Ὑπουργὸς Διοικητῆς Πρωτευούσης κ. Κοτρίας.

Ἀπαντες οἱ δρομεῖς ἐπέδειξαν εἰς τὸν ἀγῶνα ὅτι ἔχουν τὰ προσόντα διὰ νὰ ἀναδειχθῶν ὡς ἀθληταὶ ἀνωτέρας κλάσεως. α) Ἐσαρμάτισε ὁ Ἀρβανίτης καλύψας τὴν ἀπόστασιν 5.500 περίπου μέτρων εἰς 18'42'6)10 ἐναντι τοῦ 18'39' τοῦ Ραγάτου καὶ 19' τοῦ Νίτσα τοῦ Ε. Γ. Σ.

Ὁ Ἑθνικὸς Γυμ. Σύλλογος ἀνεδείχθη νικητὴς εἰς τὸ ὁμαδικὸν ἀγώνισμα μὲ βαθμὸς 51. Μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος ἐγένετο εἰς τὸ Στάδιον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ΣΕΓΑΣ κ. Ρινοπούλου ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων εἰς τοὺς νικητὰς. Τὸ κύπελον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Γεωργακοπούλου ἀπενεμήθη εἰς τὸν Ἑθνικόν, τὸ κύπελον τῆς Ἡλεκτρικῆς Ἐταιρείας εἰς τὸν Ἀρβανίτην τὸ ἑπαθλον τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων κ. Πλυᾶ, εἰς τὸν Γιάκαλην πρῶτον νικητὴν τῆς ὁμάδος τῶν ἀνεξαρτήτων, τὸ ἑπαθλον τῆς Ἑθνικῆς Τραπέζης ἐδόθη εἰς τὴν ὁμάδα τῶν ἐφημεριδοπωλῶν ὁ «Κράνης».

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΧΑΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Αὐτοτελεῖς Χριστιανικαὶ Ἀδελφότητες τῶν Νέων λειτουργῶν σήμερον εἰς τὰς Ἀθήνας, τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Σμύρον. Καὶ αἱ τρεῖς ἀποτελοῦν μέλη τῆς Παγκοσμίου Ἐνώσεως τῶν ΧΑΝ προΐσταται δὲ αὐτῶν Ἀμερικανὸς τεχνικὸς σύμβουλος, ἀπεσπασμένος ἐκ μέρους τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τῶν ΧΑΝ Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ. Τὸ θρησκευτικὸν πρόγραμμα τῶν Ἑλληνικῶν ΧΑΝ εἶναι καθαρῶς ὀρθόδοξον τοιοῦτο δὲ ὑπῆρξε ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς ἰδρύσεως τῆς ΧΑΝ ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ ἔτη ὅμως οἱ ἰθύνοντες τὴν Ὀργάνωσιν ἀντιμετώπισαν τὴν ὑποψίαν τοῦ κοινοῦ ὅτι πρόκειται περὶ ξένης θρησκευτικῆς προπαγάνδας. Εὐτυχῶς σήμερον ἡ Ὀργάνωσις χαίρει τῆς ἐκτιμήσεως καὶ ὑπολήψεως τῆς κοινωνίας καὶ αἱ πρῶται περὶ προπαγάνδας ὑποψίαι διατηροῦνται μόνον ὡς ἀνάμνησις. Ἐπίτιμος Πρόεδρος τῆς ΧΑΝ Ἀθηνῶν εἶναι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος τῆς δὲ ΧΑΝ Θεσσαλονίκης ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος. Αἱ Ἑλληνικαὶ ΧΑΝ ἐφαρμόζουν τὸ γνωστὸν τετραμερὲς πρόγραμμα τῆς Ἀδελφότητος, προσαρμόσασαι αὐτὸ πρὸς τὰς ἑλληνικὰς ἀνάγκας καὶ νοοτροπίαν. Ἀρμονικὴ ἀνάπτυξις τοῦ πνεύματος, τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς διὰ τῆς καταλλήλου καλλιέργειας τῆς ψυχικῆς, σωματικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν καὶ τῶν νέων.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἰδανικὸν καὶ ὁ σκοπὸς τῆς Ἀδελφότητος. Πρὸς πραγματοποίησιν τούτου αἱ ΧΑΝ Ἑλλάδος διατηροῦν εἰδικὰς Παιδικὰς Λέσχας, Γυμναστήρια, ὀργανώνουν τὰ μέλη των εἰς μορφωτικὰς ὁμάδας, προκαλοῦν συζητήσεις καὶ ὀργανώνουν διαλέξεις ὡστε νὰ διατηροῦν ζωντὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μελῶν διὰ τὰ κοινωνικὰ ζητήματα καὶ νὰ βοηθοῦν αὐτοὺς νὰ δίδουν τὴν καλλιτέραν λύσιν καὶ νὰ μορφώνουν τὴν ὀρθοτέραν γνώμην περὶ αὐτῶν.

Ἡ ΧΑΝ Θεσσαλονίκης ὡς διαθέτουσα ἰδιόκτητον κατάλληλον μέγαρον ἔχει ἀναπτύξει τὰς δράσεις της εἰς βαθμὸν ὡστε νὰ εἶναι σήμερον τὸ κέντρον τῆς Μακεδονικῆς Νεολαίας. Χάρις εἰς τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀποκτήσῃ ἐντὸς ὄλιγου καὶ τὴν πρῶτην ἐν Ἑλλάδι ἐσωτερικὴν κολυμβητικὴν δεξαμενὴν. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γυμναστήριον εἶναι μοναδικὸν ἐν Ἑλλάδι τὸ δὲ ἀθλητικὸν τῆς γήπεδον ἀπὸ τὰ τελειότερα.

Εἰς τὰς νυκτερινὰς σχολὰς τὰς ὁποίας διατηρεῖ ἡ ΧΑΝ οἱ ἐργαζόμενοι νέοι συμπληρῶνουν τὴν μόρφωσιν των μὲ ξένας γλώσσας, ἐμπορικά, στενογραφίαν κλπ. κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας. Εἰς τὸ Οἰκονομικὸν Ἐστιατόριον τὸ ὁποῖον διατηρεῖ ἡ ΧΑΝ Ἀθηνῶν οἱ ἐργαζόμενοι νέοι εὐρίσκουν ἄφθονον καὶ ἀρίστην τροφήν ἀντὶ ἐλαχίστου τιμήματος. Εἰς τὰ Σπίτια τοῦ Στρατιώτου ἐν Ἀθήναις καὶ Θεσσαλονίκῃ οἱ στρατιῶται εὐρίσκουν ὄχι μόνον καθαρὰ κουρεῖα καὶ καφφενεῖα καὶ

είδη πρώτης ανάγκης εις τιμὸς κόστους, ἀλλὰ καὶ ἔχουν τακτικὰς κινηματογραφικὰς μορφωτικὰς παραστάσεις, διαλέξεις καὶ γεωργικὰ μαθήματα διὰ τῶν ὁποίων μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῶν θὰ καταστοῦν καλοὶ γεωργοὶ εἰς τὰ μακρυνὰ χωριά τῶν.

Σπουδαία πλευρὰ τῆς ἐργασίας τῆς ΧΑΝ εἶναι καὶ αἱ θεριναὶ κατασκηνώσεις τῆς αἰ πρώται λειτουργήσασαι ἐν Ἑλλάδι. Ἡ Κατασκήνωσις Πηλίου ἔχει ἤδη εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τῆς 15ετῆ ἐπιτυχῆ λειτουργίαν. Ἡ Κατασκήνωσις Σαλαμίνος ἰδρύθη μόλις πρὸ 5ετίας, χάρις ὅμως εἰς τὴν ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως αἱ μόνιμοι συγχροισμένοι ἐγκαταστάσεις τῆς δύνανται νὰ περιλάβουν ἀνέτως 100 κατασκηνωτὰς κατὰ περίοδον, χρησιμοποιοῦνται δὲ καθ' ὅρισμένον διάστημα ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν φιλοξενίαν ἀπόρων παιδιῶν καὶ ἐργαζομένων νέων, οἱ ὅποιοι ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆματος περνοῦν τὴν ἀδειάν τῶν εἰς τὴν ἐξοχὴν, εἰς μορφωτικὸν καὶ φιλικὸν περιβάλλον καὶ διὰ τῆς καταλλήλου διαίτης καὶ φυσικῆς ἀγωγῆς ἀνακτοῦν δυνάμεις διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐπομένου χειμῶνος. Ἡ Κατασκήνωσις Πηλίου, δεχομένη κατασκηνωτὰς ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα εἰς τὸ εἶδος τῆς. Αἱ ἀθλητικαὶ ἐγκαταστάσεις τῆς εἶναι τέλειαι, ἡ δὲ ὠραιότης τῆς φύσεως τοῦ Πηλίου προσθέτει καὶ ἄλλην ἀξίαν εἰς αὐτήν.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατ' αὐτὰς ἐπέστρεψεν ἐξ Ἀμερικῆς ὁ κ. Τ. Λέσλι, Σῆαρ, διευθυντῆς τῶν ἀνασκαφῶν τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ ἡ Ἀμερικανικὴ Σχολὴ ἐν τῇ Ἀρχαίᾳ ἀγορᾷ.

Ὁ κ. Σῆαρ μετέβη πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν πιστώσεων αἰτινες ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἀνασκαφῶν.

Μέχρι τοῦδε αὐτὰ ἔχουν στοιχίσει περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν παρὰ τὰς Καλάμας ἀνεύρεσιν Μυκηναϊκῶν κυπέλων, εἰδικὸς συντάκτης μας ἐπελήφθη τῆς σχετικῆς ἐρεῦνης.

Ὡς γνωστὸν πρόκειται περὶ πέντε χρυσῶν κυπέλων μεγίστης ἀξίας. Οἱ χωρικοὶ οἵτινες τὸν παρελθόντα Νοέμβριον τὰ ἀνεῦρον καὶ τὰ ἐπώλησαν εἰς χρυσοχόον, ἐπροφυλακίσθησαν ὡς μὴ τηρήσαντες τὸν νόμον καὶ μὴ δηλώσαντες εἰς τὰς δημοσίας ἀρχὰς τὰ πολύτιμα εὐρήματα, ἀμα τῇ εὐρέσει.

Δυστυχῶς ἡ κολάσιμος πρᾶξις ἀνεκαλύφθη μετὰ τὸν βανδαλισμὸν τοῦ χρυσοχόου, ὅστις μετέβαλεν εἰς ράβδους χρυσοῦ τὰ δύο ἐξ αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν τριῶν τὰ ὁποία ἐσώθησαν καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἐθνικὸν Μουσεῖον, τὸ ἓνα τὸ ὁποῖον εἶναι μεγαλύτερον τῶν ἤδη γνωστῶν μυκηναϊκῶν, διατηρεῖται ἐν καταστάσει καλῇ. Τὰ δύο ἄλλα εἶναι πολὺ ἐφθαρμένα.

Σημειωτέον ὅτι τὸ συνολικὸν βᾶρος τῶν εὐρημάτων εἶναι μίαι καὶ ἡμίσειαι ὀκτὼ χρυσοῦ. Πρόκειται δὲ περὶ κατασκευασμάτων ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ (ἀνευ δηλαδὴ προσμίξεως χαλκοῦ ἢ ἀργύρου).

Ὁ συντάκτης μας ἐπεσκέσθη τὸν κ. Ἀλέξανδρον Φιλαδελφέα ὅστις χαρακτηρίζει ὡς δυστύχημα τὴν πρᾶξιν τοῦ χρυσοχόου.

Ὁ κ. Φιλαδελφεὺς εἶπεν :

— Μυκηναϊκὰ κύπελα οὐδαμοῦ τοῦ κόσμου ὑπάρχουν. Μόνον εἰς τὰ ἑλληνικὰ μουσεῖα εὐρίσκονται. Καὶ τοῦτο διότι αἱ εἰς τὰς Μυκήνας ἀνασκαφαὶ ἐγένοντο μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος, καὶ συνεπὶς ὑπῆρχε τρόπος διαφυλάξεως τῶν εὐρημάτων. Ἐπίσης Μινωικῆς ἐκοχῆς κύπελα ἢ ἄλλα παρομοίας φύσεως εὐρήματα δὲν ὑπάρχουν παρὰ ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ συντάκτης μας ἠρώτησεν τὸν κ. Φιλαδελφέα περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Ἀρχαίας ἀγορᾶς.

Ὁ κ. Φιλαδελφεὺς εἶναι βέβαιος ὅτι μέχρι τοῦ 1940 τὰ πάντα θὰ εἶναι

ἔτοιμα. Δηλαδή τὸ ἔργον τῶν ἀνασκαφῶν θὰ ἔχη συμπληρωθῆ καὶ ἐκεῖ ἀκριβῶς ἔνθα εὐρίσκεναι τὸ θέατρον Ζέφυρος, θὰ ἔχη κτισθῆ τὸ μουσεῖον τὸ ὁποῖον θὰ στεγάσῃ τὰ εὐρήματα.

— Ὡστε οἱ Ἀμερικανοὶ θὰ ἀνεγείρουν ἰδιαίτερον μουσεῖον εἰς τὸ Θησεῖον ἠρώτησεν ὁ συντάκτης μας.

— Δὲν πρέπει πλέον νὰ τὸ ὀνομάζετε «Θησεῖον» ἀπήντησεν ὁ κ. Φιλαδελφεὺς. Ἡ γνώμη ἐκεῖνων οἵτινες ὑπεστήριξαν πῶς ὁ ἐκεῖ ἀρχαῖος ναὸς ἦτο οὐχὶ τοῦ Θησεῦς ἀλλὰ τοῦ «Ἡφαιστου» ἐνισχύθη ἀπὸ τὰς ἀνασκαφὰς αἰτινες ἐνεργοῦνται εἰς τὴν Ἀρχαίαν ἀγοράν. Εἰς τὸ ἐξῆς ὁ ναὸς δὲν θὰ λέγεται Θησεῖον ἀλλὰ Ἡφαιστεῖον.

— Ὁ ἀπόλογισμὸς τῶν μέχρι τοῦδε ἀνασκαφῶν εἶναι ἱκανοποιητικὸς ;

— Βεβαίως. Εἰς τὸν ἐκεῖ λόφισκον εὐρέθησαν τὰ θεμέλια τῆς Βασιλείου Στωᾶς ἣτις ἀνήκει εἰς τὸ πρῶτον ἡμίσιον τοῦ 3ου π. χ. αἰῶνος. Εἰς τὸν δεῦτερον τομέα τῶν ἀνασκαφῶν, εὐρέθη ὁ δρόμος ὅστις ἀπὸ Διπύλου ὠδήγει διὰ τῆς Ἀγορᾶς πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐκεῖ ἐπίσης εὐρέθησαν τὰ θεμέλια τοῦ μαρμαρίνου βωμοῦ τοῦ Δωδεκαθέου ὡς καὶ ἓνα ὑδραγωγεῖον.

— Τὸ εὐρεθὲν ἀγαλμα τοῦ Ἀδριανοῦ ἔχει ἀξίαν ;

— Εἶναι τὸ πρῶτον ἔργον τὸν παριστᾶ μὲ στολὴν Ἀρχιστρατήγου. Εἶναι ἔργον ρωμαϊκῆς τέχνης τοῦ 2ου μ. χ. αἰῶνος. Ἀξίαν ἐπίσης ἔχουν μίαι κεφαλὴ γενειοφόρου ἀνδρός, τὸ ἀγαλμα ἐνὸς Σατύρου (ἀντίγραφον ἔργου τοῦ 4ου π. χ. αἰῶνος), τὰ εἴκοσι χιλιάδες νομίσματα, τὸ πλῆθος τῶν ἐπιγραφῶν.

Ἀξίον ἐπίσης προσοχῆς εἶναι ἓνα ἐξ ἐλεφαντοστοῦ μικρὸν ἀγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς συνεκολήθη καίτοι τὰ τεμάχια ἦσαν πολλὰ.

Ὁ κ. Φιλαδελφεὺς κατέληξεν τονίζων ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ ἐπαληθεύουν τὰς περιγραφὰς τοῦ Πausανίου καὶ ὅτι δὲν ἀποκλείεται νὰ προχωρήσουν αὐταὶ καὶ εἰς ἄλλα σημαντικὰ εὐρήματα.

ΟΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΕἰΣ ΤΗΝ ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΝ ΣΧΟΛΗΝ

ΜΙΑ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ

Οἱ εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πειραματικὸν Γυμνάσιον μετεκπαιδευόμενοι Δημοδιδάσκαλοι ἐπεσκέφθησαν πρὸ τινῶν ἡμερῶν τὴν Σιβιτανίδειον Σχολὴν Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων.

Ὁ Γενικὸς Διευθυντῆς τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς κ. Ἀνάργυρος Ἠλιάδης συνῶδευσεν τοὺς κ. κ. Δημοδιδασκάλους εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Σχολῆς, προκειμένου νὰ ἐνημερωθοῦν οὗτοι ἐπὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐφαρμόζεται ἡ τεχνικὴ μόρφωσις.

Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν τμημάτων ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Σχολῆς κ. Ἀνδρέας Κατσηκυριακὸς τέως Ὑπουργὸς, εἶπεν πρὸς τοὺς κ. κ. Δημοδιδασκάλους τὰ ἑξῆς :

Χαίρω ποῦ σᾶς βλέπω, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον εὐρισκόμεθα εὐτυχῶς πλέον εἰς ἐπ' αὐτῆν κατ' ἣν ἡ κοινωνία καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀπαδέχθησαν τὴν ἀνάγκην τῆς παραλλήλως πρὸς τὴν κλασσικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπαιδευσεως ἢ ὁποία κατευθύνει πρὸς πρακτικὰ ἐπαγγέλματα τοὺς νέους, προτιθεμένη νὰ καταστήσῃ τούτους καλοὺς ἐπαγγελματίας, καὶ καλοὺς τεχνικοὺς.

Ἡ ἀνάγκη τῆς τροπῆς ταύτης τῆς ἐκπαιδευσεως, εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἀναγκῶν τοῦ ἔθνους.

Ζῶμεν εἰς αἰῶνα κατὰ τὸν ὁποῖον, ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ λαοὶ κρίνουν ὡς ἓνα τῶν ζητημάτων τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, διότι ὁ μεταξὺ τῶν λαῶν συναγωνισμὸς εἶναι τραχὺς. Εἰς ἕκαστος λαὸς προσπαθεῖ νὰ ἔχη μορ-

φωμένους τεχνίτες, διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ ἀποκρίση διὰ τοιούτων τεχνιτῶν εὐπρόσποκα ἔθνικὰ προϊόντα, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ φανῆ συγχρονισμένως πρὸς τὴν σημερινὴν μηχανικὴν ἐποχὴν, ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ σημερινοῦ βιομηχανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ Ἑλλὰς χώρα κατοικημέ η ἀπὸ ἀνθρώπους διανοητικῶς ἀνεπτυγμένους, ἔχει ἀνάγκην νὰ διαδώσῃ τὴν πρακτικὴν καὶ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς, διὰ νὰ καταστή οὗτος ἱκανὸς πρῶτον νὰ κερδίῃ ἀνέτως τὰ πρὸς τὸ ζεῖν, καὶ δεύτερον διὰ νὰ μεταδώσῃ ἴσως, τὴν τέχνην του καὶ πρὸς γειτονικοῦς λαοῦς.

Ἡμεῖς ἀπὸ ἐτῶν ἐργαζόμεθα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Ἡ Ἰδρυσις καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς Σιβιτανίδειου Σχολῆς, προέρχεται ἀπὸ τὴν πεποίθησιν τοῦ ἔχομεν πρὸς τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς τεχνικῆς ἐκπαίδευσως. Θέτομεν δὲ εἰς τὴν διάθεσιν ὑμῶν καὶ τῆς κοινωνίας τὸ Σιβιτανίδειον ἴδρυμα, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὑπόδειγμα, διὰ νὰ ἀρισθεῖτε σεῖς ἀπὸ αὐτά, πᾶν χρήσιμον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκετε.

Σὰς χαιρετῶ καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ ἐνταῦθα ἐλεύσει σας, καὶ ὀλοψύχως εὐχομαι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ σας.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙ ΑΛΛΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Ὁ κ. Ἀθανάσιος Βυζᾶς διδάκτωρ τῆς ἐν Βερολίῳ Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς Σχολῆς, μελετήσας πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τὴν ὡς ἄνω μελέτην, ἣν δημοσιεύει τὸ παρὸν τεύχος μας, ἔχει νὰ παρατηρήσῃ τὰ ἑξῆς :

Ἡ ἐπίδρασις τῆς μαθηματικῆς ἐπιστῆμης ἐπὶ τῆς Κοινωνιολογίας καὶ ἰδίως τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν ἀνέκαθεν ὑπῆρξεν ἰσχυρὰ καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ. Αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸν δανεισμὸν παρὰ τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ἐπιστημονικῆς μεθόδου τῶν Φυσικομαθηματικῶν. Τοῦτο ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι οἱ φυσιοκράται καὶ αἱ Σχολαί, ἡ κλασσικὴ, ἡ αὐστριακὴ καὶ ἡ μαθηματικὴ, μεταχειρίζονται τὴν φυσικομαθηματικὴν μέθοδον, ζητοῦντες διὰ τῆς ἀπαγωγῆς (deduktion) τὴν εὕρεσιν ἐπιστημονικῶν συμπερασμάτων γενικῆς ἀναγνωρίσεως.

Ἐμφανεστέρως παρουσιάζεται ἡ ἐπίδρασις αὕτη εἰς τὴν μαθηματικὴν Σχολὴν τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν, ἥτις ζητεῖ ὅλα τὰ οἰκονομικὰ φαινόμενα νὰ λύσῃ διὰ μαθηματικῶν ἐξισώσεων. Ὅπαδοί τῆς Σχολῆς ταύτης εἶναι οἱ Cournot, Walras, Pareto, Jevons, Gossen, Schumpeter κλπ.

Ἡ προσπάθεια βεβαίως τῆς Σχολῆς ταύτης ὅσονδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἐνδιαφέρουσα καὶ ὅσονδήποτε καὶ ἂν προήγαγε τὴν οἰκονομικὴν ἐπιστήμην, ὅστερεῖ ἐν τούτοις ὡς πρὸς τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἔρευναν ὅλων τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων, διότι ἡ οἰκονομία ἐπιρεάζεται παρὰ διαφόρων ἀπροβλέπτων παραγόντων καὶ συνεπῶς μὴ δυναμένων ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐξισώσεις. Ἐν τούτοις ὑπάρχουν ὄρισμένα οἰκονομικὰ προβλήματα, ἅτινα μόνον διὰ μαθηματικῶν ἐξισώσεων δύνανται νὰ λυθῶσι. Ταῦτα ἰδίως συναντῶνται εἰς τὴν λογιστικὴν ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰ μὴ μαθηματικὰ ἐξισώσεις.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΑΡΙΩΝ

Εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος τῶν «Νέων Δρόμων» καὶ ἐν τῇ δημοσιευθείσει μελέτῃ περὶ «Καταγωγῆς τῶν Ἀρίων», ὅπως ἐξ ἀβλεψίας ἀναφέρονται καὶ οἱ Οὐγγροὶ ὡς μέλη τῆς Ἀρίας φυλῆς. Οἱ Οὐγγροὶ εἶναι οὐχὶ ἀριανὴ φυλὴ, ἀλλὰ τουρκικὴ φυλὴ τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, (ἀπόγονοι τῶν Οὐνῶν) καὶ ἡ γλῶσσα τῶν ἐπίσης τουρκικὴ.

Ἡ ἐπιστήμη θεωρεῖ ὡς ἀριανῆς προελεύσεως πάντας τοὺς ἐν Εὐρώπῃ οἰκοῦντας, πλὴν τῶν Φιλανδῶν—Οὐγγρῶν—Τούρκων καὶ Βάσκων, Ἑσκιμῶν καὶ Λαπῶνων ἀπάντων τούτων ὄντων τουρκομογγολικῆς καταγωγῆς. Ἐπίσης τουρκομογγολικῆς προελεύσεως εἶναι καὶ οἱ Βούλγαροι μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι οὗτοι ὀμιλοῦν τὴν σλαβικὴν καὶ ὄχι τὴν Ἰνδοευρωπαϊκὴν ἀριανὴν γλῶσσαν.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

Πανταχόθεν λαμβάνομεν ἐπαινετικὰς ἐπιστολάς διὰ τὴν σημειωθείσαν καλὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι τόσον τὸ ἐξώφυλλον ὅσον καὶ τὰ ἐσωτερικὰ μόνιμα σχέδια, ὀφείλονται εἰς τὸν διακεκριμένον ζωγράφον κ. Γιάννην Ρωμανόν, τακτικὸν συνεργάτην μας. Ἡ μακρὰ ἐν Γαλλίᾳ διαμονὴ τοῦ κ. Γιάννη Ρωμανοῦ, πολὺ συνετέλεσεν εἰς τὴν τελειοποίησιν τῆς τέχνης τὴν ὁποῖαν ἐξ ἐσωτερικῆς κλίσεως κατέχει. Ἀφ' ἧς δὲ πρὸ ἐτῶν ἐπανῆλθα ἐνταῦθα ὁ κ. Ρωμανὸς ἐσημείωσεν ἐπιτυχίαν εἰς πᾶν ὅτι ἔτυχε νὰ ἀναμιχθῆ, εἴτε εἰς ἐκδοτικὰς καλλιτεχνικὰς ἐργασίας, εἴτε εἰς ὀργανωσιν καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν, εἴτε εἰς διδασκαλίαν τῆς τέχνης.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ ΚΑΙ Η ΜΟΝΗ ΠΕΤΡΑΚΗ

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου τῶν «Νέων Δρόμων» ἀρχεται ἡ δημοσίευσις βαρυσημάντου ἱστορικῆς διατριβῆς μὲ θέμα τὴν «Οἰκογένειαν Πετράκη καὶ τὴν Μονὴν Πετράκη».

Ἡ μελέτη αὕτη ἐγένετο ἐπὶ τῇ βάσει γνωστῶν καὶ ἀνεκδότων ἱστορικῶν πηγῶν.

Ὁ ἀ δημοσιεύεται δὲ εἰς αὐτοτελεῖ τιμήματα εἰς ἓνα ἕκαστον ἀπὸ τὰ προσεχῆ φύλλα τῶν «Νέων Δρόμων».

Τὴν μελέτην ταύτην συγγράφει ὁ ναύαρχος κ. Περ. Ἰάκ. Ἀργυρόπουλος πρῶην ὑπουργός, ὅστις ὡς γνωστὸν εἶναι ἐκ θυληγονίας κατ' εὐθείαν ἀπόγονος τοῦ γενάρχου τῆς Οἰκογενείας Πετράκη.

Ἡ ἱστορία τῆς Μονῆς Ἰδρυθείσης ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1660, εἶναι ἱστορία στενῶς συνδεδεμένη μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας καὶ μετέπειτα. Ἡ Μονὴ Πετράκη ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἐπὶ τουρκοκρατίας κοινωφελῆ, καὶ ἐκπαιδευτικὴν καὶ παραγωγικὴν δράσιν. Κέντρον ἔθνικόν, κέντρον φιλανθρωπικόν, καὶ κέντρον ἐκπαιδεύσεως, ἡ Μονὴ Πετράκη ἐξελίχθη μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἰδρῦσῃ ἐντὸς τοῦ μεγάρου τῆς ἱατρικῆς σχολῆς πρὸς μὲρφοσιν ἱατρῶν ὀλίγον πρὸ τῆς Ἐπανάστασεως τοῦ 1821.

Ἡ συγγραφικὴ πείρα τοῦ ἐπιφανοῦς συνεργάτου μας κ. Περ. Ἰάκ. Ἀργυροπούλου καὶ τὸ ἀρχεῖον ὅπερ οὗτος κατέχει, ἐγγυῶνται περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς ὑπὸ σὺνταξιν διατριβῆς.

ΓΕΝΙΚΗ ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

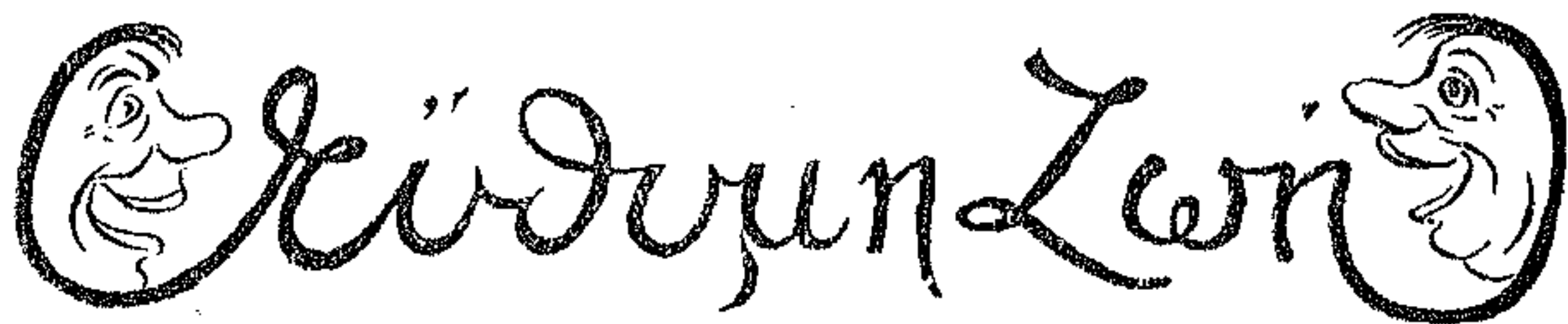
Γ. Κ. ΜΠΟΥΡΛΟΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ἔργαστάσιον : ΜΙΛΟΙ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ : 81-926 καὶ 80-448

Παραγωγή Αἰθυλικοῦ Αἰθέρος, Βιομηχανικοῦ, Φαρμακευτικοῦ καὶ ναυκατικοῦ αἰθέρος. Παραγωγή ὕδροχλωρικοῦ καὶ νιτρικοῦ ὀξέως (χημικῶς καθαρὰ), Θεϊκὸν ἄργύλιον—Διηλυτικὰ νιτροκυταρίνης καὶ ὀξικῆς κυταρίνης κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Πονηρία....

Σε μια ταβέρνα τῶν Ἀθηναίων, ὑπηρετοῦσε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἓνας ἀρκετὰ ἰδιόρρυθμος μικρὸς ὑπηρέτης. Ὄνομάζετο Λεάνδρος Λεάνδρου.

Ὅλοι οἱ πελάται ἔκαναν γούστο τὸν Λεάνδρου διὰ τὴν ἀνοησία του.

Συχνὰ τὸν καλοῦσαν ἢ συντροφιᾶς καὶ τοῦ πιάνειν κουβέντα. Ὁ Λεάνδρος ἔλεγε ἕνα σωρὸ παρὰδοξα πράγματα, ἀλλὰ ἐπεδείκνυε καὶ ἕνα τεῦχος προῖόν τῆς φρονήσεώς του, διότι δὲν τοῦ ἔλειπεν καὶ ἡ φρόνησις !! Τὸ τεῦχος αὐτὸ ἦτο τὸ βιβλίον τῶν καταθέσεων του. Ἔίχε καταθέσεις ἐπ' ὀνόματί του εἰς τὴν Τράπεζαν, καὶ συχνὰ τὰς ἠΐξανε ἀπὸ τὰ φιλοδομήματα τῶν πελατῶν.

Φύσις διπλὴ αὐτὸς ὁ Λεάνδρος. Καὶ ἔξυπνος καὶ κοντός.

Ἐνα βράδυ ὅμως ἔβη ἡ ταβέρνα ἀνεστατάθη ἀπὸ ἕνα προῖνό... κατορθώμα τοῦ Λεάνδρου.

Ἐνας—ἕνας πελάτης, κατέφθινε, καὶ ὁ ἀπελπισμένος ταβερναρῆς ἔσπευδε νὰ τοῦ διηγηθῇ τὸ συμβάν.

Ἀκούσετε λοιπὸν τί συνέβη :

Ὁ Λεάνδρος τὸ πρωῖ πῆγε εἰς τὴν ἀγορὰ νὰ ψουνίση μὲ χρήματα ποῦ τοῦ ἔδωκεν ὁ ταβερναρῆς.

Ἐψούνισεν πολλὰ πράγματα, καὶ ἐφόρτωσεν μὲ αὐτὰ ἕνα πελώριον καλάθι.

Ἐνῶ προχωροῦσε μὲ τὸ καλάθι εἰς τὸ χέρι, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν ταβέρνα κάποιος ἄνθρωπος τὸν ἔσταμάτησε...

— Γεώργιο—τοῦ λέει—εἶπεν ὁ ἀφροντικός σου νὰ μοῦ δώσης αὐτὸ τὸ καλάθι νὰ τοῦ τὸ πάω εἰς τὸ σπῆτι του...

Καὶ ὁ Λεάνδρος παραδίδει τὸ καλάθι σαυτὸν τὸν ἄγνωστον—ὁ ὁποῖος—ἀπλούστατα ἦτο λωποδύτης καὶ ἔγινεν ἄφαντος ..

Δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ περιγραφή τῶν γελώτων ποῦ ἔκαναν ἑκαῖνο τὸ βράδυ οἱ πελάτες, ἐνῶ ἐσχολίαζαν τὸ κωμικὸν συμβάν...

Ἐνας ὅμως πελάτης, γάνει τὴν ὑπομονὴ καὶ προσκαλεῖ εἰς τὸ τραπέζι του τὸν μικρὸ Λεάνδρου...

— Βρὲ παιδί μου... ἀκουσε ἐδῶ... Ὅταν ὁ λωποδύτης σου μίλησε σὲ εἶπε, Γεώργιο.

Δὲν εἶναι ἀλήθεια αὐτό ;

— Μάλιστα ἀλήθεια...

— Γιατὶ δὲν τοῦ εἶπες πῶς δὲν σὲ λένε Γεώργιο ;

Καὶ ὁ Λεάνδρος πέρνοντις τὸ ἕφος... μεγαλοφροῦς πονηροῦ, ἀποκρίνεται :

— Μά !! γὰρ νὰ τὸν γελᾶσω !!

Ἀπάντησις ἐξεταζομένου...

Καθηγητής.— Πότε πάλιν κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς, θὰ ἐμφανισθῇ ὁ κομῆτης αὐτός ;

Φοιτητής.—Μετὰ 87 χρόνια.

Καθηγητής.—Καὶ πῶς τὸ συμπραίνετε αὐτό ;

Φοιτητής.—Ἔχω μίαν τέτοιαν προαίσθησιν Κύριε Καθηγητά...

Ἐξετάσεις Νομικῆς....

Ὁ Νικόλαος Ν. Σαρίπολος—ὁ νεώτερος τῶν δύο Σαριπόλων ποῦ ἐδίδαξαν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τὸ Συνταγματικὸν Δίκαιον, ἦτο πολὺ ἀδύτηρος εἰς τὰ ἐξετάσεις. Ὡς γνωστὸν οἱ Σαρίπολοι κατέγονται ἀπὸ τὴν Κύπρον.

Ὁ Ν. Ν. Σαρίπολος, ἐξετάζων κάποτε ἕναν φοιτητὴν, ἔτυχε νὰ εἶναι κομψομένος καὶ μᾶλλον ἀπρόθυμος, νὰ φανῇ ἀδύτηρος ὡς συνήθως.

— Μὰ πῶς νὰ μὴν διαβάσετε ;...

— Ἐδιάβασα Κύριε καθηγητά...

— Δὲν ἐδιαβάσατε... ἂν καὶ φαίνεσθε καλός...

— Εἶμαι καὶ Κύπριος κύριε καθηγητά !

Καὶ ὁ Σαρίπολος ἠνικτήσας τὸ ἀδύτηρόν του ἕφος ἀπαντᾷ ἀποτόμως :

— Ναὶ εἰς τὴν παιρίδα συναντώμεθα. Ἀλλὰ εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δίκαιον δὲν συναντώμεθα...

Καὶ ἀέθισται ἐμμηδένισεν τὸν φοιτητὴν.

Διάλογος περὶ φροντίδων

— Δὲν μοῦ λές σὲ παρακαλῶ γιατί πίνεις τόσο πολὺ ;

— Γὰρ νὰ πνίξω τῆς φροντίδες ποῦ ἔχω...

— Καὶ τὸ κατορθώνεις ;

— Ὅχι !! διότι φαίνεται αὐτὲς ἔχουν νὰ κολυμβοῦν...

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ο Έλληνικός τάπης είναι το απαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοβαρᾶς ἐπιπλώσεως.

Οἱ Ἑλληνικοὶ τάπητες εἶνε πλέον ἀνώτεροι τῶν Περσικῶν καὶ ὅλων τῶν Ἀνατολικῶν εἰς σχέδια, χρωματισμοὺς καὶ στερεότητα.

Ἡ ἀγορὰ Ἑλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων εἶνε μία πολὺ καλὴ τοποθέτησις χρημάτων καὶ παρέχει ἐργασίαν εἰς χιλιάδας ἐργατριῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τῆς πρωτεύουσας.

Ἑλληνικὸς Ταπητουργικὸς Ὄργανισμὸς

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Ὁδὸς Σανταροῦζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ἡρακλῆς — Ὀλυμπος — Τιτάν

Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταροῦζα 3

Ἄρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεία Σανταροῦζα 3

» » 30-403

Λογιστήριον Σανταροῦζα 3

» » 30-405

Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταροῦζα 3

» » 30-406

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαιον Μετοχικόν καὶ Ἀποθεματικόν Δραχ. 1.215.000.000
«Καταθέσεις (τῆ 30 Ἰουνίου 1937)» » 10.290.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. ΚΟΡΥΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως

Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ χρεώγραφα εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων.

Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρω δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν Ἑταιρειῶν.

Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους.

Ἐκμισθοῖ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρρηγοπούλου 9

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

ΓΙΑΛΦΩΝΑ

Εἰς Δριπετσῶνι παρὰ Πειραιᾶ τσιμέντα «Ἡρακλῆς» καὶ ὑπερτσιμέντα Ἑρμούδου κύκλου 90.000 τόννοις ἡμερῶς.

Ἐν Βόλῳ τσιμέντα «Ὀλύμπου» καὶ ὑπερτσιμέντα Πρασίνου τριγώνου 50.000 τόννοις.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΥΣΙΜΕΝΤ ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μετὰ πλέον σύγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκαταστάσεις. Τρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἐργασήρια χημικῶν καὶ μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

Κεντρικῶν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101

Λογιστηρίου 21.921

Ἐργοστασίων Δριπετσῶνι, Διευθύνσεως 42.863

Ἐργαστῶν 44.441

Γραφείων Βόλου 3.72

Ἐργοστασίων Βόλου 5.94

Πρατήριον Ἀθηνῶν 52.211

Πρατήριον Θεσσαλονίκης 2648

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΔΕΞΕΙΟΝ
..... «Η Τ Ε Χ Ν Η» .....
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΠΑΣΕΙΟΥ 1 ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5